



చైతన్య మాసవి

VOL : 3

ISSUE : 9

GUNTUR

SEPTEMBER 2021

40 PAGES

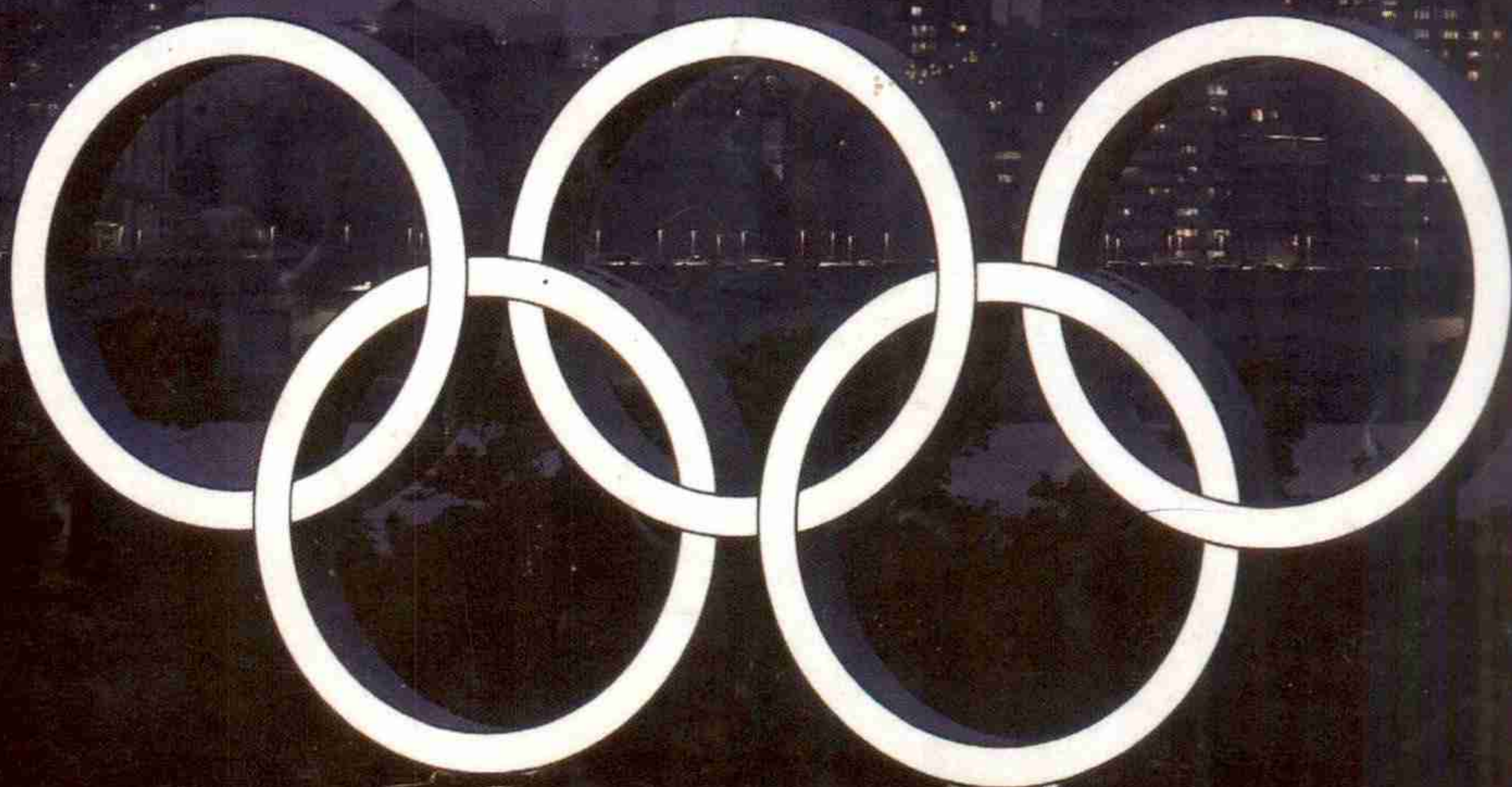
RS. 10/-

పట్టు పట్టి సిల్వర్
కాటిన మీరా!



షటిల్లో
కాంస్య
సింధురం!

బాక్సింగ్లో
కాంస్యంతో
లడ్డీ విజయం



విజేతలకు జేజేలు

నమస్సుమాంజలులు



నవ దంపతులు
శ్రీ తేజ్ నిఖిల్ తేజ, శ్రీ సుప్రజ చౌదరి

మా ఆహ్వానాన్ని స్వీకరించి
వివాహ వేడుకకొచ్చి
మా కొడుకు, కోడలిని
మంచి మనస్సుతో
ఆశీర్వదించిన మిత్రులు,
బంధువులు,
శ్రేయోభిలాషులకు
మా నమస్సుమాంజలులు

శ్రీమతి తేజ్ భాగ్యలక్ష్మి, నిరంజనరావు



ఆగస్టు 9 సేవ్ ఇండియా నిరసనలు

మహిళల, కార్మికుల, కర్షకుల హక్కులు, రాజ్యంగం ప్రసాదించిన పౌర హక్కుల రక్షణ కోసం, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల పరిరక్షణ కోసం దేశా వ్యాప్తంగా చేపట్టిన 'సేవ్ ఇండియా'లో భాగంగా రాష్ట్రంలోనూ వివిధ రూపాల్లో నిరసన కార్యక్రమాలు జరిగాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వ నిరంకుశ విధానాలు నశించాలని నినదించారు. పలు చోట్ల జాతీయ జెండా ఆవిష్కరణలు చేపట్టారు.



కర్నూలులో..



కసింకోటలో..



తిరుపతిలో..

గీత, బబిత పొగోట్ కుస్తీ పోటీల్లో విజయాలు విని ఎంతో సంబరపడ్డాం. ఆడపిల్లల పట్ల ఎంత విపక్ష ఉందో, మగ పిల్లల కోసం తల్లిదండ్రులు ఎంత పరితపిస్తారో చూపడమే కాదు వివక్షను అంతమొందించడానికి యుద్ధం చేయాలన్న లక్ష్యాన్ని కూడా చాటిచెప్పింది దంగల్ సినిమా. కుస్తీ, బాక్సింగ్, కబడ్డీ బరువులెత్తడం ఇవన్నీ ఆడపిల్లలకు తగని ఆటలని అభిప్రాయం.

కానీ ఒలింపిక్స్ లో మీరాచాను, సింధు, లష్లీలు విజయం సాధించడమే కాదు భారతీయ మహిళల శక్తిసామర్థ్యాలను చాటిచెప్పారు. మేముసైతం అంటూ ఆటల్లో పోటీపడుతున్న అమ్మాయిలకు కొండంత విశ్వాసాన్ని కల్పించారు. గేలి చేసేవారికి సమాధానం అయ్యారు. మగపిల్లలతో సమానంగా పతకాలు సాధించడం అసమాన సమాజంలో అంత సులభమేమీ కాదు. అలంకారాలను, మేలి ముసుగులలో నునుపైన చర్మ సౌందర్యాన్ని ప్రచారం చేసే ప్రకటనలు, ప్రసార సాధనాల హోరులో చాలామంది అమ్మాయిలు ఫ్యాషన్ వైపు ఆకర్షించబడుతున్నారు.

కానీ నిరుపేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో పుట్టిన ఆడపిల్లలు ఆటల్లో, విభిన్న రంగాల్లో ఆసక్తిని చూపిస్తుంటే తల్లిదండ్రులు ప్రోత్సహించడం కొత్త అంశం. స్వాగతించాల్సిన విషయం. నేడు మణిపూర్ నుంచి మీరాచాను, అస్సాం నుంచి లష్లీనా, ఆంధ్ర నుంచి సింధు, ఆర్చరీలో అర్జున్ అవార్డు అందుకున్న జ్యోతి, పి.టి.ఉష, మేరీకోమ్, సైనా, సాక్షి మాలిక్, మల్లీశ్వరి, షటిల్ర్ జ్వాల, పూజారి శైలజ, న దీపాకర్మాకర్ ఇలాంటి ఎందరో యువతులకు తల్లిదండ్రుల ప్రోత్సాహంతోపాటు సమాజం కూడా ఆమోదించే స్థాయికి ఎదిగాం.

అయితే ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం ఎంత? ఆధిపత్య భావజాలాన్ని, ఆటల్లో రాజకీయాలను అధిగమించి ముందుకు వస్తున్న వీరికి ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం ఉండాలని అందరూ కోరుకుంటున్నారు. గెలిచిన విజేతలకు నగదు బహుమానం పోటీపడి ప్రకటించడం కాదు చిన్ననాటి నుంచి ఆటలపట్ల, శారీరక దారుధ్యం పట్ల ఆసక్తిని, అవగాహనను కల్పించే ప్రయత్నం చాలా అవసరం.

గతంలో పాఠశాలల్లో ఆటల మాస్టారు ఖచ్చితంగా ఉండేవాళ్ళు. కానీ నేడు ఆ పోస్టులు లేవు. ప్రైవేటు పాఠశాలలో చాలాచోట్ల ఆట స్థలాలు, ఆడించే టీచర్లు లేరు. ప్రతి పాఠశాలలో ఫిజికల్ డైరెక్టర్ పోస్ట్ తిరిగి ప్రవేశపెట్టాలి. అంతేకాదు ప్రతి గ్రామంలో పిల్లలు ఆడుకునేందుకు ఆట స్థలాలు ఏర్పాటు కావాలి. అందులో ఆడపిల్లల ఆటలను ప్రోత్సహించేందుకు మరింత శ్రద్ధ అవసరం. అందుకు అవసరమైన బడ్జెట్ కేటాయింపులు కూడా ఉండాలి. క్రీడాకారుల ఎంపికలో రాజకీయాలు పక్కన పెట్టాలి. ఒలింపిక్స్ లో గెలిస్తే కిరీటాలు పెట్టే ప్రభుత్వాలు స్థానిక, జిల్లా, రాష్ట్ర, జాతీయస్థాయిలో ఆటల్లో పోటీ పడుతున్న వారి గురించి శ్రద్ధ పెట్టడం అవసరం. వారికి ప్రభుత్వం ఉద్యోగాలివ్వాలి.

మహిళల కుస్తీ పోటీల్లో అగ్రస్థానంలో ఉన్న పంజాబ్, హర్యానా రాష్ట్రాల్లో ప్రభుత్వం వైపు నుంచి కూడా తగిన ప్రోత్సాహం ఉండడం అన్ని ప్రభుత్వాలు అనుసరించదగిన అంశం. హర్యానా ప్రభుత్వం 90వ దశకం నుండే శ్రద్ధ తీసుకుంది. అక్కడ కుస్తీ పోటీల్లో పాల్గొన్న మల్లయోధులు తమ ఆడపిల్లలకు కూడా కుస్తీ పోటీలో తర్ఫీదు ఇవ్వడం ఓ పెద్ద ముందడుగు. దీనికి సమాజం నుంచి ప్రధానంగా ఆ రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆఖరాలు (ప్రార్థనా సమాజం) నుంచి పెద్దఎత్తున మద్దతు లభించింది. పిల్లలకు అవసరమైన ఆటస్థలాలు నిర్వహణ, నిపుణులైన కోచ్ ల నియామకం, నిరంతరం వారికి పోటీలు నిర్వహించడం ప్రారంభమైంది. నేడు హర్యానా రాష్ట్రంలో రోజూ ఎక్కడో ఒకచోట కుస్తీ పోటీలు జరుగుతాయంటే మనం ఆశ్చర్యపోవాల్సిందే. అంతేకాదు వీధి మూలల్లో పిల్లలు కూడా కుస్తీ పోటీలు పెట్టుకునే సంస్కృతే హర్యానాలో వందల సంఖ్యలో మహిళలను కుస్తీ పోటీలకు సిద్ధం చేసింది. రాష్ట్రస్థాయి అటల్లో ఉన్నవారికి ఉద్యోగాల్లో రిజర్వేషన్లు కల్పించడం కూడా తల్లిదండ్రులను ఉత్సాహ పరిచింది. ఫలితంగా తల్లిదండ్రులు మన రాష్ట్రంలో పిల్లలను చదివించడానికి ఎంత కుస్తీ పడుతున్నారో... హర్యానాలో పిల్లలను కుస్తీ పోటీలో ట్రైనింగ్ ఇవ్వడానికి అంత శ్రద్ధ పెడుతున్నారు. ఇంట్లో నుంచి బయటకు రాని సాంప్రదాయక మహిళలు సైతం తమ కూతుళ్ళు కుస్తీ పోటీలకు శిక్షణ తీసుకుంటుంటే తమ ఇళ్లలో అలవాటు లేకపోయినా మాంసాహార వంటలు చేయడం మాత్రమే కాదు డ్రైవింగ్ నేర్చుకుని టూ వీల్స్ పై ఆట స్థలాలకు తీసుకువెళ్లడం లాంటి సవాళ్ళు స్వీకరిస్తున్నారు. అలాంటి పరిస్థితులు మన రాష్ట్రంలో కూడా రావాలని ఆశిద్దాం.

ఇక ఆడ, మగ వివక్ష ఆటల్లో కూడా వ్యక్తమవుతూనే ఉంటుంది. కుస్తీ పోటీల్లో విజయం సాధిస్తే ఆడ పిల్లలకు ఇచ్చే బహుమానం మూడు వేల రూపాయల నుంచి ఐదు వేల రూపాయలు ఉంటుంది. మగ పిల్లలకు లక్ష రూపాయల నుంచి లక్షన్నర ఉంటుంది. అంతేకాదు ఆడ పిల్లలు ఆడుకోవడానికి ఆట స్థలాన్ని ఏర్పాటు చేయడంలోగానీ, అవసరమైన హాస్టల్స్ నిర్మాణంలోగానీ, ఆడే చోట కనీసమైన మరుగుగానీ ఆడ పిల్లలను దృష్టిలో పెట్టుకుని నిర్మాణం కావు. అయినా ఈ వ్యత్యాసాలను అధిగమించి విజయాలు సాధిస్తున్న ఆడపిల్లలు మనకు గర్వకారణం. ♦

భయపడటం ఎప్పుడైతే
మానేస్తామో.. అప్పుడే మన
జీవితం మొదలైనట్టు

చైతన్య మాసవి

సంపుటి: 3
సంచిక: 9

ఈ సంచికలో

అధ్యయిజరీ బోర్డు

వేములపల్లి సీత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాదావతి
కె. విజయ లక్ష్మి
ఎం. ప్రగతి

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :
విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
పి.ఎల్.రావు భవన్, 2/7 బ్రాడీపేట,
గుంటూరు, గుంటూరు జిల్లా - 522002,
ఆంధ్రప్రదేశ్, ఫోన్ : 9490098620
chaitanyamanavi@gmail.com
fb : aidwaap
Blog : aidwaap.blogspot.com

సంపాదకులు
డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్యూరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

బి.హరిత

మేనేజర్ : కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా
సంవత్సరానికి రూ : 150/-
విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

వ్యాసాలు, లేఖలు పంపించవచ్చున చిరునామా:
డోర్ నెం. 31-5-6, మారుతీనగర్,
ప్రకాశరావు వీధి, చుట్టు గుంట సెంటర్,
విజయవాడ - 4

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

ధారావాహిక

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

సీరియల్

అమ్మమ్మ లేఖలు

కథ

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

చట్టం

ఆరోగ్యం

ఒలింపిక్స్ ప్రత్యేకం

పుస్తక సమీక్ష

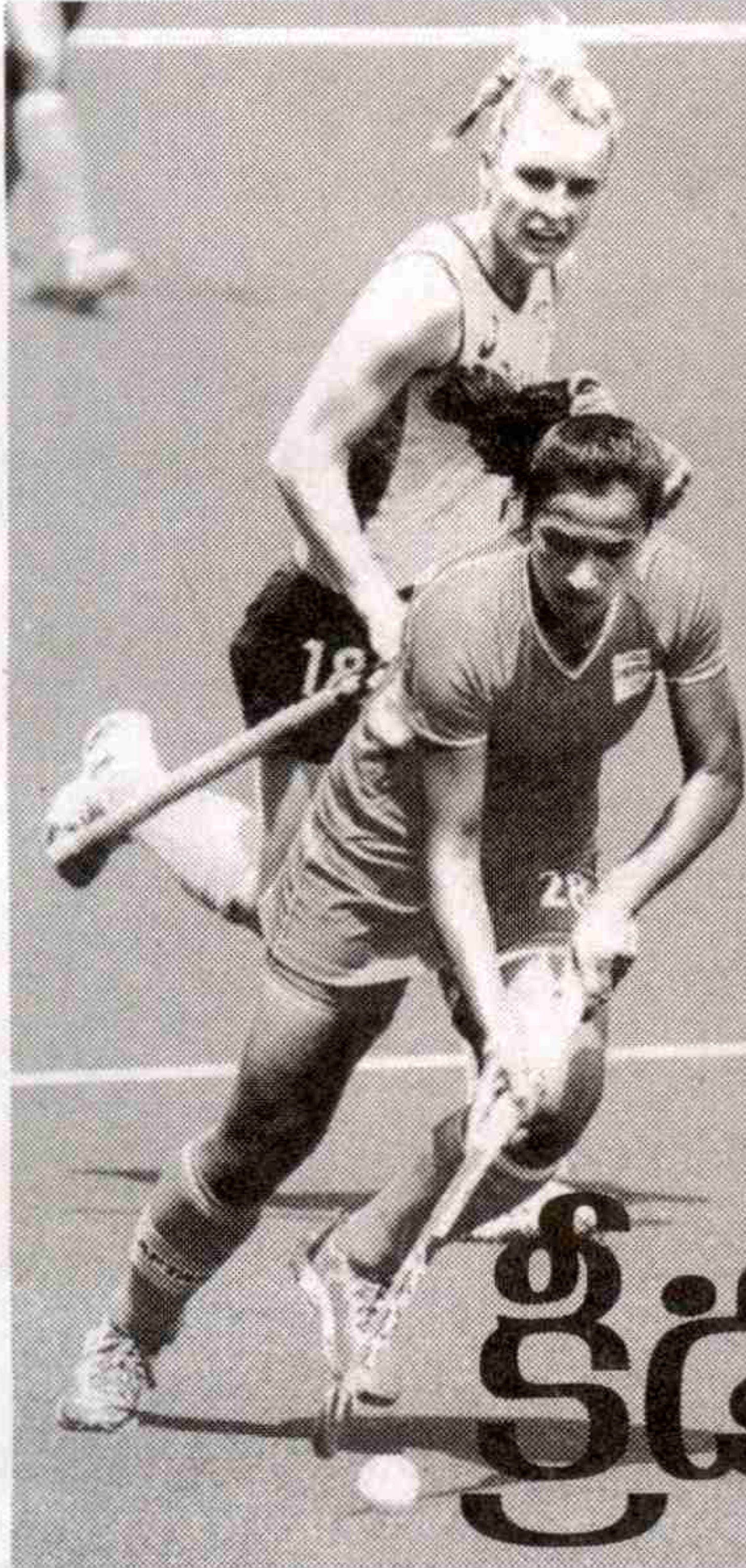
కేస్ స్టడీ

చిత్ర సమీక్ష

1. క్రీడలపై క్రీనీడ వీడాలి - కె.ఉషారాణి5-8
2. విత్తనం వేయకుండా పతకాలు పండుతాయా?
- డాక్టర్ డి.శమంతకమణి9-11
3. వ్యక్తే ఒక వ్యవస్థగా (కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు)12
4. 'లప్లీ' విజయం! -కె.ఉషారాణి13
5. 'చిత్ర'గీతిక! బీబీసీ సౌజన్యంతో14-15
6. మహిళలు-సోషలిజం (వేశ్యావృత్తికి ప్రభుత్వ రక్షణ)
- అగస్ట్ బెబెల్16
7. 'ఇంతి'ంతై! -డాక్టర్ కె.విజయలక్ష్మి17-18
8. స్వాతిముత్యం! -చంద్రశేఖర్ సి.ఎన్.19-23
9. అడవిబిడ్డ ర(న్)జిత! - ఉప్పలపాటి వీరవెంకట రమేష్24
10. కలగన్నారు... సాధించారు! -సరస్వతుల శివకుమార్25
11. అసమాన బంధాలతో అనర్థాలు - నందూరి పద్మాంజలి..26-27
12. అవయవ దానం చేయండి.. చిరంజీవులుగా జీవించండి
- కొరటాల సత్యవతి28-29
13. ఆదరణ కరువైన విజేతలు - ప్రజాశక్తి సౌజన్యంతో30
14. అతడు - ఆమె - ఓల్గా32
15. తడబడి.. నిలబడి! -కె.శారద33-34
16. సామాజిక చైతన్యం మేలుకొలుపే నారపు - కె.శారద35

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల
అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి
సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS & PUBLISHERS PVT. LTD. 14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR (P), TADEPALLI (M), GUNTUR DIST. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE P.L.RAO BHAVAN, 2/7 BRODIPET, GUNTUR-522002, ANDHRA PRADESH STATE. EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APBIL/2019/78298



ఆటల పోటీలు ఎన్నున్నా ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొనడం క్రీడాకారుల స్వప్నం. నిజమే మరి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 200 దేశాలు పాల్గొనే క్రీడలివి. 35పైగా క్రీడలు, 400కుపైగా వివిధ అంశాలలో పోటీలు నిర్వహించబడే వేదిక. కోట్లాది ప్రజలు ఆసక్తిగా గమనించి విశేషాలకు జేజేలు పలికే సందర్భం. అందుకే ఎన్నో వ్యయ ప్రయాసలకు, త్యాగాలకు ఓర్చి క్రీడాకారులు ఈ శిఖరాన్ని అందుకోవాలని ఆశిస్తారు. నిజానికి మనదేశం, ఒక అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశం, క్రీడల్లో ప్రోత్సాహం అబ్బాయిలకు కూడా లభించని దేశంలో, ఆడపిల్లలు ఇంతదూరం వరకు రాగలగడం గొప్ప విషయమైతే, అందులో వారు విశేషాలుగా నిలవడం మరెంతో ఎంతో అభినందించదగిన విషయం. క్రీడలపై పాలకుల క్రీనీడ వీడితే మరెన్నో అడ్డుతాలే ఆవిష్కమవుతాయి.

క్రీడలపై క్రీనీడ వీడాలి

ఒలింపిక్స్ 1986లో క్రియాశీలంగా మొదలైనా, ఆటలలో మహిళలు పూర్తిస్థాయిలో అన్నిదేశాల నుండి పాల్గొనడం 2012వ సంవత్సరం నుండే ప్రారంభమైంది. ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొనడానికి అసలే ఆడపిల్లలను పంపకపోవడం దగ్గర మొదలై, ఏ కొద్దిమందినో, కొన్ని ఆటలకు మాత్రమే పంపడం నుంచి దాదాపు అన్ని ఈవెంట్స్ కి మహిళలను పంపడానికి ప్రపంచదేశాలకు చాలాకాలమే పట్టింది. అందుకే మన క్రీడాకారిణులు మరింత అభినందనీయులు. అసలు క్రీడలలో పాల్గొనే అవకాశం వస్తేనే కదా గెలుపు ఓటములు.

- అవకాశాలు, అవరోధాలు
ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొనడానికి

ప్రథమస్థానంలో నిలిచిన అమెరికా దాదాపు 840 మంది క్రీడాకారులను పంపితే, రెండో స్థానములో ఉన్న చైనా 777 మందిని పంపింది. మన దేశం 127 మందిని పంపింది. అమెరికా 39 బంగారు పతకాలతో సహా 113 పతకాలను పొందితే చైనా 38 బంగారు పతకాలు 88 మొత్తం పతకాలు గెలుచుకుని రెండో స్థానాన్ని దక్కించుకుంది. ఈ సారి భారతదేశం ఇది వరకెన్నడూ పొందనన్ని పతకాలు, ఒక బంగారు పతకంతో సహా ఏడు పతకాలు గెలుచుకుంది. రెండో అత్యధిక జనాభా గలిగిన భారతదేశం కేవలం 7 పతకాలకు పరిమితమవడాన్ని విమర్శకులు ఎద్దేవా చేసినా చాలామంది క్రీడాభిమానులు ఏంతో హర్షం

అమెరికాలాలో ఇలా..

అమెరికా ఇప్పటివరకు పన్ను చెల్లింపుదారుల డబ్బును అనవసరమైన ఖర్చులకు ఉపయోగించకూడదని క్రీడలను పూర్తిగా ప్రైవేటు సంస్థలకి వదిలేసింది. అమెరికాలో ప్రైవేటు సంస్థలు క్రీడలను ప్రోత్సహించడానికి ప్రచార మాధ్యమాల ద్వారా వచ్చే సొమ్ము, సభ్యత్వం ద్వారా పొందే రుసుములు, ప్రకటనలు, పోషకుల విరాళాలు వగైరాలను ఆశ్రయిస్తున్నాయి. కానీ విచిత్రంగా ఈ మహమ్మారి కాలంలో 70 శాతం క్రీడలను ప్రోత్సహించే సంస్థలు తమకు ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలని దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నాయట. చాలా సంస్థలకు ప్రభుత్వాలు సహాయాలు అందించాయట కూడా. అయితే అదంతా గోప్యంగా ఉంచబడుతున్నది. చాలా సంస్థలు ప్రభుత్వం నుంచి తామెంత సహాయం పొందామో తెలిపేందుకు సుముఖంగా లేవు. అయినా మొత్తంగా క్రీడలకు వివిధ సంస్థలు దాదాపు 550 బిలియన్ల వెచ్చిస్తున్నట్టు ఒక అంచనా.

చైనాలో ఇలా..

సోషలిస్టు పంథాలో నడిచే దేశమైన చైనా, స్వతంత్రం పొందిన నాటి నుండి నేటివరకు కమ్యూనిస్టుల పాలనలో ఉండి యువతను క్రీడలలో ప్రోత్సహించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం వలన క్రీడల అభివృద్ధికి బాధ్యత తీసుకుంటున్నది. చైనా కూడా ఒక అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశమని మనం గమనించాలి. ప్రభుత్వ నిధులు కేటాయించడం, ఆ దేశంలోని కార్పొరేట్ల చేత నిధుల కేటాయింపులు చేయించడం, లాటరీల లాభాలను క్రీడలలోకి మళ్లించడం చేస్తున్నది. అయితే, ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఖర్చులను క్రమంగా తగ్గించి వ్యాపార సంస్థల ప్రాధాన్యత పెంచాలని యోచిస్తున్నదట! చైనా క్రీడలకు నిధులు కేటాయించడం ప్రతి అయిదేళ్లకి రెట్టింపు చేసి

ప్రస్తుతం రూ.3 లక్షల కోట్లు వెచ్చిస్తున్నది. చైనా తలసరి క్రీడల కేటాయింపులు రోజుకి రూ.6/-పైన. ఈ దేశాలతో పోల్చుకుంటే మనం వెచ్చిస్తున్న నిధులు నక్కకి-నాగలోకానికి ఉన్నంత తేడా ఉంది. 1998లో రూ. 151 కోట్ల నిధులు క్రీడలకు కేటాయించడం మొదలై, 2020-21కి దాదాపు 2826. 92 కోట్లు మన ప్రభుత్వం క్రీడలకు కేటాయించింది. అయితే ప్రైవేటు సంస్థలు ఖర్చుచేస్తున్నది, వ్యక్తులు అందించే దానాలు, ప్రోత్సాహకాలు అదనం. క్రీడలపై చైనా తలసరి ఖర్చు రూ.6/- మన ప్రభుత్వ తలసరి ఖర్చు రోజుకురూ.0.03/- అని మన కేంద్ర క్రీడల మంత్రి తెలియజేశారు. ఈ ప్రోత్సాహకాలతో 127 మంది క్రీడాకారులు ఒలంపిక్స్కు వెళ్లడం అద్భుతం కదా!

వ్యక్తపరిచారు. పతకాలు రాలేదని చప్పరించేసే వారు ఒకసారి ఈ మూడు దేశాల క్రీడలను ప్రోత్సహించే విధానాలు తెలుసుకుంటే మన క్రీడాకారులు విజయాలను మరెంతగా అభినందించాలో అర్థం అవుతుంది. ఈ మూడు దేశాలకు పోలిక ఎందుకంటే, ఒకటి పూర్తిగా ప్రైవేటు వ్యక్తులు, సంస్థలు క్రీడలను ప్రోత్సహిస్తున్న దేశం - అమెరికా. రెండోది క్రీడల అభివృద్ధి బాధ్యతను ప్రభుత్వమే ఇప్పటివరకు తీసుకుంటున్న దేశం, సోషలిస్టు దేశం, మన దేశ జనాభాకి దాదాపు దగ్గరిగా ఉన్న దేశం - చైనా. ఇక మనం.

యువతను క్రీడలవైపు

ఎందుకు ప్రోత్సహించాలి?

ప్రపంచం మొత్తం మీద భారతదేశంలో యువకులు అధికంగా ఉన్న దేశమని 29-40 ఏళ్ల మధ్య వయస్కులు - గర్విస్తుంటాం. ఈ యువకులు ఈసురోమని ఉంటే దేశం ఏ విధంగా బాగుపడుతుంది? క్రీడలు శరీరాన్ని, మనసును కూడా దృఢంగా

ఉంచడానికి ఉపయోగపడతాయని అనేక అధ్యయనాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. అనేక దేశాలలో క్రీడలకు కేటాయింపులు పెంచిన తరువాత ఆరోగ్యానికి కేటాయింపులు తగ్గించుకోగలిగారట. వ్యాయామం వల్ల రోగాలు తగ్గి దేశం పౌరుల ఆరోగ్యానికి వెచ్చించవలసిన అవసరం తగ్గిందని పరిశోధనలు వెల్లడిస్తున్నాయి. అయితే ప్రభుత్వం ప్రజారోగ్యానికి ఖర్చు చేయాలనుకున్నప్పటి మాట ఇది. మన దేశ బడ్జెట్లో రూ.100/-కి రూ.20/- తీసుకున్న అప్పులపై వడ్డీలు తీర్చడానికి, మరో రూ.30/- సబ్సిడీలకు, రక్షణకు, వ్యవసాయానికి పోతోంది. ఇందులో కూడా ఉన్నత తరగతులకిచ్చే సబ్సిడీలు, వ్యవసాయ ఖర్చులు ఎక్కువన్నది వేరే విషయం. కానీ ఏతావాతా తేలేదేమంటే దేశ ప్రజలకు రక్షణ, జీవన భద్రత ప్రభుత్వం కల్పించడానికే తలకిందులవుతోంది. ఇక క్రీడల విషయం, విద్య ఆరోగ్యాల విషయం ఎక్కడ? విద్యకి, 6శాతం, వైద్యానికి 4

శాతం వెచ్చిస్తున్న ప్రభుత్వం క్రీడలకు 1శాతం కన్నా తక్కువ కేటాయించడం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించదు. మరప్పుడు ఒలింపిక్స్లో బంగారు పతకాలు రాలేదని నిరుత్సాహ పడడం అన్యాయం కదా! యువ భారతదేశం శక్తివంతమైన ఆరోగ్యవంతమైన పౌరులు, దేశాన్ని సంపద్యవంతంగా తీర్చిదిద్దగల పౌరులు కావాలనుకుంటే క్రీడలను ప్రభుత్వాలు ప్రోత్సహించాలి మరి.

క్రీడలవైపు యువకులకు

ఎందుకు ప్రాధాన్యతవ్వడం లేదు?

యువకులు, యువతులు క్రీడలలో ఆసక్తి కనపరచాలంటే క్రీడలు వృత్తులుగా ఎన్నుకోడానికి అవకాశాలు ఉండాలి. మనదేశంలో ఇప్పుడు ఆ అవకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. పాఠశాలలో, కళాశాలలో క్రీడలకు ప్రాధాన్యం ఉంటే, లక్షల సంఖ్యలో శిక్షకులుగా ఉండగల అవకాశాలు ఉండేవి. ఊరికో మైదానం ఉన్నా అక్కడ నేర్పించే అవకాశాలు ఏంతో కొంత

ఉండేవి. ప్రైవేటు పాఠశాలలో కనీసం క్రీడా మైదానాలు లేనే లేవు. ఎనిమిదో తరగతి వరకు కాస్తో కూస్తో ఆటలాడేవారు. ఆ తరువాత పుస్తకాలకి పరీక్షలకు అంకితమవుతున్నారు. జీవనం ముఖ్యం కాదు! తల్లి తండ్రులకు పిల్లలకు నిర్వహించిన దేశవ్యాప్త సర్వేలో తల్లిదండ్రులు ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. క్రీడలలో చిన్నప్పటి నుండి శిక్షణ తీసుకుంటే గాని ఒలింపిక్స్ లో పతకాలకు అవకాశాలే లేవు. ఒకవేళ పది పన్నెండేళ్ళు అటువంటి శిక్షణ తీసుకుని విజేతలైనా ఆ తరువాత బతుకుకు భరోసా లేదు. పతకాలు పొందిన వారు పల్లీలు అమ్ముకోవడం మనకిదే తెలియజేస్తుంది. ఉదాహరణకి రష్మిపైపాత్ర, ఫుడ్ బాల్ లో ప్రవీణురాలు ఎన్నో బహుమతులు అందుకుంది. ఇప్పుడు తమలపాకుల దుకాణం నడుపుకుంటున్నది. అలాగే ఆశ రాయ్ మంచి క్రీడాకారిణి. 51వ జాతీయ క్రీడాకారుల వంద మీటర్ల పరుగు పోటీలలో 11.85 సెకనులలో పరిగెత్తి మంచి స్థాయిని కనపరిచింది. ఇప్పుడామె కూరగాయలు అమ్ముకుంటోంది. ఈ ఉదాహరణలు ప్రభుత్వం క్రీడలకు ఇస్తున్న ప్రాధాన్యతను తెలియజేస్తున్నాయి. అటువంటప్పుడు యువకులు క్రీడలకు ఉత్సాహాన్ని ఎందుకు చూపాలి? అభినవ్ బింద్రాకి షూటింగ్ నేర్చుకోడానికి అంతర్జాతీయ స్థాయిలో వాళ్ళ నాన్న ఇంట్లోనే ఏర్పాట్లన్నీ చేశారట. ఈ నాడు క్రీడలలో పాల్గొనాలంటే ఇటువంటి కుటుంబ మద్దతు అవసరమవుతుంది. నిజానికి మన దేశంలో చాలా క్రీడల పట్ల

యువకులను క్రీడలవైపు ఆకర్షించడం ఎలా?

యువకులను క్రీడలవైపుకు ఆకర్షించాలంటే ముందుగా వారికి చిన్న వయసులో శిక్షణ తీసుకునేందుకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించాలి. వివిధ అంతర్జాతీయ పోటీలలో పాల్గొనేందుకు అవకాశాలు కల్పించాలి. ఖర్చులు ప్రభుత్వమే భరించాలి. అంతర్జాతీయ వేదికలో పాల్గొన్న వారికి వారి అర్హతల ప్రకారం వృత్తులు కల్పించాలి. క్రీడలలో రిటైర్ అయిన తరువాత జీవితంలో స్థిరపడడానికి అవసరమైన సహాయాన్ని అందించాలి. అలా కాని పరిస్థితులలో తల్లి తండ్రులు పిల్లలకు బూట్లు కూడా కొనడానికి సిద్ధపడరు. ప్రభుత్వం వద్దే నిధులకు కొరవయితే, 80 శాతం ప్రజలు చాలీచాలని వేతనాలతో సతమవుతూ ఉండగా పిల్లలను క్రీడలకు ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తారు? గ్రామీణ ప్రాంతాలలో జల్లెడ పట్టి ఏ ఆటకు ఇటువంటివారు సరిపోతారో చూసుకుని వారి భవిష్యత్తుకు ప్రభుత్వం జవాబుదారీగా ఉండాలి. అప్పుడే యువకులను క్రీడలవైపుకు ఆకర్షించగలం.

సుముఖంగా ఉండేవాళ్ళు గ్రామీణులు. వారికి జరుగుబాటే దినదిన గండం నూరేళ్లాయుష్షు అన్నట్టుగా ఉంటుంది. అర్ధాకలి బతుకులు. బతుకు పోరాటమే క్రీడా పోరాటం అయితే తప్ప క్రీడారంగంలో అడుగుపెట్టలేరు. మనకు పతకాలు గెలిచినవారు ఎక్కువగా ఈ కోవకు చెందినవారే. చైనా ప్రభుత్వం అక్కడి క్రీడాకారులకు ఉద్యోగ భరోసా కల్పిస్తుంది. పైగా క్రీడల నుండి రిటైర్ అయి ఇతర వృత్తులలో స్థిరపడాలనుకుంటే ఆ మధ్య కాలానికి జీవించే ఏర్పాటు చేస్తుంది.

ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొడం ముఖ్యమే. కానీ ఒలింపిక్ ఫలితాలు వెలువరిస్తున్న సమయంలోనే క్రీడల గురించి అలోచించి ఆందోళన పడితే సరిపోదు. దేశానికో క్రీడా విధానం ఉండాలి. ఉదాహరణకి చైనాలో ఆటలలో శిక్షణ పొందేవారు చిన్నతనం నుండి స్పోర్ట్స్ పాఠశాలలో చేరతారు. అందులోనే తర్ఫీదు పొందుతారు. అక్కడ చేర్చినందుకు వారి తల్లి దండ్రులకు కూడా భరోసా కల్పించబడింది. దేశ కేంద్రం నుంచి జిల్లా స్థాయిల వరకు నిరంతరంగా

కొనసాగే కేంద్రీకృతమైన వ్యవస్థ ఉంది. దురదృష్టవశాత్తు మనదేశంలో పాలకులు మారగానే ప్రాధాన్యతలు మారిపోతున్నాయి. ఇదివరకున్న స్కీములన్నీ పక్కనపెట్టి ఇప్పుడు ఖేలో భారత్ ప్రోగ్రాంపై దృష్టి పెడుతున్నారు. అసలే అరకొరగా ఉన్న నిధులు దారి మళ్లుతున్నాయి. దీనికి ఉదాహరణ, ప్రభుత్వం ఈ ఏడాదూ రూ. 890.42 కోట్లు ఖేలో భారత్ కి కేటాయించింది. ఇది అంతకు ముందు సంవత్సరం కన్నా ఈ కేటాయింపు రూ. 312.42 కోట్లు ఎక్కువ. దీని ఫలితంగా మిగిలిన స్కీములు కోతపడ్డాయి. క్రీడాకారులకు ప్రోత్సాహకాల కేటాయింపు రూ. 111 కోట్ల నుండి 70 కోట్లకు పడిపోయింది. జాతీయ క్రీడల



అమెరికా లాంటి దేశాలలో క్రీడలలో పెట్టుబడులు పెట్టడం వలన లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారు. అక్కడ లాభాలొచ్చే క్రీడలకే ప్రోత్సాహాలు ఉంటాయి. అందువలన చైనా, అమెరికా, ఇతర ధనిక దేశాలు పొల్గొనని క్రీడలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి పతకాల పంటలు పండించుకుంది. ఇలా చూస్తే మనం 2800 కోట్లు మదుపు పెట్టి 7 పతకాలు సాధిస్తే, చైనా 3 లక్షల మదుపు పెట్టి 88 పతకాలు సాధించింది. మన క్రీడాకారులే అధికంగా లాభాలు ఆర్జించి పెట్టినట్టే కదా! కానీ ఈ ఆలోచనే అసమంజసం. క్రీడలు

అభివృద్ధి నిధి రూ. 77.15 కోట్ల నుండి రూ. 50 కోట్లకు కుదించబడింది. స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాకి సమకూర్చే నిధులు రూ. 615 కోట్ల నుండి రూ. 500 కోట్లకు కుదించబడ్డాయి. అంటే అనిశ్చిత పరిస్థితులలో క్రీడలు కొనసాగవలసి వస్తున్నది.

క్రీడలను అభివృద్ధి చేయడం అంటే అంత సులభమైన విషయం కాదు. క్రీడాకారులకు అవసరమైన స్టేడియంల నిర్మాణమే ఖర్చుతో కూడుకున్నది. వాటి నిర్వహణ కూడా నిరంతరంగా జరగవలసిన కార్యక్రమం. ప్రభుత్వాల ప్రాధాన్యతల దృష్టి మారిపోతుంటే క్రీడాకారులు తమ జీవితాలను పణంగా పెట్టి క్రీడలను తమ జీవిత ప్రధాన ఆలంబనగా ఎంచుకోలేరు. అలాగే నిరంతరంగా కొనసాగే సంస్థలను ఏర్పాటు చేయడం, శిక్షకులను నియమించడం మరో ఖర్చుతో కూడుకున్న పని. అమెరికా లాంటి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఇవన్నీ ప్రైవేటు సంస్థలే చేస్తాయి. అక్కడ ఆటలకు టికెట్లు అమ్మితే కొనుక్కునేందుకు ప్రజల వద్ద సొమ్ముంది. పోషకులున్నారు. కానీ మనదేశంలో అలాంటి అవకాశాలు లేవు. క్రికెట్కి తప్ప టికెట్లు అమ్మి ఆ సొమ్ముతో క్రీడల నిర్వహణ జరిగే పరిస్థితి ఇతర క్రీడలకు లేదు. అలాగే క్రీడాకారులకు అవసరమైన కిట్లు కూడా. వీటన్నిటికోసం క్రీడాకారులు పోషకులను వెదుక్కోవడం అంటే క్రీడల పై శ్రద్ధ పెట్టడం సన్నగిల్లు తుంది.

క్రీడలను పెట్టుబడిగా చూస్తున్నాయి ప్రభుత్వాలు.

మానవ సమాజాన్ని ఉన్నత స్థాయికి తీసుకెళ్తాయి. వివిధ జాతుల వర్ణాల ప్రజలను దగ్గరకు చేర్చి సంస్కృతిని ఉచ్చ స్థాయిలో నిలుపుతాయి. సుసంపన్నం చేస్తాయి. ప్రపంచాన్ని మరింత సన్నిహితంగా ఆత్మీయంగా తీర్చిదిద్దుతాయి.. వ్యక్తులను ఉన్నతంగా తీర్చిదిద్దుతాయి. క్రమశిక్షణ, ప్రజాస్వామిక విలువలు పెరుగుతాయి. ఈ విలువలు వెల కట్టలేనివి. క్రీడలను పెట్టుబడులుగా చూడడం. క్రీడలను ప్రైవేటీకరించడం వలన ఈ ప్రయోజనాలు వెనకపడతాయి. అందువలన క్రీడలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వాలే స్వతంత్ర క్రీడా అభివృద్ధి వ్యవస్థను రూపొందించాలి. అది క్రీడల అభివృద్ధికి, ప్రణాళికలను తయారు చేసుకోవాలి. ప్రభుత్వాలతో నిమిత్తం లేకుండా బడ్జెట్లో క్రీడలకు కనీసంగా 5% నిధులు కేటాయించాలి. అంచెలంచెలుగా ప్రణాళిక బద్ధంగా క్రీడల అభివృద్ధికి కృషి చేయాలి. అప్పుడే ఒలింపిక్ పతకాలు గురించి కలలు గనాలి. అలాకాకపోతే అనవసరంగా క్రీడాకారులపై ఒత్తిడి పెరిగి క్రీడల అసలైన ప్రయోజనానికి భంగం ఏర్పడుతుంది.

అటువంటి విధానం ఏదీ లేకపోయినా, తామే తమ జీవితాలను పణంగా పెట్టి, నిధులు సమకూర్చుకుంటూ, పోషకులను సంపాదించుకుంటూ, క్రీడలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి దేశాన్ని సగర్వంగా నిలిపిన క్రీడాకారులందరికీ హృదయ పూర్వక జేజేలు. ముఖ్యంగా లష్లీనా బొర్గోహైం, పి.వి.సింధు, మీరాబాయి చానులకు. ♦

విత్తనం వేయకుండా

పతకాలు పండుతాయా?



కోవిడ్తో పోరాటం చేస్తూనే వైద్య సాయంతో నిలదొక్కుకుంటూ ఉన్న క్రమంలోనే విశ్వ క్రీడలు విజయవంతంగా మగిశాయి. టోక్యో ఒలింపిక్స్లో మన క్రీడాకారుల్లో ఒకరు జావెలెన్ త్రాలో స్వర్ణంతో చరిత్ర సృష్టించారు. రజత, కాంస్యాలతో మరికొంతమంది మెరిశారు. దశాబ్దాల చరిత్రను పునర్నిభిస్తూ పతకం గురించి ఆలోచనలే లేని దశ నుంచి పతకం సాధిస్తారన్న విశ్వాసాన్ని కొందరు కలిగించారు. మరికొంతమంది సంబరాలు చేస్తూ విజేతల కులాలను వెతుక్కుంటూ వీరు మా వాళ్లేనంటూ సోషల్ మీడియాలో ఊదరగొడుతున్నారు. ఇదంతా కొద్దికాలంలో మరిచిపోతారు. మళ్లీ వేరొక విషయానికి మరలిపోతారు.

ఇ నుప కండరాలు, ఉక్కు నరాలు, వజ్ర సంకల్పం ఎవరికీ పుట్టుకతో రావు. సాధనతోనే వస్తాయి. శారీరక దారుఢ్యం, రోగనిరోధకశక్తి ప్రాథమిక విద్య స్థాయి నుంచి అలవడతాయి. మా బిడ్డను ఏసీ స్కూల్లో చేర్చాం. ఇంటిమందు బస్సెక్కి స్కూలు ముందు దిగుతాడు. అలసిపోకుండా చదువుతాడని భావిస్తుంటారు చాలా మంది. తల్లిదండ్రులు కనీసం ఆటస్థలం వ్యాయామ విద్య లేకుండా గంటల తరబడి కూర్చోబెట్టి చదివిస్తూ బలమైన ఆహారం అందిస్తే వారికి ఊబకాయం వస్తుంది. ఇలాంటి తల్లిదండ్రులు ఉన్నంత కాలం మనదేశ జనాభా విశ్వక్రీడా సంబరాలను కళ్లప్పగించి చూడటమే గానీ విజయ గర్వంతో ఉప్పొంగే సంతృప్తి ఎప్పటికీ అనుభవంలోకి రాదు. బిడ్డ పుట్టగానే డాక్టర్, ఇంజనీర్, చార్టెడ్ అకౌంటెంట్ చేయాలనుకునే ఆలోచన చేసే తల్లిదండ్రులు ఎందరో ఉంటారు. కానీ

అంతర్జాతీయ క్రీడాకారులు కావాలని కలలు కని, పిల్లలను దానికి అనుగుణంగా తీర్చిదిద్దే తల్లిదండ్రులు ఎందరుంటారు?

ఏళ్ల తరబడి శ్రమించినా విజయావకాశాలు లభిస్తాయో, లేదో తెలియని రంగం క్రీడా రంగం. కులం, మతం, జాతి, వర్గ ప్రాంతాలకు అతీతంగా తమ శరీరాలను శిక్షణకు అంకితం చేస్తారు. గంటల తరబడి చేసే సాధనకు సాధారణమైన ఆహారం సరిపోదు. కొండలు, బండలు తినేద్దామనే ఆకలి ఉంటుంది వారికి. అప్పుడు అధిక మొత్తంలో వారికి పౌష్టికాహారం అవసరం అవుతుంది. వీరి పోషణకు ఖర్చు చేయగలిగే స్థోమత తల్లిదండ్రులకు ఉండాలి. లేకపోతే వారికి క్రీడల్లో అవకాశాలు లభించినా క్రీడా పోషకుల సహకారం ఆర్థిక సాయం దొరకాలి. మన దేశంలో అన్నదానాలు చేసి టన్నుల కొద్దీ పుణ్యం పోగుచేసుకుంటారు గానీ, ఇటువంటి సహాయాలు చేసేవారు అరుదుగా

ఉంటారు. అకాడమీలో చేరిన వారికి పోషకాహారం లభిస్తుంది. కానీ ప్రవేశం అంత సులభంగా సాధ్యం కాదు. ఈనాటికీ కూడా క్రీడా స్థలాలున్నది ప్రభుత్వ బడుల్లోనే. వ్యాయామ ఉపాధ్యాయులు కూడా ప్రభుత్వ బడుల్లోనే. క్రీడలపై ఆసక్తి ఉన్న తల్లిదండ్రులు ఉంటున్నారు. ఆసక్తి ఉన్న తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలకు మంచి అకాడమీలో శిక్షణ ఇప్పిస్తారు. ఇలా అర్థాకలితో నామమాత్రపు వసతులతో ఎదిగిన క్రీడాకారులు అకాడమీల్లో పెరిగిన క్రీడాకారులు ఒకే వేదికపై పోటీ పడాల్సి రావడం మన దౌర్భాగ్యం. ఈ లోపాన్ని అధిగమించే వ్యవస్థ మనకు లేదు. అన్ని అకాడమీలు ఒకే జిల్లాలో ఉండాల్సిన అవసరం కూడా లేదు. ఆయా క్రీడల అవసరాలకు అనుగుణంగా ఒక్కొక్క జిల్లాల్లో రాష్ట్ర క్రీడాకారులందరినీ చేర్చొచ్చు. ప్రస్తుత వ్యవస్థ ఈ రీతిలోనే ఉంది. కానీ మన దేశ జనాభాకు సరిసమానమైన నిష్పత్తిలో కావల్సినన్ని అకాడమీలు లేవన్నది →

సత్యం.

ఇంక ఆడపిల్లల పట్ల సమాజ దృక్పథమే వేరు. సనాతనత్వం సంప్రదాయ ఒరవడిలో జీవితం 'ఆడపిల్ల' అంటూ పెంపకంలో వ్యత్యాసం చూపుతారు. తమలోని సహజ నైపుణ్యాలకు మెరుగులు దిద్దుకునే క్రమంలో సున్నితత్వం నుంచి దృఢ సంకల్పంవైపు క్రీడాకారిణులు తమకు తెలియకుండా తీర్చిదిద్దబడతారు. ఈ క్రమంలో అక్కడక్కడా లైంగిక వేధింపులు ఎదురైనా వారు ధైర్యంగానే ఎదుర్కొంటారు. శారీరక దృఢత్వానికి, మానసిక బలం తోడవడంతో మహిళలు ఈ రంగంలో కొంత వరకు మెరుగ్గానే ఉన్నారు. ఏ రాష్ట్రం మండలానికో స్పోర్ట్స్ స్కూలు నడుపుతుందో 14 ఏళ్లు దాటిన తరువాత విద్యార్థుల సామర్థ్యానికి అనుగుణంగా అకాడమీలను నడుపుతుందో అక్కడి నుంచే సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ లో ప్రవేశపెడుతుందో అక్కడ పతకాల గురించి ఆలోచించవచ్చు. మనదేశంలో చెన్నయ్, కేరళ ఇందుకు ఉదాహరణగా ఉన్నాయి.

పదేళ్లు వచ్చే వరకు బిడ్డలకు ఫ్లెక్సిబిలిటీనిచ్చే జిమ్నాస్టిక్స్ నేర్పించాలి. బ్యాలెన్స్ చేసుకునే క్రమంలో స్కేటింగ్ నేర్పించాలి. 14 ఏళ్ల వరకూ శారీరక దారుధ్యానికి కావల్సిన కఠోర వ్యాయామం చేయాలి. కానీ ఇవేమీ మనం చేయం. ఐఐటి, ఐఎఎస్ ల కోసం శిక్షణ మాత్రం ఇప్పిస్తాం. చేతి ఐదువేళ్లా ఒకేలా ఉండనట్లు అందరూ ఒకేవిధమైన క్రీడలకు సరిపోరు. ఈ సత్యాన్ని గుర్తించకుండా తమకు అందుబాటులో ఉన్న ఆటలు నేర్పించేసి అందలాలు ఎక్కలేదనుకోవడం మన అజ్ఞానం. ఏ క్రీడాకారుడికైనా పతకాల సాధనే ప్రాథమిక లక్షణం. ఇలా ఆశించని వారు రగిలే ఆకాంక్ష లేని వారు జాతీయ, అంతర్జాతీయ క్రీడా వేదిక వరకూ రాలేరు. మాకు డబ్బులివ్వండి, బహుమానాలు ఇవ్వండి అని క్రీడాకారులెవరైనా అడుక్కున్నారా? దేశ ఖ్యాతిని నిలబెట్టినవారిని చూసి బాధ్యతతోగానీ, సంతోషంతోగానీ ప్రకటించిన వాటిని స్వీకరిస్తారు. అంతే క్రీడాకారులకు ఏ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ అయినా ప్రాథమిక స్థాయి నుంచి అత్యున్నత స్థాయికి ఎదిగే క్రమంలో జరిగే శారీరక గాయాలకూ, అంగవైకల్యాలకూ ఇన్సూరెన్స్ ఇవ్వాలి. అప్పుడు క్రీడాకారులు తగిన ప్రీమియం చెల్లించి తమ కృషి కొనసాగిస్తారు. ఏ

ఇవి కావాలి..

- తప్పటడుగులను తప్పని అడుగులుగా (ఫుట్ వర్క్) మార్చే మౌలిక వసతులు లభించాలి.
- పట్టుకుంటే పుటుక్కుమనకుండా పదికాలాలు మన్నే మేలిమి క్రీడా సామగ్రి కావాలి.
- ప్రాథమిక స్థాయిలోనే ప్రతిభను గుర్తించే వ్యాయామ ఉపాధ్యాయ వర్గముండాలి.
- సుశిక్షితులైన క్రీడా శిక్షకులు సంబంధిత క్రీడల కోసం నియమింపబడాలి.
- ప్రాథమిక స్థాయి నుండే యూనివర్సిటీ వరకూ ఉచిత విద్యతో పాటు నిర్బంధ వ్యాయామ విద్య నేర్పాలి.
- తల్లిదండ్రులు తమ ఆశలనుగాక, బిడ్డల ఆసక్తిని ప్రోత్సహించాలి. ఆహారానికి, అవసరాలకు సంబంధించిన సంపదను సమకూర్చగలగాలి.
- పసి ప్రాయంలోని ప్రతిభను, అంతర్జాతీయ వేదికపై పతాక విజేతలయ్యే వరకూ కృషి చేయించాలి. ఆ దిశలో క్రీడా పోషకులు ముందుకు రావాలి.
- ట్రైనింగ్ సమయంలో ఏం తినాలో? ఏం తినకూడదో తెలిపే పోషకాహార నిపుణులు వెంట ఉండాలి.
- ఏ మందులు ఏవిధంగా తమ శరీరంపై ఉత్పేరకంగా పనిచేస్తాయో తెలిపే పరిజ్ఞానం అందజేయాలి.
- ఏ క్రీడాకారుడి కండరాలు ఏ ఆటకు పనికొస్తాయో తెలిపే పరిశోధనా శాలలు, నిత్యం ప్రయోగాలు చేయాలి.
- రాష్ట్రానికో (డ్రగ్ లేబరేటరీ) ఏర్పాటు చేయాలి.

- క్రీడాకారిణులను లైంగిక దృష్టితోగాక, శక్తిగా పరిగణించాలి. వేసే దుస్తుల వెనుక కండరాల దృఢత్వాన్ని కాక.. వేగానికి అనుగుణంగా కదులుతున్న దేహ విన్యాసాన్ని కాంచన శిఖర సమున్నతంగా భావించాలి. అప్పుడు లభిస్తాయి అంతర్జాతీయ పట్టికలో పతకాలు.
- 2024లో పారిస్ ఒలింపిక్స్ వస్తాయి. అప్పుడు మరలా కలం కదిలించక నిర్బంధ వ్యాయామ విద్య కోసం కృషి చేయాలి.
- గెలిచినా ఓడినా 'ఇంత' అని పారితోషికం కోసం.. క్రీడా సంఘాలను ఆవరించియున్న దుష్టవర్గాలను నిర్మూలించాలి.
- తమ క్రీడా సంఘాల నాయకత్వాన్ని తామే ఎన్నుకునే రీతిగా క్రీడాకారుల ఓటుహక్కు కోసం కృషి చేయాలి.
- క్రీడా సంఘాల అధిపతులు కేవలం ఆ సంబంధిత క్రీడా నిపుణులై ఉండాలన్న నియమం ఉండాలి.
- మండలానికో స్పోర్ట్స్ స్కూల్, జిల్లాకో అకాడమీ (బాలురు, బాలికలు వేరుగా), రాష్ట్రానికో స్పోర్ట్స్ యూనివర్సిటీ కోసం కృషి చేయాలి.
- దేశంలో డోపింగ్ టెస్ట్ ల్యాబ్ ల పెరగాలి. ఇప్పటి నుంచే ఎవరి స్థాయిలో వారు ఈ పోరాటం ఆరంభించాలి.
- అలాంటి ముఖ్యమైన పనిని, నిర్విఘ్నంగా సాగాల్సిన కృషిని వదిలేసి, కొందరి కులాన్ని కీర్తించే, కొందరి కులాన్ని విమర్శించే పనికిమాలిన కార్యాల్లో మునిగి, తేలటం ఏమాత్రం హర్షణీయం కాదు.



దేశ క్రీడా సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించడానికి క్రీడాకారులు శాయశక్తులా ప్రదర్శిస్తారు. గెలిస్తే విజేతలవుతారు. ఓడితే ఉపాధి కోసం రోడ్డున పడకుండా తమకు తోచిన రీతిలో భావి జీవితాన్ని గడుపుతారు.

ఇక మన

ప్రభుత్వమైనా పారితోషికం జిల్లా స్థాయి నుంచి అంతర్జాతీయ స్థాయి వరకూ ఇవ్వాలి. ఈ పారితోషికాలు సక్రమంగా చెల్లించాలి. దశాబ్దాల తరబడి సాధన చేసి ఆశించిన స్థాయిని అందుకోలేక జీవితంలో ఓడిపోతే అప్పుడు వారికి లభించిన ఉద్యోగాలు, బహుమానాలు, పారితోషికాలు, అకాడమీ స్థలాలు వారిని కొంత వరకు ఆదుకుంటాయి. అందుకనే విజేతలకు ఇవి తప్పనిసరిగా అందించాలి. అప్పుడు విశ్వవీధుల్లో మన

సమాజంలో ఇరవై ఏళ్లు క్రీడల కోసం కృషి చేసినా వారి కులం వెతుకుతాం! 'వాళ్లకవి దొరికాయి.. వీళ్లకవి లభించాయి..' అంటూ రంధ్రాన్వేషణ చేస్తాం. మాక్కుడా రాయడం వచ్చు అనుకుంటూ విమర్శనాస్రావాలు విసిరేస్తాం.. వేగంగా వేళ్లను కదుపుతూ సోషల్ మీడియాలో షేర్లు చేస్తాం. అక్కడక్కడా కామెంట్స్ పెడతాం. ఎందుకంటే అంతకుమించిన మానసిక పరిణతి లేకపోవడం. భావ దారిద్ర్యాన్ని

బుర్ర నిండా నింపేసుకుని, కుదిరిన చోటల్లా ఒంపేసుకుంటాం. అందుకే ఏడవకండేవకండి... చేతనయితే మా పిల్లలు అన్నప్రాసన రోజు అది పట్టుకున్నారు. ఇది పట్టుకున్నారంటూ సంబరపడక.. అక్కడ పెట్టిన వస్తువుల్లో ఆట వస్తువులుంచారేమో చూసుకోండి. అరచేతుల్లో పెంచిన బిడ్డలను ఆట స్థలానికి వెంట ఉండి, తీసుకెళ్లండి. మీ బిడ్డ చేతిలో ఏ క్రీడా పరికరం అస్తమవుతుందో గమనించండి. ఆ దిశగా ఏం చేయాలో నిపుణులను సంప్రదించండి. మీరేం చేయగలరో చేయండి. శక్తి లేకపోతే సహకరించే వ్యక్తుల సమాచారం సేకరించండి. వెళ్లండి అడగండి.. అపై చేసుకోండి... అందలాలు ఎక్కాలంటే అడుగులు ఎక్కడ పడాలో మీ బిడ్డలకన్నా ముందు మీరు నేర్చుకోండి. ♦

వీరేశలింగం గారి

'హాస్య సంజీవని'

నారదుడు స్వర్గం నుంచి భూలోకానికి వచ్చినప్పుడు శాస్త్రి, ఆచార్యులు, సోమయాజులు అనే ముగ్గురి మధ్య జరిగిన సంభాషణ ఇది.

శాస్త్రి : వీరేనా నారదులవారు. దయచేయండి. ఎక్కడి నుంచి వేంచేశారు?

సోమ : స్వర్గం నుంచి వచ్చారు. మన పితృదేవతల నుంచి వార్తను మోసుకొచ్చారు.

ఆచా : ఇంగ్లీష్ చదువుకున్నవాళ్ళు ఇది నమ్మరు. వాళ్లకు బుద్ధివచ్చే లాగా ఈ బ్రహ్మపుత్రులు ప్రత్యక్షమయ్యారు. అవును స్వామీ! తమరు బ్రహ్మ మానసపుత్రులు కదా! బ్రహ్మకు నాలుగు ముఖాలూ ఏ ప్రకారం ఉంటాయో చెబుతారా?

నార : అవి నాలుగుగా ఒకదాని తరువాత ఒకటి వరుసగా ఉంటవి.

కాదు కాదు నాలుగుగా నాలుగు వైపులకూ ఉంటవి. అలా కాదు. మూడు ముందువైపునా, ఒకటి వెనుకవైపునా ఉంటవి. మర్చిపోయాను. జ్ఞాపకం చేసుకోనీ. రెండు ఒకవైపునా, రెండు రెండోవైపునా ఉంటవి. ఈ చెప్పిన విధాలలో ఎలా ఉంటాయో నిశ్చయంగా చెప్పలేను. ఈ మాట బ్రహ్మనడిగి వచ్చి చెబుతాను.

శాస్త్రి : తమకంత శ్రమ ఎందుకు? దివ్యదృష్టితో చూసి చెప్పరాదా?

నార : అంతరదృష్టితో చూశాం. ఒక తల పైకీ, ఒక తల కిందికీ, ఒక తల ముందుకూ, ఒక తల వెనక్కి వెరసి నాలుగు తలలూ నాలుగు అష్టదిక్కులకూ తిరిగి ఉంటవి.

ఆచా : నాకేమీ అర్థం కాలేదు.

సోమ : మనం పైపైన అర్థం చూడకూడదు. వారి మాటలకు గూడార్థం, వేదాంతార్థం ఉంటాయి.

ఆచా : స్వామీ! తమరు భూలోకానికి వచ్చిన పని సెలవిస్తారా?

నార : మీ పితృదేవతలు మీకో సంగతి చెప్పమన్నారు. మీ శాస్త్రాలను బట్టి మృతుల భార్యలంతా స్వర్గానికి వెళతారని మీకు తెలుసు కదా! మీరు వాళ్లందరికీ తలవెంట్రుకలు తీసేయించడం వల్ల వాళ్ల భార్యలు బోడిగుండ్రతో స్వర్గానికి వస్తున్నారట. ఆ బాధలేకుండా చూడమన్నారు.

ఆచా : అంతేనా!

నార : మీరు పితృదేవతల పేర్లు చెప్పి బ్రాహ్మణులకు ఇచ్చేవి ఏవీ వాళ్లకు ముట్టడం లేదట. డబ్బులేక ఇబ్బంది పడుతున్నారట. కాబట్టి మీ వద్దనున్న డబ్బంతా నా చేతికిచ్చి పితరుణం తీర్చుకోమన్నారు.

శాస్త్రి : నాకు పని ఉంది. మళ్లీ వచ్చి కలుస్తాను.

సోమ : నాకు పూజ వేళయింది. పోతాను.

ఆచా : శిష్యులు ఎదురు చూస్తుంటారు. నేను వెళ్ళాలి.

వ్యక్తే ఒక వ్యవస్థగా..!

కం

దుకూరి వీరేశలింగం

పంతులుగారు 1848

ఏప్రిల్ 16న జన్మించి 1919 మే 27
వరకు జీవించారు. 1881

నవంబరులో మొదటి బాల వితంతు
వివాహం జరిపించి ఆ మహాయజ్ఞాన్ని
1911లో మంగమ్మ వివాహం వరకు
కొనసాగించారు. యుద్ధరంగంలో
అరివీర భయంకరమైన యోధునిలా...
సాంఘిక రంగంలో సాటిలేని
సూర్యునివలే... దురాచారాలపై,
లంచగొండితనంపై వీరేశలింగం గారు
వివేక వర్షని పత్రిక ద్వారా
అలుపెరుగని పోరాటం చేశారు. ఒక
సంస్థ చేయాల్సిన పనులన్నీ
తానొక్కడిగా నిలబడి జీవిత కాలం
కొనసాగించారు. ఈ మహత్తర
కార్యంలో వారి జీవిత భాగస్వామి
రాజ్యలక్ష్మిగారి తోడ్పాటు
పేర్కొనదగినది. పంతులు గారి ఒత్తిడి
వల్ల ఆమె ఈ యజ్ఞంలో పాల్గొనలేదు.
తనంతట తానే ఇష్టపూర్వకంగా పని
చేశారు. పంతులుగారు తలపెట్టిన
కార్యక్రమాలకు సొంత ఆస్తులు ఖర్చు
చేసినా, అమ్మినా ఆమె ఏనాడూ
అభ్యంతరం చెప్పలేదు.

పున్నామ నరకం నుంచి
తప్పించేవాడు పుత్రుడు అన్నమాటను
ఆ దంపతులు ఏనాడూ నమ్మలేదు.
వారికి సంతానం లేదు. విద్యార్థులే
పంతులుగారికి కొండంత అండగా
నిలిచారు. వీరేశలింగం పంతులుగారికి
జాతకాల మీద, శకునాల మీద
నమ్మకాలు లేవు. వీరి తోడ్పాటుతో



ఇంగ్లీషు సర్కారు వారి అండదండలు
కూడా పంతులుగారికి లభించాయి.
లేకపోతే నాలుగు పడగల హైందవ
మతాధిపతులు, పూర్వాచార పరా
యణులు పంతులుగారిని అంత
మొందించేవారు. అంతం చేయడానికి
ప్రయత్నాలు కూడా చేశారు. దాడులు
జరిపారు. కానీ విద్యార్థులు వారి
ప్రయత్నాలను భంగం చేశారు.

మూఢనమ్మకాలను ఖండించి
దురాచారాలను యావగించుకున్న
పంతులుగారు భోగం మేళాలను,
వేశ్యలను గురించి సరిగా
ఆలోచించలేదు. ఆ వృత్తులను
అడ్డుకున్నారు. వేశ్యలకిచ్చే కానుకలను,
నజరానాలను ఆపేశారు. కానీ వారి
బతుకుదెరువుకు వేరే మార్గం
చూపలేదు. అదే వారి జీవనాధారం
అయినప్పుడు వారికి బతుకుదెరువు
ఎలా అన్నది పంతులుగారు
ఆలోచించలేదు. పురుషాధిక్య సమాజం
వేశ్య కులాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.
పలుకుబడి, పదవి, ధనం కలవారు
తమ విలాసాలు వేశ్యకులాన్ని

ఉపయోగించుకున్నారు. పంతులుగారు
వేశ్య వృత్తిని వ్యతిరేకించారు గానీ,
వేశ్యలను కాదు.

పంతులు గారి కంటే ముందుతరం
వాడు వేమన. ప్రజల భాషలో
ఆణిముత్యాల వంటి ఆటవెలది
పద్యాలలో కుల వ్యవస్థలో కుల్లిపోయిన
మూఢాచారాలతో నిండిపోయిన
సమాజాన్ని చీల్చి చెండాడిన ప్రజాకవి
ఆయన. దేవుడు, మతం పేరుతో
సాగుతున్న దోపిడీని, దుర్మార్గాలను
దుయ్యబట్టాడు. పంతులుగారి కన్నా
ఎక్కువగా సామాజిక రంగాల్లోని కుళు
ను కలం ద్వారా కడిగేసిన
సంఘసంస్కర్త వేమన.
బ్రాహ్మణేతరుడైన వేమనను వెలుగులోకి
తెచ్చిన మహనీయుడు సిపి బ్రౌన్
మహాశయుడు. బ్రాహ్మణేతరులైనా
వారు రాసిన రాతలను, చేసిన
సంస్కరణలను బయటకు రాకుండా
చేసింది పౌరోహిత వర్గం.

వీరేశలింగం గారు రచించిన
తెలుగు కవుల చరిత్రలో వేమనను
కవిగా పేర్కొనలేదు. ఎన్నో తాళపత్ర
గ్రంథాలను అధ్యయనం చేసిన
వీరేశలింగం పంతులుగారికి తనకన్నా
ముందు తరానికి చెందిన వేమనను
గురించి తెలియదనుకోవాలా? కానీ
అప్పటికే బ్రౌన్ మహాశయుడు వేమన
పద్యాలను ప్రచురించారు. వీరేశలింగం
గారి స్వీయ చరిత్ర సంగ్రహం
రాయడం రచయిత్రి తనకు లభించిన
సువర్ణావకాశంగా భావించారు. ♦

'లష్లీ' విజయం!

అసోసియేట్ గోల్డ్మెట్ జిల్లాలోని మారుమూల గ్రామం బారోముఖియా.. రాజధాని డిస్ట్రీక్ నుంచి సుమారు 320 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉండే ఆ ఊరికి ఇంతవరకు సరైన రోడ్డు సదుపాయం కూడా లేదు. బయటి ప్రపంచాన్ని చూడాలనుకుంటే మట్టి రోడ్డే దిక్కు అటువంటి గ్రామం పేరు ఇప్పుడు దేశవ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశమైంది. టోక్యో ఒలింపిక్స్ లో భారత్ కు కాంస్య పతకం అందించిన మహిళా బాక్సర్ లష్లీనా బొర్గోహాయిన్ పుట్టిన గడ్డగా ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంది. విశ్వకీర్తిలో భారత కిర్తి పతాకను ఎగురవేసిన ఘనతను సాధించినందుకు తమ ఆడపడుచుకు స్వాగతం పలికింది. సాధారణ కుటుంబం నుంచి వచ్చిన లష్లీనా ఈ విజయంతో తన దేశమంతా గర్వపడేలా చేసింది.

లష్లీనా తండ్రి టికెన్ బొర్గోహాయిన్ కు స్వస్థలంలో చిన్న తేయాకు తోట ఉంది. సాధారణ కుటుంబం. మొత్తం ముగ్గురు అమ్మాయిల్లో లష్లీనా చిన్నది. కవల అక్కల బాటలో సరాదాగా ఆమె కూడా మువతాయ్ (కిక్ బాక్సింగ్) తోనే కెరీర్ ఆరంభించింది. 2009లో కోచ్ ప్రశాంత కుమార్ దాస్ వద్ద తన అక్కలతో పాటు శిక్షణ తీసుకుంది. ముగ్గురూ కలిసి బారోముఖియా నుంచి 3-4 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న బార్పాథార్ లోని కోచింగ్ సెంటర్ కు సైకిల్ పై వెళ్లేవారు. ఈ విషయాల గురించి లష్లీనా తండ్రి టికెన్ మాట్లాడుతూ.. “అమ్మాయిలు చాలా కష్ట పడేవారు. రాళ్లురప్పలతో నిండిన మట్టి రోడ్డు మీద ప్రయాణం వారికి నరక ప్రాయంగా ఉండేది. వచ్చేటప్పుడు గాయాలతో తిరిగి వచ్చేవారు. వాళ్లెంత కష్ట పడ్డారో నాకు తెలుసు” అంటూ గతాన్ని గుర్తు చేసుకున్నారు. లష్లీనా ఎన్నటికీ తన మూలాలు మర్చిపోదని,

లాక్ డౌన్ సమయంలో పొలంలో నాట్లు వేస్తూ తమకు సహాయపడిందని బిడ్డపై ప్రేమను కురిపించారు. మువతాయ్ కొనసాగిస్తున్న సమయంలో స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (సాయ్) కోచ్ పదమ్ బోరో దృష్టిలో పడటంతో లష్లీనా కెరీర్ మలుపు తిరిగింది.

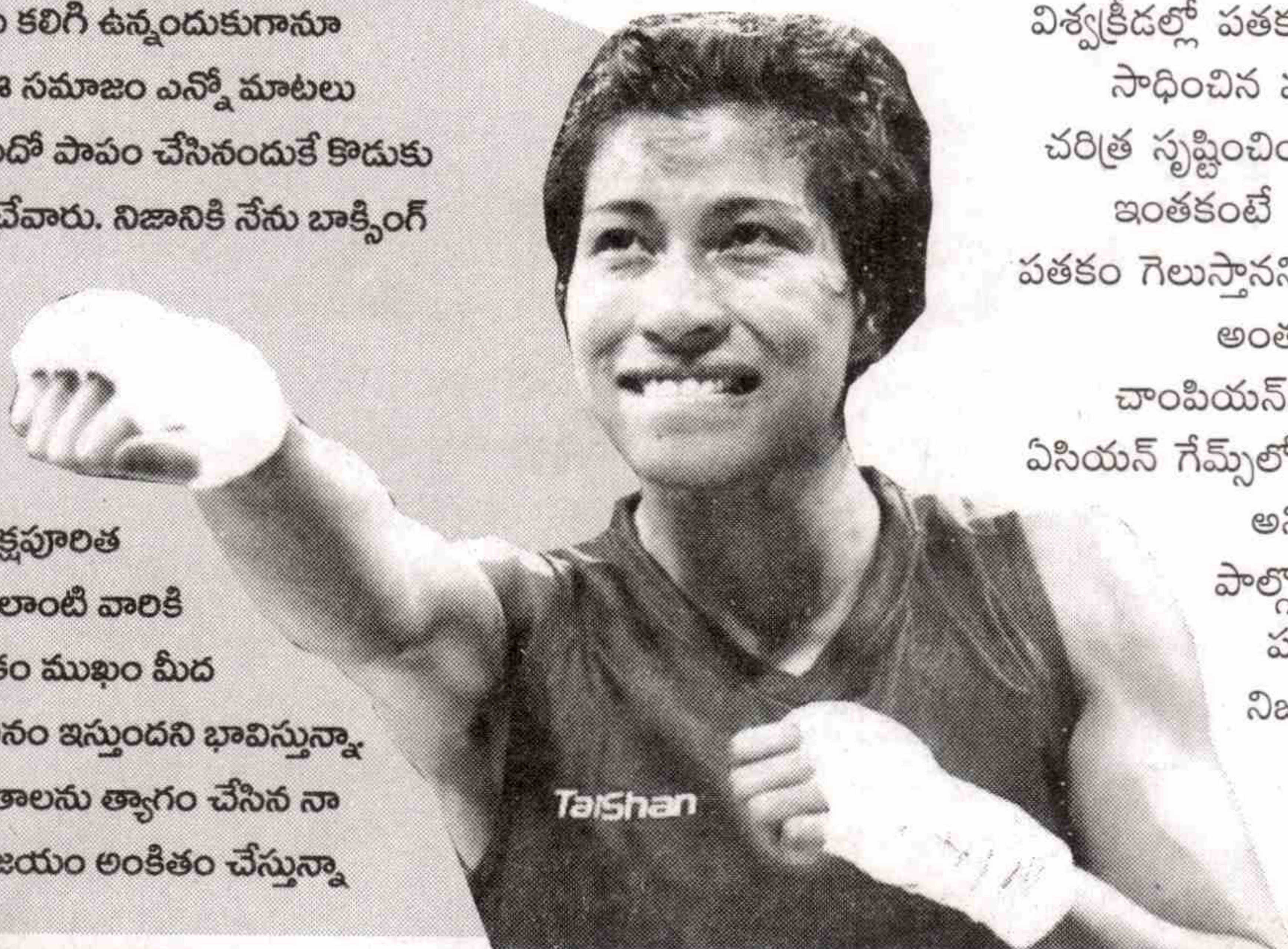
ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొని టోక్యోకు

2020లో జోర్డాన్ లో జరిగిన ఆసియా క్వాలిఫయర్స్ లో మెరుగైన ప్రదర్శన కనబరిచి టోక్యో ఒలింపిక్స్ కు అర్హత సాధించింది లష్లీనా. కరోనా కారణంగా 52 రోజుల ప్రత్యేక శిక్షణ కోసం స్పెయిన్ వెళ్లాల్సిన భారత బాక్సర్ల బృందం నుంచి ఆమె వైదొలగాల్సిన పరిస్థితి. అయినా సరే ఆమె కుంగిపోలేదు. కోవిడ్ ను జయించడమే కాకుండా.. పట్టుదలగా ముందుకు సాగి టోక్యోలో సత్తా చాటింది ఈ 23 ఏళ్ల బాక్సర్. కంచు పంచ్ తో కాంస్యం సాధించి, ప్రతిభ ముందు ఏ అవాంతరాలైనా దూదిపింజల్లా తేలిపోవాల్సిందేనని నిరూపించింది. విశ్వకీర్తిలో పతకంతో మెరిసి, ఈ ఘనత సాధించిన మూడో భారత బాక్సర్ గా చరిత్ర సృష్టించింది. పారిస్ ఒలింపిక్స్ తో ఇంతకంటే మెరుగ్గా రాణించి, మరో పతకం గెలుస్తానని లష్లీనా చెప్పుకొచ్చింది. అంతకంటే ముందు... వరల్డ్ చాంపియన్ షిప్స్, కామన్వెల్త్ గేమ్స్, ఏసియన్ గేమ్స్ లో సత్తా చాటాల్సి ఉందని అని పేర్కొంది. ఏదేమైనా.. పాల్గొన్న తొలి ఒలింపిక్స్ లోనే పతకం సాధించిన లష్లీనా నిజంగానే బంగారుకొండ.. కంగ్రాట్స్ అండ్ ఆల్ ది బెస్ట్ లష్లీనా!

“

నా తల్లిదండ్రులకు ఈ విజయం అంకితం

ముగ్గురు ఆడపిల్లలను కలిగి ఉన్నందుకుగానూ నా తల్లిదండ్రులను ఈ సమాజం ఎన్నో మాటలు అన్నది. గత జన్మలో ఏదో పాపం చేసినందుకే కొడుకు పుట్టలేదంటూ వేధించేవారు. నిజానికి నేను బాక్సింగ్ చేయడం ప్రారంభించినప్పుడు చాలా మంది నన్ను చూసి నవ్వారు. ముఖ్యంగా లింగ వివక్షపూరిత వ్యాఖ్యలు చేశారు. అలాంటి వారికి నా ప్రదర్శన, ఈ పతకం ముఖం మీద కొట్టినట్లుగా సమాధానం ఇస్తుందని భావిస్తున్నా. మా కోసం తమ జీవితాలను త్యాగం చేసిన నా తల్లిదండ్రులకు ఈ విజయం అంకితం చేస్తున్నా





ఒలింపిక్ గ్రామంలో మన అథ్లెట్లు ప్రదర్శించిన ఆటతీరును ఆస్వాదించాం. వారు విజయ గర్వంతో పతకాలు అందుకుంటుండగా గెలుపు మనదే అని ఉప్పొంగిపోయాం.. వాళ్ల విజయ దరహాసానికి సంబంధించిన ఫోటోల్ని వీడియోల్ని రివీట్ చేసుకుంటూ మరీ తిలకించాం.. మరి, ఎంతసేపూ ఆటలు, క్రీడాకారులు అంటూ వాళ్లపైనే దృష్టి పెట్టాం కానీ.. అసలు ఈ అద్భుత క్షణాలను ప్రత్యక్షంగా చూస్తూ.. క్లిక్మనిపించి అరుదైన అవకాశమే దక్కించుకుంది అసోంకు చెందిన స్పోర్ట్స్ ఫోటో జర్నలిస్ట్ గీతికా తలుక్కార్.

'చిత్ర' గీతిక!

ప్ర తిష్టాత్మక ఒలింపిక్స్ క్రీడల్ని కవర్ చేసే అద్భుత అవకాశాన్ని అందుకున్న గీతిక.. సవాళ్లను సవాల్ చేయడమంటే తనకు ముందు నుంచే ఇష్టమంటోంది. గత 17 ఏళ్లుగా జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా ఎన్నో క్రీడా పోటీల్ని తన కెమెరాలో బంధించిన గీతిక. పురుషాధిక్యత ఉన్న ఇలాంటి రంగాల్లో రాణించినప్పుడే మన సత్తా ఏంటో ప్రపంచానికి తెలుస్తుందంటోంది.

రిస్క్తో కూడిన పనులు చేయడానికి, అరుదైన రంగాలను ఎంచుకోవడానికి చాలామంది మహిళలు ఇష్టపడరు.

కంఫర్ట్ జోన్లో ఉంటూ ఎలాంటి సమస్యలూ లేకుండా పనులు పూర్తి చేసుకోవాలనుకుంటారు. కానీ చేసే పనిలో సవాళ్లుంటేనే అందులో యువ సామర్థ్యం అందరికీ తెలిసేది అంటుందిమె. పుట్టింది అరుణాచల్ ప్రదేశ్లోనే

అయినా ఆమె స్వస్థలం అసోంలోని చమత అనే గ్రామం. తండ్రి ఉద్యోగం రీత్యా దేశంలోని వివిధ ప్రదేశాలకు వెళ్లిన ఆమె 2001 నుంచి తన కుటుంబంతో కలిసి అసోంలోనే స్థిరపడింది.

చిన్నతనంలోనే తన తాతయ్య స్ఫూర్తితో ఫోటోగ్రఫీపై మక్కువ పెంచుకున్న గీతిక.. ఆ రంగంలోనే తన కెరీర్ని

వెతుక్కుంది. చదువు పూర్తయ్యాక ఓ ఫోటో న్యూస్ ఏజెన్సీలో ఇంటర్న్గా కెరీర్ ప్రారంభించిన ఆమె.. పలు మీడియా సంస్థల్లో ఫోటో

సవాళ్లకు సిద్ధపడాలి

ఫోటో జర్నలిస్టుగా ఎన్నో ప్రతిష్టాత్మక క్రీడలకు దేశం తరపున ప్రాతినిధ్యం వహించచ్చు. ఇందులో ఉన్న పురుషాధిక్యత కారణంగా మొదట్లో పలు సవాళ్లు ఎదురవచ్చు.. అయితే ఈ రంగంపై ప్రేమ ఉన్న వాళ్లు మొదట్లో పలు సవాళ్లను ఎదుర్కొని నిలదొక్కుకోగలిగితే అటు పేరుప్రఖ్యాతులతోపాటు డబ్బూ ఆర్జించవచ్చు. అయితే ఎలాంటి సవాళ్లనైనా ఎదుర్కొనేందుకు మానసికంగా సిద్ధపడడం ముఖ్యం.. ఇక శారీరక ఫిట్నెస్ కూడా ఇందులో ముఖ్యమే! అంటూ ఔత్సాహిక మహిళల్లో స్ఫూర్తి నింపుతున్న గీతిక.

జర్నలిస్టుగా, కంట్రీబ్యూటర్గా పనిచేసింది.

అందుకే స్పోర్ట్స్ ని ఎంచుకున్నా!

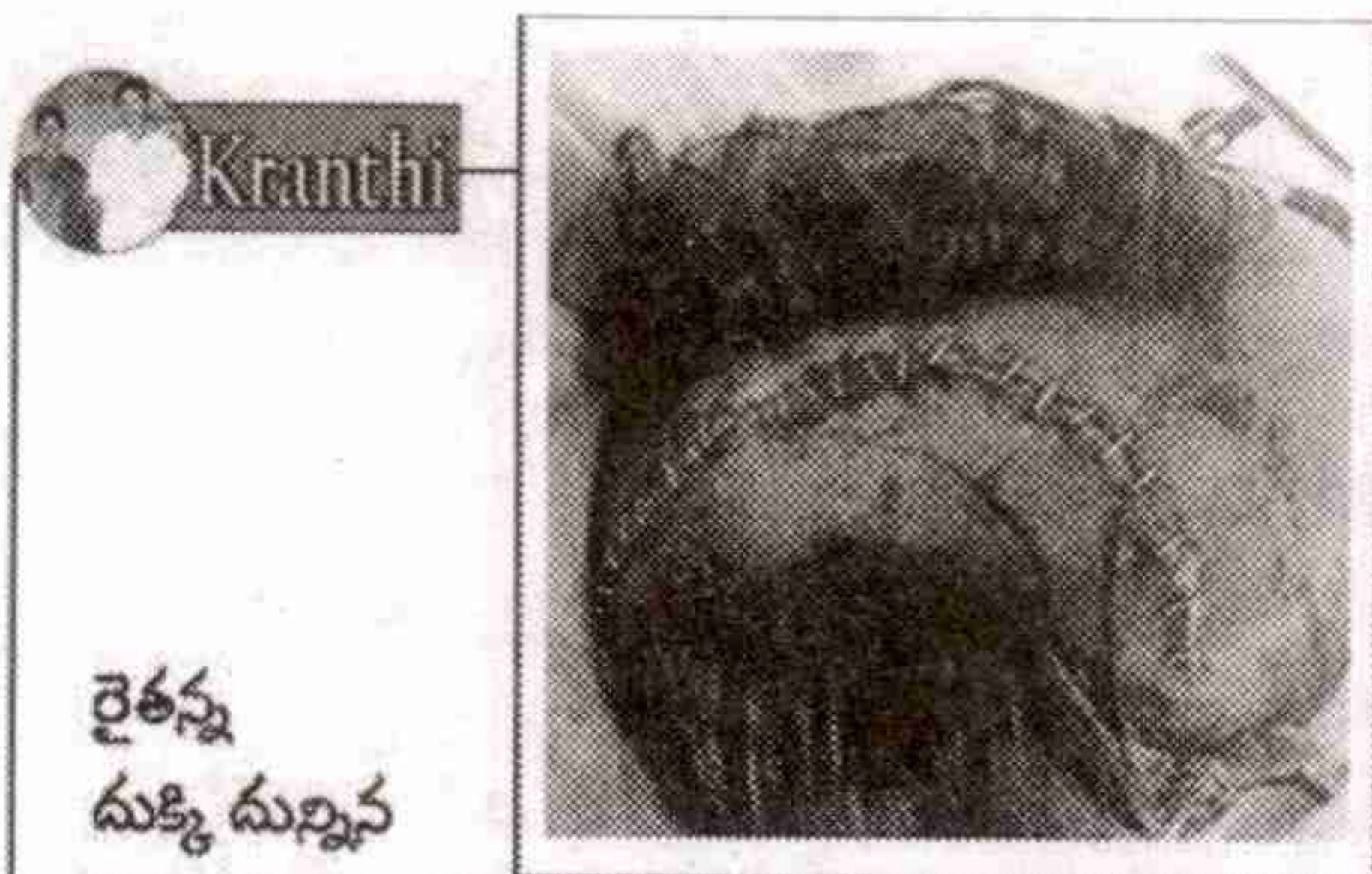
ఫోటోగ్రఫీలో చాలా విభాగాలున్నాయి.. అలాంటిది క్రీడల్నే ఎందుకు ఎంచుకున్నారని అడిగితే.. అందులో ఉన్న సవాళ్లే తనను ఇటువైపుగా లాగాయని చెబుతోంది గీతిక. 'నాకు చిన్నప్పట్నుంచీ ఫోటోగ్రఫీ అంటే ఇష్టం. మా తాతయ్య ఆ కాలంలో దర్శక నిర్మాతగా పనిచేశారు. ఆయన్ని చూశాక ఈ రంగంపై ఆసక్తి మరింతగా పెరిగింది. అయితే ఇందులోనూ క్రీడల్ని ఎంచుకోవడానికి ఓ కారణముంది. అదేంటంటే.. ఆటలంటేనే ఓ క్రమశిక్షణ. సరైన సమయానికి మొదలవడం, అనుకున్న సమయంలో పూర్తవడం.. ఇలా సమయపాలన విషయంలో ఇంత కచ్చితత్వం ఇక్కడ తప్ప మరెక్కడా చూడలేం. ముందు ఆ క్రమశిక్షణ నాకు నచ్చింది. ఇక స్పోర్ట్స్ ఫోటోగ్రఫీ అనేది పురుషాధిపత్యం ఉన్న రంగం. ఇక్కడ మహిళలకు

అనునిత్యం సవాళ్లే ఎదురవుతుంటాయి.

ఈశాన్య రాష్ట్రాలకు చెందిన ఏకైక ఫోటో జర్నలిస్టుగా కీర్తి గడించిన గీతిక.. తన పదిహేడేళ్ల కెరీర్లో ఎన్నో జాతీయ, అంతర్జాతీయ క్రీడల్లోని బెస్ట్ మొమెంట్స్ ని తన కెమెరాలో బంధించింది. 2007లో 'నేషనల్ గేమ్స్' 2010 'కామన్వెల్త్ గేమ్స్' 2013 నుంచి ఏటా జరిగే 'ఐపీఎల్ టోర్నీ' 2014 నుంచి ఏటా నిర్వహించే 'ఐఎస్ఎల్ (ఇండియన్ సూపర్ లీగ్)' 2016లో 'సౌత్ ఏషియన్ గేమ్స్' 2019లో జరిగిన ఫిఫా మహిళల ప్రపంచకప్, ఏఎఫ్ఐ కప్.. వీటన్నింటితోపాటు 'ఇండియా పాకిస్థాన్ లీగ్', 'ఐసీసీ మహిళల ప్రపంచకప్'.. వంటి టోర్నీలను సైతం తన కెమెరాలో బంధించిందామె. అయితే ఇవన్నీ ఒకేతరయితే 2018లో ప్రపంచకప్ కవర్ చేయమని ఆ సంస్థ నుంచి ఆహ్వానం అందుకోవడం తన కెరీర్లోనే అత్యద్భుతమైన క్షణం అంటోంది గీతిక. ఇక ఇటీవలే

ముగిసిన ప్రతిష్ఠాత్మక ఒలింపిక్స్ లోనూ పాల్గొని.. అక్కడ మన క్రీడాకారులు చేసిన అద్భుత క్రీడా ప్రదర్శనల్ని తన కెమెరాలో బంధించిందామె.

అయితే ఇలా మీడియా బాక్స్ లో కూర్చొని మ్యాచ్ ఫోటోలు తీయడమే కాదు.. కపిల్ దేవ్, ధోనీ, మేరీకోమ్, శ్రీలంక క్రికెటర్ సంగక్కర, న్యూజిలాండ్ క్రికెటర్ సర్ రిచర్డ్ హాడ్లీ.. వంటి ప్రముఖుల ఇంటర్వ్యూలు కూడా నిర్వహించి.. తన కెరీర్లో మరెన్నో మధుర జ్ఞాపకాలను మూటగట్టుకున్నానంటోంది సీనియర్ ఫోటోగ్రాఫర్. చాలామంది అమ్మాయిలు పురుషాధిపత్యం అన్న ఒక్క కారణంతో ఈ రంగాన్ని ఎంచుకోరు కానీ.. ఆసక్తి ఉండి కొన్ని సవాళ్లను ఎదుర్కోగలిగే సత్తా ఉంటే మాత్రం ఇందులో ఎంతో భవిష్యత్తు ఉందంటోంది గీతిక. ఈ రంగంలో ఆసక్తి ఉన్న అమ్మాయిలందరికీ స్ఫూర్తిగా నిలుస్తుందని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. ♦



రైతన్న
దుక్కి దున్నన
నాగు సాళ్ళ కావవి..

కార్వరేట్లు బూట్లు కడిగే
ప్రభుత్వం దున్నన
రైతన్న తల అది..

సాలు.. సాలుకు మొలకెత్తిన
మొలకల్ని పసిబడ్డల్లా ముద్దాడే
రైతన్న ఉద్యమానికి
చెరగని గుర్తులవి..

వెంటిలేటర్ పై బాల్యం

ఎక్కడ నీరు ఉందో, అక్కడ పంట ఉంది.

- మల్లేశ్వరరావు ఆకుల

ఎక్కడ బాల్యం ఉందో, అక్కడ

ఆటపాటలున్నాయి

పంట భూములు నివేశన స్థలాలు అయ్యాక,

పారేనీటి నాలాలు మురుగు కాలువలు అయ్యాయి. అవి కూడా కబ్బాలకు

గురయ్యాక, బాల్యం పంట ఎండిపోవడం మొదలైంది

జీవితం అగ్గిపెట్టె గూడుల్లో బంధించబడ్డాక, ఆటలకు అగ్గితగిలి, చరవాణి సమాధికి తరలింది.

పిల్లలకు మట్టితో, నీటితో బంధాలు తెగిపోయాక, బాల్యం వలసపోయింది.

బడి పాఠాలు ఇంటి గోడల మధ్యకు చేరాక, స్నేహానికి ఊపిరి ఆడటం ఆగింది.

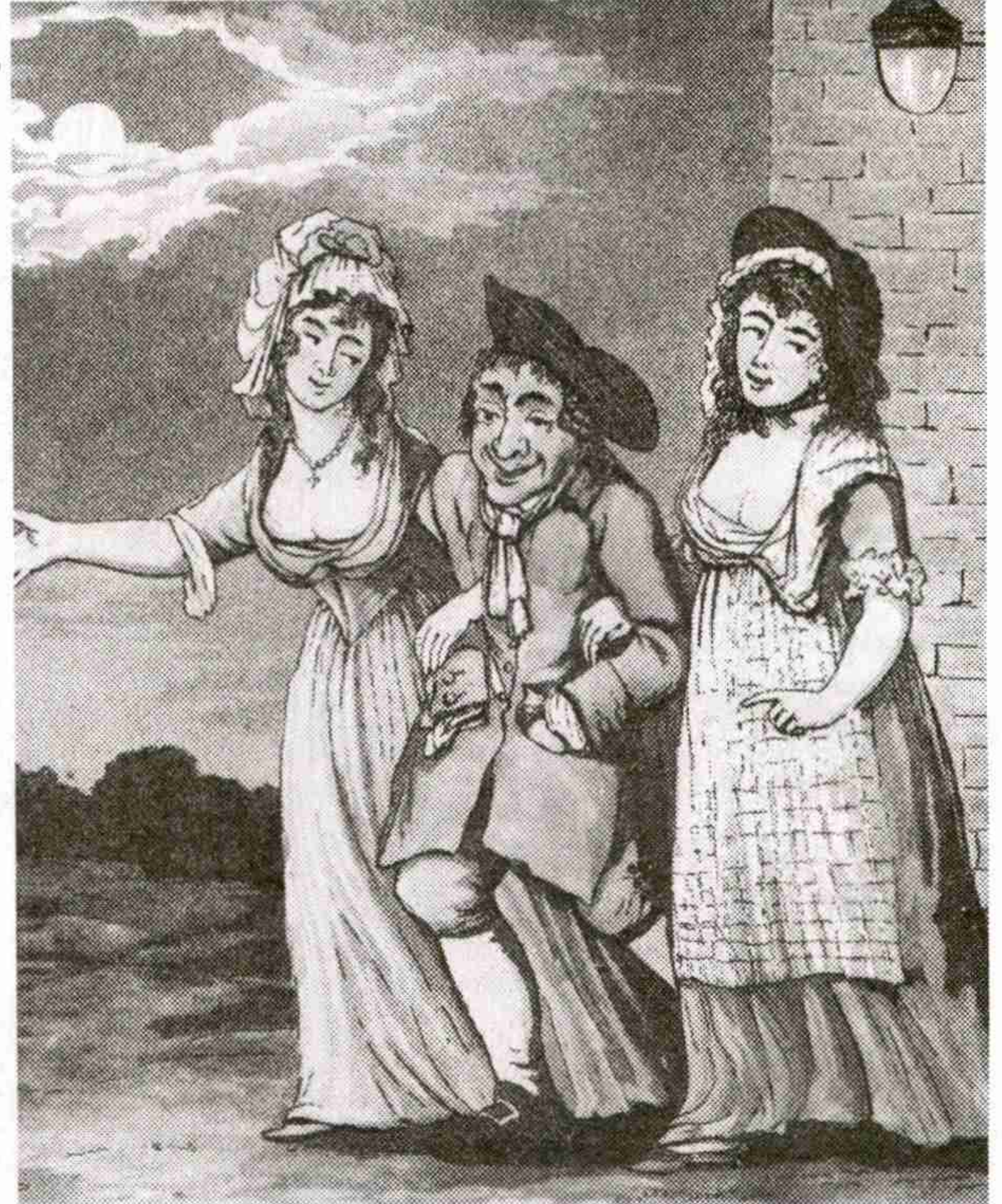
ఆటపాటలు లేని బాల్యం కాగితం పూవుగా మారింది

స్నేహ బంధాల పరిమళం అంటని బాల్యం, వెంటిలేటర్ పై వెక్కిళ్లు పెడుతోంది.

వేశ్యా వృత్తికి ప్రభుత్వ రక్షణ

ఆ కాలంలో పురుషులు ఒకచోట సమావేశం అయినప్పుడు వేశ్యల్లేకుండా ఆనందించలేకపోయేవారని చెప్పడానికి 1890లో బెర్లిన్ లో జరిగిన రైఫిల్ మ్యాచ్ సంఘటనే తార్కాణం. ఆ సంఘటన తరువాత 2300 మంది స్త్రీలు రాజధాని మేయర్ కు ఒక విజ్ఞప్తి సమర్పించారు. ఈ ఉత్సవాల గురించి పత్రికలు, ఇతర వర్గాలు చెప్పిన వార్తల్లో అన్ని వినోదాలతోపాటు వారు వర్ణించిన ఒక వినోదం తమకు అసహ్యం, అగ్రహాన్ని కలిగించిందని తెలిపారు. ఒక హోటల్ లో జరిగిన రైఫిల్ ప్రదర్శనకు వందమంది స్త్రీలు 40 మంది పురుషులు హాజరయ్యారు. ఆ ప్రదర్శనలో స్త్రీలు పురుషులను ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నించడం వెయిట్రస్ లు అర్థనగ్నంగా తిరగడం, యువకులు, పెద్దలు, వివాహితులు అనే తేడా లేకుండా వారందరితో విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తించడం మొదలైన దృశ్యాల గురించి వారు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. దేశ రాజధాని అయిన బెర్లిన్ లో సన్నాహక సంఘం వెయిటర్లుగా, బార్ నిర్వాహకులుగా, మగవారిని కాక అధిక సంఖ్యలో స్త్రీలను జీతాల్లేకుండా నియమించడం ఈ స్థితికి ఒక కారణమని పత్రికలు విమర్శించాయి. జర్మన్ మహిళలమైన మేము మా పుత్రులను, సోదరులను, భర్తలను దేశసేవకే బెర్లిన్ పంపుతూ ఉంటాం. ఇట్లాంటి అశ్లీల ఘటనలు ఇక ముందు జరగకుండా చూడాలని వారు విన్నవించారు. పెద్ద పెద్ద

ఉత్సవాలు జరిగినప్పుడు, జాతీయ ఉత్సవాల్లో ఆనాడు ఇలాంటి సన్నివేశాలే కనిపిస్తుండేవి. జర్మన్ ప్రభుత్వం వేశ్యా వృత్తికి సంబంధించిన చట్టాలకు, వాస్తవాచరణకు గల వ్యత్యాసాన్ని తొలగించడానికి ప్రయత్నించింది. ఆ ప్రయత్నాలతోపాటు ప్రవేశపెట్టిన కొన్ని బిల్లుల వల్ల వేశ్యలకు నిర్దిష్ట స్థలాలను నివాసానికి కేటాయించే అధికారం పోలీసులకు లభించింది. ఈ వృత్తి నివారణ అసాధ్యం కనుక దాన్ని కొన్ని ప్రాంతాలకే పరిమితం చేయాలని వారు భావించారు. ఈ బిల్లుల గురించి చాలా చర్చలే నడిచాయి. నిరసనలు వ్యక్తమయ్యాయి. ఇలా వ్యవసానికి భద్రత కల్పించడం నీతి బాహ్యమైనది కాదని, దీనికి ప్రభుత్వం అనుమతి ఉందనే అభిప్రాయాన్ని ప్రజల్లో రాజ్యమే కల్పిస్తున్నట్లుగా చాలామంది భావించారు. ఆనాడే పార్లమెంటులో తీవ్ర అభ్యంతరాలు ఎదుర్కొన్న ఈ బిల్లు నేటికీ ఎటూ తేలకుండానే ఉంది. ఈ విధమైన నియంత్రణ, క్రమబద్ధీకరణ పురుషుల్లో వ్యాధులు ప్రబలకుండా కాపాడుతుందని నమ్మకం కలిగించేదిగా ఉంది. వేశ్యావాటికలకు ప్రభుత్వ రక్షణ ఉంటే జరిగే



అనర్థాలేమిటంటే పురుషుల్లో నిర్లక్ష్యం పెరగడానికి, వ్యభిచారం పెరగడానికి దారితీస్తుంది. వ్యాధులు అరికట్టబడవు. ఇంగ్లండ్ లో మహారాణి ఆమోదించిన చట్టం మేరకు వేశ్యలకు రక్షణ కల్పిస్తున్నందు వల్ల ఆ మహిళను 'మహారాణి మహిళలు' అని పిలిచేవారు. ఈ వ్యవసానికి రాజ్యం భద్రత కల్పించడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ వియన్నాలో మహిళా సంఘం ప్రశ్నిస్తే డాక్టర్ యులెన్బర్గ్ ఈ విధంగా తెలియజేశారు. వేశ్యలకు పోలీసు రక్షణ విషయానికి నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకం. కానీ సత్వరమే దాన్ని అమలు జరపడం అసాధ్యం. ఈ విధానం అన్యాయమనీ, అయోగ్యమైనదనీ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి ఏ మాత్రమూ తగదని ఆయన అన్నారు. ♦



అమ్మా.. ఆశ!.. నీవు
ఒలింపిక్స్ క్రీడలన్నీ
చూశావనుకుంటా.
జపాన్ లో జయకేతనం
ఎగురవేసి భళిరా భళి! భలే
అమ్మాయిలు
అనిపించుకున్నారు మన
సింధూ, మీరాబాయి చాను,
లబ్లీనా. నిజంగా ఎంత
సంతోషంగా ఉందో.
ప్రపంచ క్రీడా వేదికపై
తమదైన ప్రతిభ
చాటుకున్నారు వీరు. అసలు
ఈ మాత్రమైనా పతకాలు
వస్తాయో, రావో
అనుకుంటున్న తరుణంలో
మన పతాకను
విజయబావుటాలో
నిలబెట్టిన మన
క్రీడాకారులను మనసారా
అభినందించుకుందాం.

'అంతి'ంతై!!

టో క్యో ఒలింపిక్స్ లో
ఒకటి అరా పతకాలు
లభించాయి. మరి మనం
అనుకున్న స్థాయిలో మనమెందుకు
రాణించలేకపోతున్నాం. ఇంత పెద్ద
దేశం. అలవిమాలిన జనాభా.
అయినా క్రీడా రంగంలో మనమింకా
ఎందుకు వెనుకబడి ఉన్నామనే ప్రశ్న
ఎవరికైనా రాకమానదు. చైనా జన
సాంద్రతతో పోటీపడుతున్న మనం
పతకాలలో పోటీ పడలేకపోతున్నాం.
అసలీ పాండమిక్ సమయంలో
ఒలింపిక్స్ జరుగుతాయో, లేదో
జరిగినా క్షేమంగా క్రీడాకారులంతా
బయటపడతారా అనే అనుమానాలు
వేధిస్తున్నా, ప్రేక్షకులెవరూ లేకున్నా,
ఏ మాత్రం క్రీడా స్ఫూర్తి కోల్పోకుండా

15 రోజులుపాటు ప్రపంచ
క్రీడాభిమానులను తమ ప్రతిభా
పాటవాలతో సంతోషపరిచారు.
మొత్తమ్మీద ఒలింపిక్స్ ప్రారంభం,
ముగింపు వేడుకలు గత ఒలింపిక్స్
స్ఫూర్తితో చక్కగా జరిగాయి. మనం
విశ్వక్రీడా వేదికైన ఒలింపిక్స్ లో
ఇంకా సాధించాల్సి ఉంది. 121
సంవత్సరాల ఒలింపిక్స్ చరిత్రలో
ఇప్పటి వరకూ భారత్ సాధించింది
నామమాత్రపు పతకాలే. భారత్ కు
స్వతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత కూడా
క్రీడల్లో అభివృద్ధి సాధించలేదు.
మనం ఇంతగా వెనుకబడటానికి
కారణాలు అనేకం.

ప్రస్తుతం జరిగిన
ఒలింపిక్స్ లోనూ మన దేశం 48వ

స్థానంలో ఉంది. అత్యధిక పతకాలు
సాధించిన చైనా, జపాన్, అమెరికా
తదితర దేశాలు పాఠశాల స్థాయి
నుంచి విద్యార్థులకు ఎన్నో క్రీడల్లో
శిక్షణ ఇస్తారు. అంతేకాక పిల్లల పట్ల
తల్లిదండ్రులు అతి శ్రద్ధ
కనబరుస్తారు. పిల్లల ఆసక్తిని బట్టి
పాఠశాలల్లో ఇచ్చే శిక్షణతో నిమిత్తం
లేకుండా స్వయంగా వారే ట్రైనర్స్
దగ్గరకు తీసుకెళుతుంటారు. వీటికై
కొంత సమయం, డబ్బు ఖర్చు
పెట్టాలి. మనదేశంలో నగరాలు,
పట్టణాల్లో తప్ప క్రీడా మైదానాలు,
శిక్షకులు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో
ఉండవు.

ఇంకా విచిత్రమేమంటే కొన్ని
స్కూళ్లకు ఆటస్థలాలే లేవు. కొన్నిటికి

ఉన్నా సరైన పర్యవేక్షణ లేక వాటిలో గేదెలు, కుక్కలు, పందులు తిరుగుతుంటాయి. కొన్ని స్కూళ్లలో అసలు ఆటల్లో శిక్షణ ఇచ్చే పిఇటిలు ఉండరు. ప్రభుత్వ గుర్తింపుతో నడుస్తున్న వందలాది పాఠశాలల్లో క్రీడా స్థలాలున్నట్టు రికార్డుల్లో చూపుతారు. కానీ నిజానికి ఉండవు. చిన్నచిన్న ఇరుకైన బిల్డింగుల్లో హైస్కూళ్లు, కళాశాలలు నడపడానికి ప్రభుత్వం అనుమతి ఇస్తోంది. అక్కడ పిల్లలకు అవసరమైన ఆట స్థలాలు, గ్రంథాలయాలు ఉండవు. ప్రభుత్వాలు ఇవన్నీ చూసీచూడనట్లుగా సరిపెట్టుకుంటాయి.

మనవాళ్లలోనూ ఆటల పట్ల చిన్నచూపు ఉంది. తల్లిదండ్రులు పిల్లల ఆటలు ఆడి చదువును నిర్లక్ష్యం చేస్తారనే భావనలో ఉంటారు. ఆటల్లో పడటం వల్ల చదువులోనూ రాణించలేక రెండింటికీ చెడ్డ రేవడి అవుతారని జీవనోపాధి లేక జీవితమంతా బాధపడతారనే భయం.

ఇక అమ్మాయిల విషయానికొస్తే సంప్రదాయం పెద్ద అవరోధం అవుతోంది. ఎగరడం, గెంతడం ఏమిటని, ఆడేవాళ్లను కూడా ఆడకుండా అడ్డుకుంటారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని బాలికలు కొన్నికొన్ని ఆటల్లో తమ శక్తిని ప్రదర్శించినా తగినంత ప్రోత్సాహం లేకపోవడం, ప్రత్యక్ష శిక్షకుల వద్దకెళ్లేంత ఆర్థిక స్థోమత లేకపోవడం, ఎవరిని ఎలా సంప్రదించాలో తెలియకపోవడం సరైన మార్గనిర్దేశనం లేకపోవడం

ఆట కేవలం ఒక భౌతిక కార్యకలాపం కాదు. అది వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. నాయకత్వ లక్షణాలు అబ్బేలా చేస్తుంది. వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలు మెరుగ్గా ఉండేందుకు ఆట దోహదపడుతుంది. విద్యాహక్కులాగే ఆడేహక్కు స్వేచ్ఛ కూడా చాలా ముఖ్యం' ఈ మాటలు అన్నది ప్రఖ్యాత క్రికెట్ ఆటగాడు సచిన్ టెండూల్కర్.

వల్ల వెనకబడిపోతారు. మన వాళ్లలో చాలా మందికి క్రికెట్పై ఉన్న మోజు మిగతా ఆటలపై లేకపోవడం, జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిలో కొందరికే అవకాశాలు రావడం, సెలెక్షన్లలోనూ వాదవివాదాలూ, రాజకీయాలూ చోటుచేసుకోవడం లాంటి అనేక సమస్యలున్నాయి.

మన పిల్లల్లోనూ మెరికల్లాంటి క్రీడాకారులు ఉన్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అత్యంత ప్రతిభావంతులైన క్రీడాకారులను రప్పించి మనవారికి శిక్షణ ఇప్పించాలి. మన తెలుగమ్మాయి సింధూకు శిక్షణ ఇచ్చింది దక్షిణ కొరియా దేశస్తుడు. ప్రభుత్వాలు పూనుకొని శ్రద్ధ చూపితే మనదేశపు క్రీడాకారులు కూడా ప్రపంచ స్థాయిలో రాణించగలరు. పాఠశాల స్థాయి నుంచే ఆటలకు తగిన ప్రాధాన్యత ఇచ్చి విద్యా ప్రణాళిక తీర్చిదిద్దుకోవాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలపై ఉంది.

ఒడిశా ప్రభుత్వం చూపిన చొరవతో మనవాళ్లు హాకీలో రాణించగలిగారు. ఒలింపిక్స్లో గుర్తింపు పొందిన ఆటలకే కాదు. ఎన్నో గ్రామీణ క్రీడలకు కూడా ప్రచారం లభించింది. కేవలం ఒలింపిక్స్నే దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా నిరంతరం ప్రయత్నాలు చేస్తూ

ఉండాలి. తమలో ఉన్న శక్తికి ఇంకా నైపుణ్యం జోడించుకోవాలి. అలా ప్రయత్న లోపం లేకుండా చేసే కృషివల్లే ఈశాన్య రాష్ట్రాలకు చెందిన అమ్మాయిలు పతకాలు సాధించారు. తగినన్ని సౌకర్యాలు లేకున్నా వారికై వారే ప్రయత్నాలు చేసుకోగలిగారు. ఏమైనా

మనమ్మాయిలు సాధించిన విజయాలు ఆడపిల్లల్లో ఒక ధైర్యాన్ని, ఆశనీ, ఉత్సాహాన్నీ నింపాయి. అంతేకాదు కృషి, పట్టుదల, అభ్యాసం, కొన్ని త్యాగాలు చేస్తేనే విజయం లభిస్తుందన్నది యువతరానికి అర్థమైంది. రాష్ట్రాలు అందించిన నగదు ప్రోత్సాహాలు, తదితర బహుమానాలు వారు పడ్డ కష్టానికి ఒక గుర్తింపు. అమ్మా.. ఆశ నీవు నీ చదువుతోపాటు ఏదో ఒక ఆటపై శ్రద్ధ పెట్టు. అందరూ ఒలింపిక్స్కు వెళ్లలేరు. కానీ మానసిక, శారీరక ఆరోగ్యం కోసం ఆటలు చాలా అవసరం. 'మనది క్రీడలను ప్రేమించే దేశం, కానీ క్రీడలు ఆడే దేశంగా ఎదగాలి. ఆట కేవలం ఒక భౌతిక కార్యకలాపం కాదు. అది వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. నాయకత్వ లక్షణాలు అబ్బేలా చేస్తుంది. వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలు మెరుగ్గా ఉండేందుకు ఆట దోహదపడుతుంది. విద్యాహక్కులాగే ఆడేహక్కు స్వేచ్ఛ కూడా చాలా ముఖ్యం' ఈ మాటలు అన్నది ప్రఖ్యాత క్రికెట్ ఆటగాడు సచిన్ టెండూల్కర్. కనుక మనం ఆటలను ప్రేమించడమే కాదు. ఆడటం కూడా అలవాటు చేసుకుందాం. ఉంటాను రా.. ప్రేమతో అమ్మమ్మ! ♦



స్వాతిముత్యం!

‘మా నాన్నగారు కనిపించడం లేదు...” శిరీష మాట విని “ఎక్కడికి వెళ్ళారు?” అని ఆశ్చర్యంతో అడిగాడు వెంకట్.

“ఆ విషయం తెలిస్తే మీ దగ్గరికి ఎందుకు వస్తాను? నేను అక్కడికే వెళ్ళి ఆయన్ను ఇంటికి పిలుచుకుని వచ్చేదాన్నిగా” అంది అతన్ని విసుగ్గా చూస్తూ.

“సారీ....నేను ఇప్పుడే బయలుదేరి వెళ్ళి చూస్తాను”

శిరీష మేడ దిగి కిందకి వచ్చి సిటాట్లో కూర్చుంది.

పదినిమిషాలైనా వెంకట్ క్రిందికి దిగిరాకపోయేసరికి విసురుగా మేడపైకి వెళ్ళింది. వెంకట్ తన పోలియో కాలికి షూస్ వేసుకుంటున్నాడు.

ఆమె వెంటనే మేడ దిగి వచ్చేసింది. మరో అయిదు నిమిషాల తర్వాత వెంకట్ వచ్చాడు.

“ఎలా వెళ్తారు” అని అడిగింది అతన్ని. “నా మోపెడ్ ఉందిగా...!” అంటూ గేటు వైపు నడవసాగాడు ఆమె అతని నడకనే చూస్తూండిపోయింది. షూస్ వేసుకున్నా ఓ వైపుకు వంగి నడుస్తున్నాడు అతను. ఆమెకు అతన్ని మొదటిసారి చూసిన సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది.

‘ఊరికి వెళ్ళిన తను ఇంటికి రాగానే - మేడ మీది పోర్షన్లో ఓ లెక్కరర్ అద్దెకు దిగాడనీ, అతను చాలా మంచివాడనీ తల్లి చెప్పింది. అతను తన కలలోని రాకుమారుడిలా ఉంటాడని ఊహిస్తూ మేడపైకి వెళ్ళింది తను. అక్కడ తన కాలికి షూస్ వేసుకుంటున్న వెంకట్ కనిపించాడు.

తను చాలా నిరుత్సాహపడింది. అతను గొప్ప అందగాడు కాదు. చాలా సాధారణంగా ఉన్నాడు...పైగా పోలియో కాలు! తర్వాత మాటల్లో అతను ‘పార్ట్

టైం లెక్కరర్’ అని తెలిసింది. అప్పట్నుంచీ అతనంటే ఆసక్తి పోయింది. అయితే అవసర సమయాల్లో అతని సహాయం కోరడం తప్పనిసరి అవుతోంది’ అనుకుంది.

అంతలో... ఆమె ఆలోచనలు తండ్రివైపు మళ్ళాయి.

‘అసలే మతిస్థిమితం లేని మనిషి. దారితప్పితే ఇల్లు తెలుసుకోలేడు. ఇదివరకు రెండుసార్లు ఇలాగే బయటకు వెళ్ళి తిరిగి రాకపోతే వెంకట్ వెళ్ళి వెతికి ఇంటికి పిలుచుకుని వచ్చాడు. ఈసారి కూడా ఆయన త్వరగా దొరికితే బాగుణ్ణు! తల్లి గుడికి పోతూ తండ్రి గురించి ఎన్నో జాగ్రత్తలు చెప్పి వెళ్ళింది. తనూ జాగ్రత్తగానే ఉంది. రెండు నిమిషాలు బాత్రూంకి వెళ్ళివచ్చేసరికి మనిషి మాయమైపోయాడు’ అనుకుంది.

అరగంట తర్వాత ఆమె తల్లి శారద వచ్చింది. గంట తర్వాత వెంకట్

వచ్చాడు ఒంటరిగా.

“ఆయన కనబళ్ళేదా?” తల్లీకూతుళ్ళు ఆత్రుతగా అడిగారు అతన్ని.

“లేదు. ఊరంతా వెతికాను. షాపుల్లో, హోటళ్ళలో, గుళ్ళలో...అన్ని చోట్లా చూశాను. శివానందంగారు కనబళ్ళేదు” వెంటనే శారద బావురుమంది.

“అరె.. ఏమైందిప్పుడు? ఊరుకోండి. ఆయన్ని ఇంటికి తీసుకొచ్చే బాధ్యత నాది...సరేనా! ముందు ఇంట్లోకి పదండి...” అన్నాడు వెంకట్.

ఇంట్లోకి వచ్చాక “మీ స్నేహితులకీ, బంధువులకీ ఫోన్ చేశారా? వీళ్ళలో ఎవరో ఒకరింటికి ఆయన వెళ్ళి ఉండవచ్చు” అన్నాడు వెంకట్ శిరీషతో.

“ఒకరిద్దరికి చేశాను...ఆయన రాలేదన్నారు”

“అందరికీ చెయ్యండి. మన ప్రయత్నలోపం ఉండకూడదు. నేను ఈలోపల ఇంకో రౌండ్ వెతికివస్తాను”

.....
రెండురోజులైనా శివానందం తిరిగి రాలేదు.

శారద ఏడుస్తూనే ఉంది. శిరీష, వెంకట్ ఆమెకు ధైర్యం చెబుతున్నారు.

ఓ రోజు వెంకట్ శారదతో

“శివానందంగారి గురించి పేపర్లో ప్రకటన ఇద్దామని అనుకుంటున్నాను. మీకు సమ్మతమైతే ఆయన ఫోటోలు కొన్ని ఇవ్వండి” అన్నాడు.

“మంచి ఆలోచన నీది. ఫోటోలు తెస్తాను...కూర్చో” అంటూ శారద ఇంట్లోకి వెళ్ళింది.

“మనం తమిళనాడుకు దగ్గరలో ఉన్నాం కాబట్టి, తమిళ పేపర్లకు కూడా ఇద్దాం. ఆయన్ను చూసినవాళ్ళు కాంటాక్ట్ చేయడానికి నా సెల్ నంబర్ ఇస్తాను” అన్నాడు వెంకట్ శిరీషతో.

“ఎంతవుతుంది వీటికి?” అడిగింది శిరీష.

“నాకూ తెలియదు. మీ నాన్నగారు ఇంటికొచ్చాక లెక్క చెబుతాను. అప్పుడు ఇద్దరు గానీ!” అన్నాడు నవ్వుతూ

వెంకట్.

“అక్కర్లేదు. వెయ్యి రూపాయలు ఇస్తాను. లెక్కలు తర్వాత చూద్దాం” అంటూ లోపలికెళ్ళి డబ్బులు తెచ్చి అతని చేతికిచ్చింది. అతను ముఖావంగా అందుకున్నాడు. శారద అందించిన ఫోటోలు కూడా తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. మరో నాలుగు రోజులు గడచిపోయాయి...శివానందం ఆచూకీ తెలియకుండానే.

.....
ఆరోజు రాత్రి పన్నెండు గంటలకు తలుపు తట్టిన శబ్దమైతే-టీవీ చూస్తున్న శిరీష ఉలిక్కిపడింది.

భయంభయంగా కిటికీ తలుపు తీసి చూస్తే...వెంకట్ కనిపించాడు. ఏం కావాలన్నట్లు అతనివైపు చూసింది.

“తలుపు తెరవండి...మీకో విషయం చెప్పాలి” అన్నాడు నవ్వుతూ.

“పిచ్చి వేషాలు మాని విషయం చెప్పండి!” అంది కటువుగా.

“మీ నాన్నగారు వచ్చారు...ఇంట్లోకి తీసుకెళ్ళండి!” అనేసి మేడ మెట్లు ఎక్కి తన పోర్షన్లోకి వెళ్ళిపోయాడు వెంకట్. తల్లిని లేపి, తర్వాత తలుపు తెరిచిన శిరీషకు ఎదురుగా తండ్రి కనిపించాడు.

.....
“ఎక్కడ దొరికారు ఆయన?” మరుసటి రోజు వెంకట్ని అడిగింది శారద. “చెన్నైలో. నిన్న సాయంత్రం కాలేజీలో ఉన్నప్పుడు నాకు ఫోన్ వచ్చింది. వెంటనే బయలుదేరి వెళ్ళాను”

“వాళ్ళకేమైనా నగదు బహుమతి ఇచ్చావా?”

“ఇవ్వబోయాను...వాళ్ళు తీసుకోలేదు”

“ప్రపంచంలో నీలాంటి మంచివాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారన్నమాట! అవునూ...నిన్న రాత్రి శిరీష నిన్నేమైనా అన్నదా?”

“మీకెందుకా అనుమానం వచ్చింది?”

“ఇంటి బయట నువ్వు కనబడలేదు కాబట్టి”

“మిమ్మల్ని సర్ప్రైజ్ చేద్దామని ప్లాన్

చేశాను. అది బెడిసికొట్టింది...అంతే!”

“ఇంతకీ...ఏమంది?”

“ఏమనలేదు..”

“నువ్వు చెప్పకపోయినా నేను ఊహించగలను. దాని మాటల్ని మనసుకు తీసుకోవద్దు. దానికి నోటిదురుసు ఎక్కువ”

“నేను ఆ విషయాన్ని నిన్ననే మర్చిపోయాను. పైగా, ఆవిడ ఆ సమయంలో తలుపు తీయకపోవడాన్ని నేను నూటికి నూరుపాళ్ళూ సమర్థిస్తాను.”

అతన్ని చూస్తూంటే శారదకు ఎంతో ముచ్చటేసింది.

‘ఇతనికి కోపాలూ, ఇగోలూ లేవా? శిరీష దురుసుగా మాట్లాడినా ఎంత హాయిగా నవ్వుతున్నాడు? అదే ఇంకొకరైతే ‘ఇంత సహాయం చేసిన నన్నే అవమానిస్తారా?’ అని ముఖం కూడా చూడకుండా వెళ్ళిపోయేవారు’ అనుకుంది.

వెంకట్ వెళ్ళిపోయాక శిరీష గురించి ఆలోచిస్తూండిపోయింది...

‘తండ్రి గెజిటెడ్ ఆఫీసరు కావడం, కాలేజీలో బ్యూటీ క్వీన్ గా పేరుపొందడం, ఒక్కతే కూతురని తండ్రి గారాబం చేయడం...శిరీషలో అహంన్ని పెంచాయి.

ఎవ్వరినీ లెక్కచేయని తత్వం ఆమెది.

బి.ఎస్.సి. బొటాబొటీ మార్కులతో పాసైంది. తను కోరితే బి.ఈడీ. చేసింది.

ఇంతలో...భర్త లంచం తీసుకుంటూ ఏసీబీ వాళ్ళకు చిక్కాడు. అతని ఉద్యోగం పోయింది. ఆ షాక్ తో అతనికి

మతిస్థిమితం తప్పింది. వైద్యం చేయించినా మామూలు మనిషి

కాలేకపోయాడు. రోజూ ఓ యోగిలా అరుగుమీద కూర్చుంటాడు. భోజనానికి,

టిఫిన్ కీ పిలిస్తే వచ్చి తింటాడు.

కూతురు ఉద్యోగం చేస్తే ఆర్థికంగా కాస్త వెసులుబాటు ఉంటుందని తన ఆశ!

కానీ, శిరీష ఆ ప్రయత్నమే చేయడం లేదు. ఆలస్యంగా నిద్రలేవడం, టీవీలో

సినిమాలు చూడటం, సాయంత్రాలు స్నేహితురాళ్ళ ఇళ్ళకూ, సినిమాలకూ

వెళ్ళడం చేస్తూ రోజులు గడిపేస్తూంది. దాచుకున్న డబ్బులన్నీ ఖర్చయిపోయాయి. ఇకపై వెంకట్ ఇచ్చే అద్దెతోనే బ్రతకవలసివస్తుంది' అనుకుంది శారద.

వెంటనే ఆమె ఆలోచనలు వెంకట్ మీదికి మళ్ళాయి.

‘ఎంత మంచి అబ్బాయి వెంకట్. ఉదయాన్నే లేచి పూజ చేస్తాడు. వంట స్వయంగా చేసుకుంటాడు. కాలేజీకి వెళ్ళి పాఠాలు చెబుతాడు. సాయంత్రాలు ఉద్యోగాల కోసం పోటీపరీక్షలు రాసేవాళ్ళకు ట్యూషన్లు చెబుతాడు. రాత్రి చాలాసేపటివరకూ చదువుకుంటూ ఉంటాడు.

‘ఇతనికి అలసట, విసుగు అనేవి ఉండవా...?’ అనిపిస్తుంది. అందరితోనూ నవ్వుతూ మాట్లాడతాడు, ఎవ్వరినీ నొప్పించడు. భగవంతుడు ఆ ‘చిన్న వంకా పెట్టకుండా ఉండి ఉంటే అతన్ని అల్లుడిగా చేసుకునేదాన్ని!’ అనుకుంది.

మళ్ళీ ‘అది వంక అని భావిస్తేనే కదా ఇబ్బంది...ఓ సారి శిరీషతో అతని విషయం మాట్లాడాలి!’ అనుకుంది. మరుసటిరోజు భోజనాలప్పుడు శిరీషతో తన మనసులోని మాటను చెప్పింది. “అతను పార్ట్ టైం లెక్చరర్ అమ్మా...పర్మనెంటు ఉద్యోగి కాదు” అంది శిరీష.

“అయితేనేం? ఏదో ఒకరోజు పర్మనెంట్ అవుతుంది. పైగా, అతను చదువుకున్నవాడు, తెలివితేటలు గలవాడు. తన కాళ్ళమీద తాను నిలబడగలడు”

“నిలబడలేదమ్మా! అతన్ని తన రెండు కాళ్ళమీద నిటారుగా నిలబడమను.....నేను పెళ్ళి చేసుకుంటాను.”

నోరు తెరచి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూండిపోయింది శారద. తన కూతురు ఓ వ్యక్తి శారీరక లోపం గురించి అంత సంస్కారరహితంగా

మాట్లాడుతుందని ఆమె ఊహించలేదు. ఆమె మనసు ఎంతో బాధపడింది. ఇక శిరీషతో మాట్లాడి లాభంలేదని ఊరుకుంది.

.....

ప్రభుత్వం టీచర్ పోస్టులకు పరీక్షలు ప్రకటించింది.

“వెంకట్ ఆ పరీక్షలకు కోచింగ్ ఇస్తున్నాడు. నువ్వు వెళ్ళవచ్చుగా” అంది శిరీషతో శారద ఓరోజు.

“నేను నా ఫ్రెండ్స్ తో కలసి వేరే చోట కోచింగ్ తీసుకుంటాను”

“ఆ వెళ్ళేదేదో వెంకట్ దగ్గరికే వెళ్ళొచ్చుగా! ఆటోల ఖర్చుండదు. పైగా, అతను మనకు ఫీజులో కన్సెషన్ ఇవ్వచ్చు”

“అతనిచ్చే కన్సెషన్ మనకు అవసరం లేదు”

“అవసరం ఉంది శిరీషా! ఇంకో రెండు నెలలు గడిస్తే మనకు రోజులు గడవడం కూడా కష్టమౌతుంది. నువ్వే అర్థం చేసుకుంటావని ఇన్నాళ్ళూ చెప్పలేదు. నువ్వు అర్జైంటుగా ఓ ఉద్యోగం తెచ్చుకోవాలి. అప్పుడే మనం రెండుపూటలా తినగలం.”

శిరీష కాసేపు మౌనంగా ఉండిపోయింది. తర్వాత “నువ్వు అతనితో మాట్లాడు...అతను ఒప్పుకుంటే వెళ్తాను” అంది.

.....

శారద వెంకట్తో శిరీష కోచింగ్ విషయం చెప్పగానే-“తప్పకుండా రమ్మనండి. ఆ బ్యాచ్ మొదలుపెట్టి వారం గడచిపోయింది. అయినా ఫర్వాలేదు. తనకు జరిగిన పోర్షన్ కూడా చెబుతాను” అన్నాడు వెంకట్.

“మరి, నీ ఫీజు?”

“ఉద్యోగం వచ్చాక ఫీజు సంగతి మాట్లాడదాం”

“అలా కాదు, మిగిలిన వాళ్ళు ఎంత ఇస్తున్నారు?”

“నేను వాళ్ళతో ఏమీ చెప్పలేదు. వాళ్ళలో చాలామంది నిరుద్యోగులూ,

చిరుద్యోగులూ ఉన్నారు. వాళ్ళను పీడించి తీసుకుంటే నాకేం ఒరుగుతుంది? ఎటూ నేను దీనిపైనే ఆధారపడి బ్రతకడం లేదు. ఉద్యోగం వచ్చిన తర్వాత వాళ్ళు ఎంత ఇస్తే అంత తీసుకుంటాను”

ఆమె ఆశ్చర్యంగా వెంకట్ వైపు చూస్తూండిపోయింది.

కొంతమంది లెక్చరర్లు గవర్నమెంట్ కాలేజీల్లో లీవు పెట్టి జీతాలు తీసుకుంటూ, ప్రైవేటు కాలేజీల్లో పాఠాలు చెబుతూ లక్షలు ఆర్జించడం ఆమెకు తెలుసు. వెంకట్ ఎటువంటి ఆదాయం ఆశించకుండా అంత శ్రమ తీసుకోవడం ఆమెను విస్మయపరచింది.

‘జీవించడానికే డబ్బులు గానీ...డబ్బే జీవితం కాదనే సత్యం తెలిసిన వ్యక్తి ఇతను’ అనుకుంది.

.....

శిరీష డి.ఏస్సీ. పరీక్ష పాసైంది.

ఇంటర్యూలో కూడా సెలెక్ట్ అయింది. ఆమెతో పాటు వెంకట్ దగ్గర శిక్షణ తీసుకున్న మరో పదిహేడు మంది ఉద్యోగానికి ఎంపికయ్యారు.

ఓరోజు మేడ దిగి వస్తున్న శిరీషను చూసి ఆశ్చర్యపోయింది శారద.

“ఏమిటీ...లేక లేక ఈరోజు తమరు మేడ పైకి వెళ్ళారు?” నవ్వుతూ అడిగింది కూతుర్ని.

“డి.ఈ.ఓ. గారి అబ్బాయి వెంకట్ స్టూడెంట్ అట! ఆయనతో మాట్లాడి నాకు దగ్గర్లో పోస్టింగ్ ఇప్పించమని వెంకట్తో చెప్పాను”

“ఏమన్నాడు?”

“ఏమంటాడు? తప్పకుండా చెబుతానన్నాడు. స్నేహితుడంటే అవసరంలో సహాయపడేవాడే కదా!” అంది శిరీష.

“అవును. అవసరంలో గుర్తొచ్చే వాళ్ళు కూడా స్నేహితులే. కానీ, అవసరం వచ్చినప్పుడే స్నేహితుల్ని గుర్తుతెచ్చుకునే వాళ్ళు మంచి స్నేహితులు కారు.”

“నీ సెటైర్ నాకర్థం కాలేదు”

“నువ్వు ఇంటర్వ్యూలో సెలెక్ట్ అయ్యాక మళ్ళీ మేడ ఎక్కలేదు. నువ్వు ఇంటర్వ్యూలో నెగ్గిన విషయం కూడా సుధీర్ చెబితేనే అతనికి తెలిసింది. నీ విజయం కోసం అంతగా శ్రమపడిన అతనికి ఆ శుభవార్త స్వయంగా చెప్పాలని నీకు అనిపించలేదా?”

“నువ్వు చెప్పావు కదాని ఊరుకున్నాను. ఇవన్నీ నీతో చెప్పుకుని ఏడ్చాడా?”

విసుగ్గా అంది శిరీష.

“చెప్పుకోలేదు...చెప్పాడు. ఆరోజు నేను ఊర్లో లేను. సాయంత్రం ఊరినుంచి వచ్చాక అతనికి చెప్పాను. నువ్వు అతనికి విషయం చెప్పకపోయేసరికి నువ్వు సెలెక్ట్ కాలేదనుకుని బాధపడ్డాడట. తర్వాత సుధీర్ ఫోన్ చేసి నువ్వు సెలెక్ట్ అయ్యావని చెబితే సంతోషించాడట. నువ్వు చెప్పు...నీ పద్ధతి కాస్తయినా బాగుందా?”

శారద మాటలకు బదులు చెప్పకుండా విసురుగా వెళ్ళిపోయింది శిరీష.

‘మనుషులు - ఆరోగ్యం విలువ, స్నేహితుల విలువ వాటిని కోల్పోయేంతవరకు తెలుసుకోలేరంటారు. ఇది మాత్రం కోల్పోయినా తెలుసుకోలేదు’ అనుకుంది శారద.

.....

ఓ ఆదివారం వెంకట్ కోసం అతని స్నేహితుడు హరి వచ్చాడు. మేడమీది పోర్షన్కి తాళం వేసిఉండటం చూసి శారదను అడిగాడు.

“వెంకట్ ఎక్కడికి వెళుతున్నాడో నాకు చెప్పలేదు. ప్రతి ఆదివారం ఉదయం పూట అతను మాకు కనిపించడు” అంది శారద.

“ఈ రోజు ఆదివారం కదా...వికలాంగుల ఆశ్రమానికి వెళ్ళి ఉంటాడు. నేను ఆ విషయం మరచిపోయాను. నా పేరు హరిప్రసాద్....వెంకట్ ఫ్రెండ్స్ని. తిరుపతి నుంచి వచ్చాను. సాయంత్రం తనని కలుస్తానని వాడొస్తే చెప్పండి.”

“ఎండనబడి వచ్చారు.....లోపలికి

రండి...నిమ్మరసం తాగి వెళుదురుగాని!”

అంది శారద.

అతను సోఫాలో కూర్చున్నాక మంచినీళ్ళు అందించింది.

“వెంకట్ని తల్లిలా చూసుకునే శారదగారు మీరేనన్నమాట” అన్నాడు హరి నవ్వుతూ.

“శారదను నేనే....ఇది నా కూతురు” అంటూ శిరీషను చూపి ఏదో చెప్పబోతుంటే...

“శిరీష గారు...గవర్నమెంట్ స్కూల్లో టీచరు...మా వెంకట్ శిష్యురాలు. బయట అరుగు మీద కూర్చున్నాయన యోగి శివానందంగారు....అవునా?”

అన్నాడు హరి.

శారద నవ్వుతూ “వెంకట్ మా వివరాలన్నీ మీకు చెప్పినట్లున్నాడు. అయినా అతనికి ఇల్లు, ఉద్యోగం ఉంది కదా...ఆశ్రమానికి వెళ్ళాల్సిన అవసరమేముంది? వారానికి ఒకరోజైనా మాతో గడపవచ్చు కదా!” అంది.

“మీరన్నట్లు వాడికి అవసరం లేదు. అక్కడి ఆశ్రమవాసులకి వీడి అవసరం ఉంది. ప్రతి ఆదివారం వాళ్ళతో గడిపి, వారికి మానసిక ధైర్యాన్నీ, ఉల్లాసాన్నీ ఇస్తాడు. మామూలు మనుషులకన్నా తాము ఎందులోనూ తీసిపోమంటూ ఋజువు చేయాలని ఉత్సాహ పరుస్తాడు. తాను సాధించిన విజయాల గురించి చెప్పి వారికి స్ఫూర్తినిస్తాడు” అన్నాడు హరి.

“స్ఫూర్తినిచ్చేంత విజయాలు అతడేం సాధించాడని?” వెటకారంగా అంది శిరీష.

“బి.ఎస్సీ. మూడేళ్ళూ, ఎం.ఎస్సీ. రెండేళ్ళూ కలిపి అయిదేళ్ళు వరుసగా యూనివర్సిటీ ఫస్ట్ వచ్చి గోల్డ్ మెడల్స్ సాధించాడు. అది అచీవ్మెంట్ కాదా?”

“వెంకట్ గోల్డ్ మెడల్స్ సాధించాడా? నాతో ఎప్పుడూ చెప్పనే లేదు” అంది శారద.

ఆమె ముఖంలో ఆశ్చర్యం, ఆనందం కనిపించాయి అతనికి.

“వాడు తన విజయాల గురించి చెప్పడు. కానీ, తన తోటివాళ్ళు సాధించిన విజయాల గురించి పొంగిపోతాడు. తనకు పరిచయమైన ప్రతి వ్యక్తి బాగుండాలని కోరుకునే మనసు వాడిది. నిజానికి నేనూ, వాడూ వ్యవసాయ కూలీల కుటుంబం నుంచి వచ్చినవాళ్ళమే. అయితే వాడు శ్రద్ధగా చదువుకునేవాడు. నేను జులాయిగా తిరిగేవాణ్ణి. నన్ను సరిదిద్ది మంచి దారిలో పెట్టిన గురువు వాడు. నేనూ, వాడూ బ్యాంకు పరీక్షలు రాశాం. ఇద్దరం పరీక్ష పాసయ్యాం. ఇంటర్వ్యూలో నేను సెలెక్ట్ అయ్యాను...వాడు కాలేదు. అయినా వాడి ముఖంలో గానీ, మాటల్లో గానీ రవ్వంత అసూయ కూడా నాకు కనబళ్ళేదు. పైగా నాకంటే వాడే ఎక్కువగా ఆనందించాడు. అటువంటి మనుషుల్ని చాలా అరుదుగా చూస్తాం మనం”

“అతను ఇంటర్వ్యూలో సెలెక్ట్ కాకపోవడం ఏమిటి? ఫిజికల్లీ హ్యాండికాప్డ్ కోటా కింద అతనికి రిజర్వేషన్ ఉందిగా!” అని అడిగింది శిరీష.

“వాడు ఆ సదుపాయాన్ని వాడుకోలేదు. వాడుకోవడం వాడికి ఇష్టం లేదు కూడా! మామూలు మనుషుల కన్నా తనని ఏ విధంగానూ తక్కువ కాదని నిరూపించుకోవాలనే తపన కలిగిన వాడు వెంకట్. స్కూల్లో చదువుతున్నప్పుడు ఫస్ట్ ర్యాంక్ ఎప్పుడూ వీడికే వస్తోందని ఈర్ష్యతో క్లాసుమేట్స్ వీణ్ణి మరే విధంగానూ తప్పు పట్టలేక ‘కుంటివాడు’ అని వెక్కిరించేవాళ్ళు. వీణ్ణి అభిమానించే టీచర్లు సైతం వీడి ఐడెంటిటీ కోసం ‘పోలియో కాలుతో’ నడుస్తాడే...ఆ అబ్బాయి!” అని తోటివాళ్ళతో చెప్పేవాళ్ళు. ఆ విషయం తెలిసి ‘నాకు వెంకట్ అని పేరుంది కదా...పోలియో ప్రస్తావన ఎందుకు చేయాలి’ అని వాపోయేవాడు. క్రమంగా ఆ బాధను కసిగా మార్చుకున్నాడు. ఆ

కసితోనే గోల్డ్ మెడల్స్ సాధించాడు.”
“అన్ని గోల్డ్ మెడల్స్ సాధించినవాడు
పార్ట్ టైం లెక్చరర్ ఉద్యోగం చేయడం
ఏమిటి?” అంది శారద.

“చదువు పూర్తయినా తండ్రి సంపాదన
మీద ఆధారపడటం ఇష్టంలేక ఈ
ఉద్యోగంలో చేరాడు. అయితే వాడి
ఆలోచనలు వేరు, ధ్యేయం వేరు.
అంతటి బలవంతులైన పాండవులు
కూడా విరాటరాజు కొలువులో
ఉద్యోగానికి చేరారు. వెంకట్ కూడా
అంతే! సమయమొస్తే ఓ భీముడిగా, ఓ
అర్జునుడిగా తనను తాను
నిరూపించుకుంటాడు” అన్నాడు హరి.

.....
ఆరు నెలల తర్వాత హరి అన్న మాటలు
నిజమయ్యాయి. వెంకట్ ఐ.ఏ.ఎస్.
పాసయ్యాడు.

శిరీషకు నమ్మబుద్ధేయడం లేదు.
‘తక్కువ ఖరీదు దుస్తులు ధరించి, పాత
మోపెడ్ పై వెళ్ళే వెంకట్- ఇప్పుడు
ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసరు. కాబోయే కలెక్టరు’
అనుకుంది.

శారదకూ ఆశ్చర్యంగా ఉంది...ఐ.ఏ.ఎస్.
పాసయినా వెంకట్ లో కాస్త కూడా
అహం కనిపించడం లేదు. అదే నమ్రత,
అదే చిరునవ్వు! ‘నిండు కుండ తొణకదు’
అని ఇలాంటివారిని చూసే అన్నారేమో!
అసలు ఈ అబ్బాయి ‘తన ఇంట్లో
చేరినప్పటినుంచీ తనను తరచుగా
ఆశ్చర్యానికి గురిచేస్తూనే ఉన్నాడు’
అనుకుంది.

వెంకట్ ఆ ఊర్లో ఓ హీరో
అయిపోయాడు. ఇంటిదగ్గర ఆత్మీయుల
సందడి పెరిగింది. పత్రికా విలేఖర్ల
హడావుడి మొదలైంది. అతని ప్రమేయం
లేకుండానే అతని ఫోటోతో
హోర్డింగులు వెలిశాయి. స్కూలు,
కాలేజీ యాజమాన్యాలు తమ
విద్యార్థులకు స్ఫూర్తినివ్వమని
ఆహ్వానింపసాగాయి. అతని
తల్లితండ్రులు వచ్చి నాలుగు రోజులుండి

కొడుకు ఆనందాన్ని పంచుకుని వెళ్ళారు.
క్రమంగా శిరీషకు వెంకట్ పట్ల ఆసక్తి
పెరగసాగింది. అది అతను ఐ.ఏ.ఎస్.
అయినందువల్ల కావచ్చు...లేదా, ఊర్లో
అతనికి ఏర్పడ్డ ‘ఫాలోయింగ్’ వల్ల కూడా
కావచ్చు.

ఆమెకు తల్లి ఇదివరలో చేసిన పెళ్ళి
ప్రపోజల్ గుర్తొచ్చింది. ‘ఓ సారి
వెంకట్ తో మాట్లాడి తన పట్ల అతని
అభిప్రాయం కనుక్కోవాలి ‘ అనుకుంది.
అయితే...వెంకట్ తో ఏకాంతంగా
మాట్లాడే అవకాశం ఆమెకి చాలా
రోజులదాకా దొరకలేదు.

.....
ఆరోజు సాయంత్రం మేడమీద సందడి
లేకపోవడం గమనించి వేగంగా మెట్లెక్కి
అతని ఇంట్లోకి నడిచింది.
వెంకట్ ఓ అమ్మాయితో
మాట్లాడుతున్నాడు. ఆమె గొప్ప అందగత్తె
కాదుగానీ...చూడటానికి ముచ్చటగా
ఉంది.

శిరీషను చూసిన వెంకట్
“రండి...కూర్చోండి!” అంటూ
ఆహ్వానించాడు. తర్వాత “ఈవిడ
శ్రావణి...నా కాబోయే భార్య.” అంటూ
ఆ అమ్మాయిని శిరీషకు పరిచయం
చేశాడు.

ఆ అమ్మాయి నవ్వుతూ రెండుచేతులూ
జోడించింది.
శిరీష ముఖం చిన్నబోయింది.
బలవంతంగా ముఖంపై నవ్వు
తెచ్చుకుంటూ ప్రతినమస్కారం చేసింది.
ఆమెకు శ్రావణిపై రవ్వంత అసూయ
కలిగింది.

తర్వాత “మీరూ ఐ.ఏ.ఎస్.
పాసయ్యారా?” అని శ్రావణిని అడిగింది.
ఆమె బదులివ్వకముందే వెంకట్
అందుకుని “లేదు. తను బి.ఎస్సీ.
పాసైంది. వికలాంగుల ఆశ్రమంలో
పనిచేస్తోంది” అన్నాడు.
“మీరు వికలాంగుల ఆశ్రమానికి
వికలాంగుల కోసం వెళు

న్నారనుకున్నాను” అంది శిరీష
వెటకారంగా.

వెంకట్ నవ్వుతూ “నేను నిజంగా
వికలాంగుల కోసమే ఆశ్రమానికి
వెళ్తాను...” అన్నాడు. తర్వాత శ్రావణితో
“ఇక మీరు బయలుదేరండి...ఇప్పటికే
ఆలస్యమయింది” అన్నాడు.

ఆమె శిరీష వైపు తిరిగి ‘వెళు
న్నా...’నన్నట్లు చూసి వెళ్ళిపోయింది.
“మీ కాబోయే శ్రీమతికి తను కలెక్టర్
భార్య కాబోతున్నానని గర్వంలా ఉంది.
పెదవి విప్పి నాతో ఓ మాట కూడా
మాట్లాడలేదు” అంది శిరీష నిష్ఠూరంగా.
“ఆమె పెదవి విప్పగలదు. కానీ,
మాట్లాడలేదు”

షాక్ తిన్నట్లు చూస్తూండిపోయింది
శిరీష.

“నేను తన గొంతునొత్తాను. తను నన్ను
ముందుకు నడిపిస్తుంది.” అన్నాడు
వెంకట్.

అతను ఎంతో ఎత్తుకు ఎదిగిపోయినట్లు,
తాను అతని ముందు అన్ని విషయాల్లో
చిన్నగా కనిపిస్తున్నట్లు అనిపించింది
ఆమెకు. తన ఆశయాలనూ,
ఆదర్శాలనూ చేతలలో చూపిన అతన్ని
మనస్ఫూర్తిగా అభినందించాలని ఆమెకు
అనిపించింది.

లేచి నిలబడి “కంగ్రాచ్యులేషన్స్” అంటూ
చేయి అందించింది.

అతను ఆమె చేతిని ఆప్యాయంగా నొక్కి
వదిలాడు.

.....
వెంకట్ ఇల్లు ఖాళీ చేస్తూంటే శారదకు
ఏడుపొచ్చింది. శివానందం, శారదల
పాదాలకు నమస్కారం చేశాడు వెంకట్.
అతని స్నేహితులు స్టేషన్ కి వెళ్ళడానికి
కారు తీసుకొచ్చారు. వెంకట్ కారు వైపు
నడచి వెళ్తూంటే శిరీష అతన్నే
చూస్తూండిపోయింది. ఇప్పుడు అతను ఓ
వైపుకు వంగి నడుస్తున్నట్లు ఆమెకు
అనిపించలేదు. ఎంతో హుందాగా
నడుస్తున్నట్లు అనిపించింది. ♦



అడవిబిబ్బర ర(న్)జిత!

ఆ ఊరికి వెళ్లాలంటే... యారణ్యంలో పది కిలోమీటర్లు నడవాలి. అలా అడవిలో ఆ పాదాలే ఆమెకు పరుగుని నేర్పాయి. క్రీడారంగాన్ని పరిచయం చేశాయి. తన తపనకు, కఠోర సాధనకు దాతల సాయం తోడైంది. ఇప్పుడు అండర్-20 వరల్డ్ ఛాంపియన్షిప్‌లో సత్తా నిరూపించుకునేందుకు కెన్యాకు వెళ్లిన ఆమె కుంజా రజిత.

సంపాదిస్తేనే ఇల్లు గడిచే వారి
తలరాతలు మారాలంటే
చదువుకోవాలని నిర్ణయించుకుంది.

ఆదివాసీ గుత్తికోయ తెగలకు ఇక్కడ ప్రభుత్వ గుర్తింపు లేకపోవడంతో కుల ధ్రువీకరణ రాలేదు. అది లేకపోతే ఉచిత విద్యావకాశాలు, ప్రభుత్వ రాయితీలు... ఏవీ వర్తించవు. ఆమె తపన చూసిన అన్నయ్య జోగయ్య ఎలాగైనా బడిలో చేర్చాలనుకున్నాడు. చింతూరు మండలంలోని కాటుకపట్టి మిషనరీ పాఠశాలలో ఉచిత విద్య, వసతి కల్పిస్తారని తనకు తెలిసిన వారెవరో అక్కడ చేర్చారు. అడవిలో ఆడుతూ, పాడుతూ తిరిగిన రజిత తోటి విద్యార్థులతో కలిసి ఆటలాడటం భలే ఇష్టంగా ఉండేది. అక్కడ పరుగులో ఆమె వేగాన్ని టీచర్లు గమనించారు. ప్రత్యేకంగా ప్రోత్సహించారు. క్రమంగా మండల, జిల్లా పోటీల్లో పాల్గొనడం మొదలుపెట్టింది. కాకినాడలో జోనల్ క్రీడలకు ఎంపిక కావడం ఆమెకు చాలా ఉత్సాహాన్ని ఇచ్చింది. మరింత సాధన చేస్తే... మరిన్ని విజయాలు సాధించగలరని నమ్మారు అక్కడి పాస్టర్లు. మరిన్ని మెలకువలు నేర్చుకునేందుకు నెల్లూరులోని సుబ్బారెడ్డి పాఠశాలలో ఆమెను చేర్చారు. తరువాత నెల్లూరులో అథ్లెటిక్

కోచ్‌లు వంశీ, కిరణ్, కృష్ణమోహన్‌ల దగ్గర శిక్షణ తీసుకుంది. గుంటూరులో జమైకా కోచ్ మైక్ రసెల్ దగ్గర సాధన చేసింది. ఓ పక్క చదువూ, మరోపక్క సాధనతో పోటీల్లో పాల్గొంటూ ఆటలోని బలాలు, బలహీనతలు తెలుసుకుంటూ మెరుగుపరుచుకునేది.

మెరుగైన ఆటకు శారీరక దారుఢ్యమూ ఎంతో అవసరం. ముఖ్యంగా ఖరీదైన ప్రొటీన్ ఫుడ్ బాగా తీసుకోవాలి. తన ఆటతీరు, కుటుంబ పరిస్థితి గమనించిన లెక్కల మాస్టారు నాగేంద్ర నెలకు పదివేల రూపాయలు ఇవ్వడం మొదలు పెట్టారు. అలా ఎదిగి గతేడాదిగా జాతీయ స్థాయిలో జరిగిన పోటీల్లో ఒక రజిత పతకం, రెండు కాంస్య పతకాలు అందుకుంది. తాజాగా కెన్యాలో జరుగుతున్న అండర్-20 వరల్డ్ ఛాంపియన్షిప్‌లో రిలే పరుగు పందెం పోటీల్లో దేశం తరపున ఐదుగురు పాల్గొంటుంటే... అందులో తెలుగమ్మాయి రంజిత ఒక్కతే ఉంది. దేశం గర్వించే విజయాలను సాధించాలన్నది ఆమె లక్ష్యం. అప్పుడు అందరి దృష్టి మా ఊరి మీద, మా ఆదివాసీల మీద పడుతుంది. అప్పుడైనా మావీ, మా తోటి వారివీ జీవితాలు మారతాయన్నది నా ఆశ. అందుకోసమే ఈ కష్టమంతా అంటుందిమె. ♦

అ దృష్టం కోసం ఎదురు చూడటం కంటే... మన కోసం అవకాశాల్ని సృష్టించుకోగలిగితేనే గుర్తింపు అని రంజితకు నమ్మకం. ఆమె అడవిలో పుట్టి పెరిగినా కష్టం అంటే ఏంటో తెలుసు. ఆకలి బాధలు ఎలా ఉంటాయో చూశానంది. అలాంటి రంజిత అడవి దాటి, విమానం ఎక్కి... విదేశీ గడ్డపై కాలుమోపడం... భారతదేశం తరుపున ఆడటం ఇప్పటికీ కలగానే అనిపిస్తోంది ఆమెకు.

నలభై ఏళ్ల క్రితం పొట్ట చేత పట్టుకుని ఛత్రీస్‌గడ్ నుంచి తూర్పుగోదావరి జిల్లా రామచంద్రాపురంలోని ఆదివాసీ గ్రామానికి వచ్చింది ఆమె కుటుంబం. చుట్టూ అడవి, అక్కడక్కడా విసిరేసినట్లు ఉండే ఇళ్లు. చిమ్మచీకట్లో మిణుకుమిణుకుమంటూ వెలిగే సొరదీపాలు... బాహ్య ప్రపంచంతో కలవాలంటే... కనీసం ఆరు కిలోమీటర్లు నడిస్తేనే కానీ చేరుకోలేం. అలాంటి చోటే ఆమె బాల్యం గడిచింది. తండ్రి చిన్నప్పుడే చనిపోయాడు. కట్టెలు కొట్టి, కూలికి వెళ్లి కుటుంబం

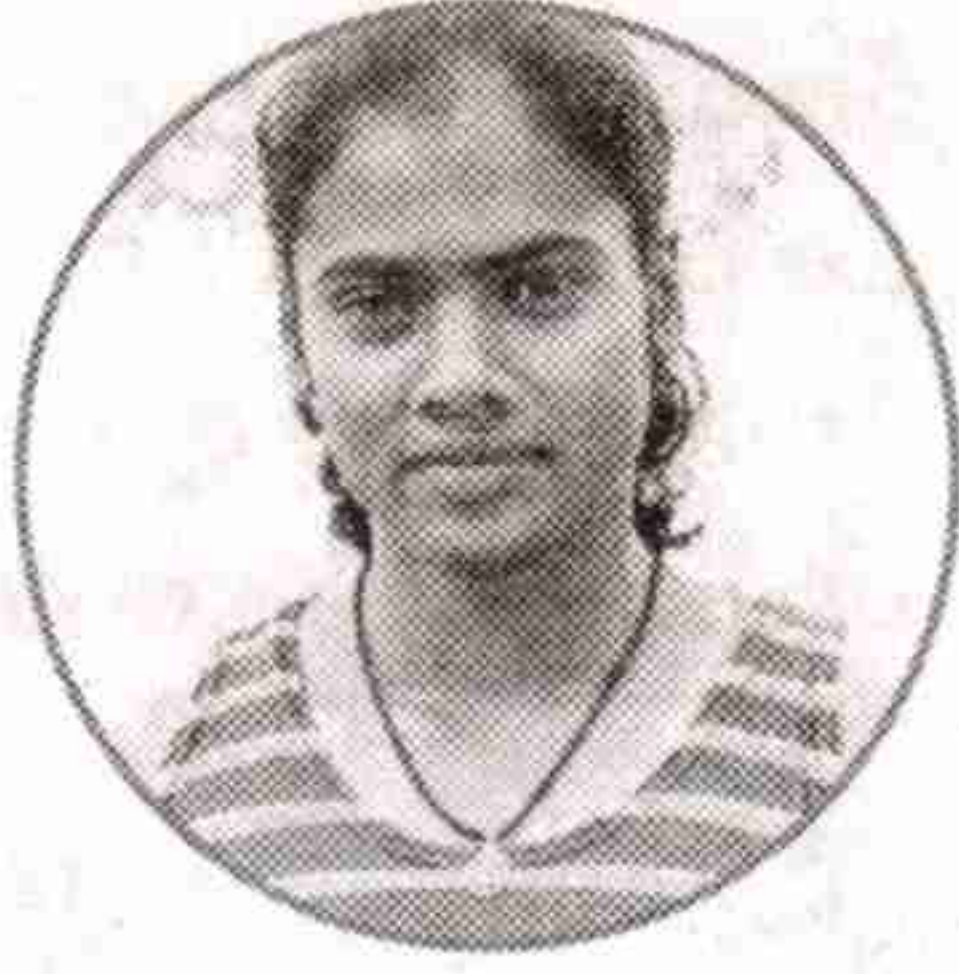
కలగన్నూరు.. సాధించారు!

కష్టాలు, కన్నీళ్లు వాళ్లని వెనక్కిలాగాలనుకుంటే... పట్టుదల ముందుకు నడిపించింది. మేకలు కాసే తల్లి కలని నిజం చేసేందుకు ఒకరు.. అమ్మానాన్న లేకున్నా అవ్వ దగ్గర పెరిగి మరొకరు.. సాధించగలవని వెన్ను తట్టిన తాత కలలు నెరవేర్చేందుకు ఇంకొకరు... ఆటల్లో అద్భుతాలు సృష్టిస్తున్నారు... ఇటీవల జరిగిన టోక్యో ఒలింపిక్స్ లో అర్జుణ్ సాధించిన పేదబడ్డల స్ఫూర్తి కథనాలివీ...

ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద క్రీడా సంబరమైన ఒలింపిక్స్ లో 4x400 మీటర్ల మిక్స్ డ్ రిలే పరుగు పందెంలో పాల్గొనేందుకు తమిళనాడు నుంచి ముగ్గురమ్మాయిలు అర్హత సాధించారు. వారిలో ఒకరు తిరుచ్చికి చెందిన ధనలక్ష్మి. కాళ్లలో చక్రాలున్నట్టుగా పరుగులు పెట్టే ఆమెని తండ్రి పరుగులో ప్రోత్సహించాడు. ఏడేళ్ల క్రితం ఆయన మరణించడంతో ఆ కుటుంబాన్ని కష్టాలు చుట్టుముట్టాయి. అప్పట్నుంచీ తల్లే ఆమెకు అండా దండా. ఆవులు, మేకలు పెంచగా వచ్చిన డబ్బుతో అవసరమైన షూస్ వంటివి కొనిచ్చింది. ఉన్న కొద్దిపాటి బంగారు నగలనీ కుదువపెట్టింది. ధనలక్ష్మితోపాటు ఆమె ఇద్దరు చెల్లెళ్లనీ చదివిస్తోంది. ఆ తల్లి కష్టం వృథా పోలేదు. పరుగుల రాణి పీటీ ఉష రికార్డునే బద్దలుకొట్టింది ధన. ఉష 200 మీటర్ల దూరాన్ని 23.30 సెకెన్లలో పూర్తిచేస్తే ఈమె ఆ దూరాన్ని 23.26 సెకెన్లలోనే దాటేసింది. ద్యుతిచంద్, హిమదాస్ వంటి హేమాహేమీలను వెనక్కు నెట్టింది. తాజాగా జరిగిన జాతీయస్థాయి పరుగు పందెంలో 100 మీటర్లను 11.38 సెకెన్లలో పూర్తిచేసి బంగారు పతకాన్ని సాధించింది. అమ్మాయిలు టీషర్ట్ వేసుకుంటేనే నోళ్లు నొక్కుకునే ఊర్లో... ఎవరేమనుకున్నా పట్టించుకోకుండా అమ్మ ఇచ్చిన ధైర్యంతో ఎదిగి ఇప్పుడు రాష్ట్రానికే గర్వకారణంగా నిలిచింది.

మధురై నుంచి టోక్యో వరకు

కాళ్లు బొబ్బలెక్కుతున్నా... ఒట్టి కాళ్లతోనే సాధన చేసింది మధురైకి చెందిన 22 ఏళ్ల రేవతి వీరమణి. చిన్నతనంలోనే అమ్మానాన్నలను కోల్పోతే.. అవ్వ చేరదీసి పెంచింది. రెండో తరగతి నుంచి ప్లస్ టూ వరకు హాస్టల్ లో ఉండి చదువుకొన్న రేవతికి పరుగంటే అమితాసక్తి. ప్లస్ టూలో 100 మీటర్ల పోటీలో కాళ్లకు షూ కూడా లేకుండా

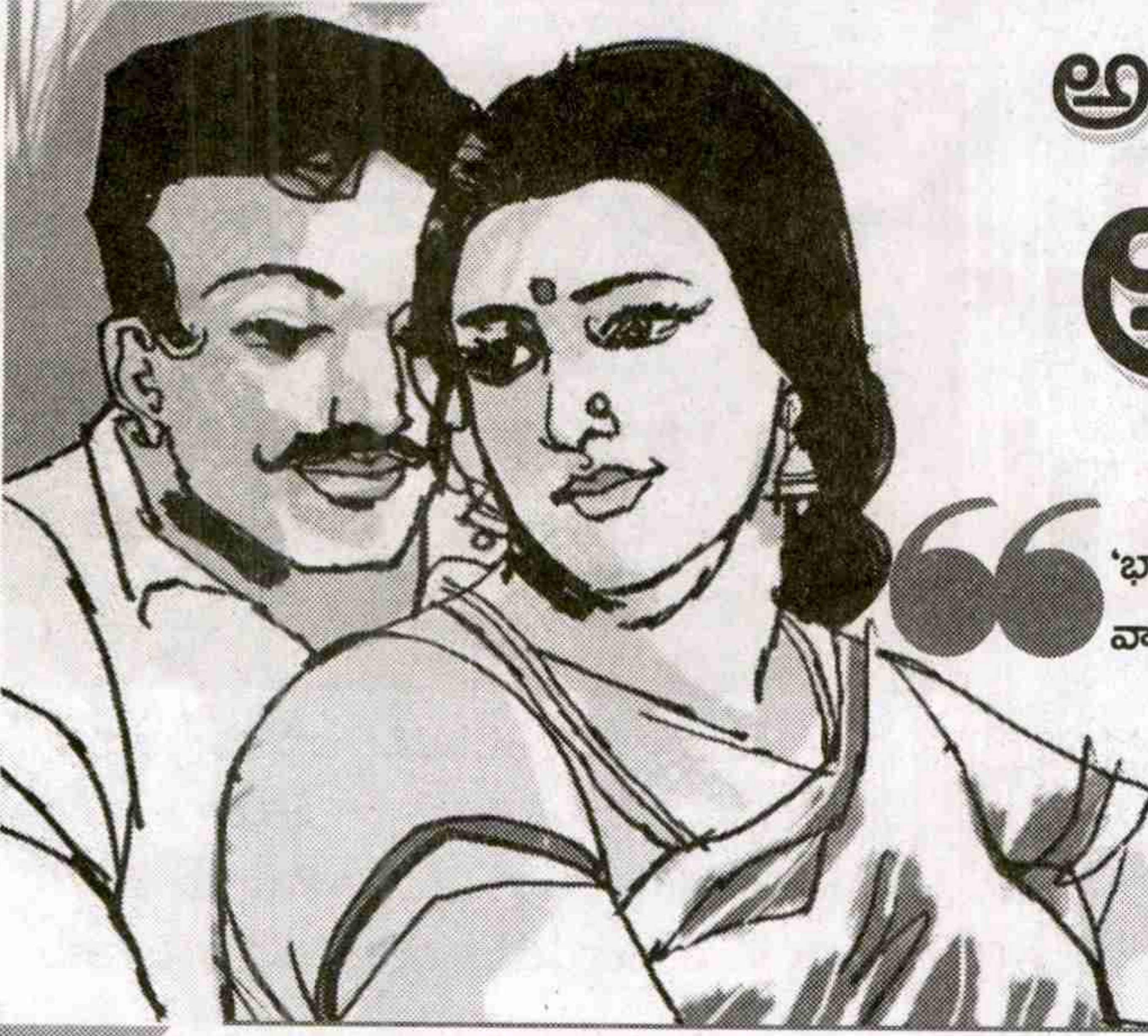


పరుగెత్తి అందర్నీ ఆశ్చర్యానికి గురిచేసింది. అది చూసిన కన్నన్ అనే శిక్షకుడు మెరుగైన శిక్షణ అందించాడు. పొయ్యి వూదుకునే ఆడాళ్లకు చదువే ఎక్కువ. మళ్లీ ఆటలు కూడానా? అన్న హేళనలు రేవతిలో పట్టుదలను పెంచాయి... అద్భుతాలు చేయించాయి. అవ్వ, శిక్షకులు అందించిన ప్రోత్సాహం జాతీయ, ప్రపంచ స్థాయి పోటీల్లో పరుగెత్తి చరిత్ర సృష్టించేలా చేశాయి. ఈ క్రమంలో వెన్నెముకకు గాయం తగిలినా... ఆ బాధ నుంచి కోలుకుని కొద్ది రోజుల్లోనే ఒలింపిక్స్ అర్హత పోటీల్లో పాల్గొంది రేవతి. ఈమె ప్రస్తుతం దక్షిణ మధ్యరైల్వే మధురై డివిజన్ లో కమర్షియల్ క్లర్క్ కమ్ టీసీ. టోక్యో ఒలింపిక్స్ కు భారత్ తరపున క్రీడాకారులను ఎంపిక చేసేందుకు పాటియాలాలో అర్హత పోటీలు నిర్వహించారు. ఇందులో మిశ్రమ రిలే పరుగులో 400 మీటర్ల లక్ష్మ్యాన్ని 53.55 సెకెన్లలో చేరుకుని రేవతి వీరమణి రికార్డు సృష్టించింది.

తాతయ్య ప్రోత్సాహంతో....

తిరుచ్చి జిల్లా తిరువెరుంబూర్ అనే కుగ్రామం శుభా వెంకటేశన్ ది. తండ్రి భవన నిర్మాణ కూలీ. చిన్నతనంలోనే ఆమె ప్రతిభను గుర్తించి ప్రోత్సహించాడు వాళ్ల తాతయ్య సంగిలిముత్తు. పాఠశాలలో పీఈటీ ఉపాధ్యాయుడు సెల్వరాజ్ కఠోర శిక్షణ ఇచ్చాడు. కానీ తన విజయాలను చూడకుండానే తాతయ్య చనిపోయాడు. అప్పటి నుంచి శుభకు వాళ్ల అమ్మ పూంగోడి అండగా నిలిచింది. 2012లో చెన్నైలోని సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ లో స్థానం సాధించిన శుభ ఆ తరువాత వెనుదిరిగి చూడలేదు. 21 ఏళ్ల శుభ జాతీయ స్థాయిలో 20, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మూడు పతకాలను సాధించింది. ఆటల కోసం ఆడపిల్లను హాస్టల్ లో ఉంచాలా అన్న బంధువులు, చుట్టు పక్కల వారి విమర్శలను పట్టించుకోకుండా నా కుటుంబం అండగా నిలవడం వల్లే ఇదంతా సాధించగలుగుతున్నా అని సంతోషంగా చెబుతోంది శుభ. ♦





అసమాన బంధాలతో.. అనర్థాలు

“భార్య అంటే భర్త ఆస్తి. భర్త తన లైంగిక వాంఛ తీర్చుకోవడం కోసం భార్య అనుమతి అక్కర్లేదు” అని భావించే పురుషాధిక్య భావజాలానికి కాలం చెల్లింది. ప్రపంచంలో 150 దేశాలు దీన్ని నేరంగా భావించాయి. మారిటల్ రేప్ గా పరిగణించాయి. మరి మన దేశంలో దీనిపై ఏర్పాటైన జస్టిస్ వర్క్ రిపోర్టు ఏం చెబుతోంది? ప్రభుత్వం దాన్ని అమలు చేస్తుందా? బుట్టదాఖలు చేస్తుందా? తదితర అంశాలపై తెలిపేదే ఈ సమాచారం.

డి. శ్రీ మహానగరంలో డిసెంబర్ 16, 2012 న నిర్భయ దుర్ఘటన అనంతరం యావత్ భారతదేశం నడిరోడ్డు మీదకు వచ్చి ‘ఇలాంటి దుర్ఘటనలు ఇకపై జరిగితే సహించం’ అని వేనోళ్ల గొంతుకలు ప్రపంచాన్ని దద్దరిల్లింపజేశాయి. ఆ తరుణంలో మన క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లో, తద్వారా భారతీయ శిక్షా స్మృతిలో మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరాన్ని గుర్తించిన భారత ప్రభుత్వం ఈ అత్యాచారాలు, మహిళలపై జరిగే హింసను ఎలా ఎదుర్కోవాలి? ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఎటువంటి శిక్షలు దోషులకు పడాలి? అనే ఇత్యాది అంశాలు కూలంకషంగా శోధించి దానితో కూడిన రిపోర్ట్ దాఖలు చేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వం 23-12-2012 న జస్టిస్ జె.ఎస్. వర్మ చైర్మన్ గా, లీలాసేథ్, గోపాల సుబ్రమణియంలు మెంబర్లుగా కలిగిన కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ 29 రోజుల్లో కూలంకషంగా మహిళల హింసకు సంబంధించి వివిధ వర్గాలు, వ్యక్తులు, సంఘాల దగ్గర విచారించి, విశ్లేషించి 23-01-2013న వారి

రిపోర్టును కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వర్మ కమిటీని నియమించి రిపోర్టు సేకరించినప్పటికీ ఆ కమిటీ రిపోర్టును ఉన్నదున్నట్లుగా పరిగణలోనికి తీసుకోలేదు. ఆ రిపోర్టులోని కొన్ని అంశాలను విస్మరించారు. అందులో భర్త చేతిలో భార్య అత్యాచారం (దానినే ఇంగ్లీషులో మారిటల్ రేప్ అంటాము) విషయం కూడా ఒకటి.

ఈ మధ్య దేశంలో కొన్ని రాష్ట్రాల ఉన్నత న్యాయస్థానాలు ఈ మారిటల్ రేప్ పై ప్రస్తావన తీసుకువచ్చాయి. కేరళ హైకోర్టు జూలై 30న మారిటల్ రేప్ కారణంగా కోర్టు విడాకులు మంజూరు చేయడాన్ని సవాల్ చేస్తూ ఓ వ్యక్తి హైకోర్టులో చేసుకున్న అప్పీల్ ను తిరస్కరిస్తూ భార్య.. భర్త అస్త్ర కాదు అంటూ వ్యాఖ్యానించింది. కొన్ని కేసుల్లో “భర్త భార్య పట్ల చూపిన హింసగా పరిగణిస్తామే కానీ, దానిని అత్యాచారం కింద పరిగణించలేం” అన్నారు. నిజమే! మన చట్టాలలోలేని దాని మీద న్యాయస్థానాలు కొత్తగా సృష్టించి తీర్పులు చెప్పటానికి

వీలులేదు. వర్మ కమిటీ తన 630 పేజీల రిపోర్టులో 14 చాప్టర్ లో “రేప్ మరియు సెక్సువల్ దాడి” అనే పేరుతో కూడిన 3వ చాప్టర్ లో పేరా 72 నుండి పేరా 80 వరకు ఈ మారిటల్ రేప్ ను నేరంగా ఎందుకు గుర్తించాలో దాని గురించి వివరించారు. వివాహం అంటే తన భర్తతో స్త్రీ శృంగారానికి అనుమతి ఇవ్వడం, భార్య భర్త యొక్క ఆస్తి అనే పాత కాలపు దృక్పథం నుండి బయటకు రావాలి. 1736లోనే సర్ మాథ్యూ అనే న్యాయ కోవిదుడు “భార్య పెళ్లి సమయంలో భర్తకు తనతో శృంగారంపై అనుమతి ఇచ్చినంత మాత్రాన ఆమెపై అత్యాచారం చేయకూడదు” అని చెప్పారు. లార్డ్ కేట్ “పెళ్లి అనేది ఈ ఆధునిక కాలంలో సమాన భాగస్వామ్యం. అంతే కానీ భార్య భర్తకు లోబడి ఉండే పద్ధతి కాదు” అన్నారు. క్రిమినల్ జస్టిస్ అండ్ పబ్లిక్ ఆర్డర్ చట్టం 1994లో మానవహక్కులు, గౌరవం, స్వేచ్ఛకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. అలాగే సిఆర్ వర్సెస్ వికె అనే కేసులో రేప్ చేసినవాడు బాధితురాలితో ఉండే

జస్టిస్ వర్క్ లికమండేషన్స్

- 1) మారిటల్ రేప్ పై మన క్రిమినల్ చట్టాల్లో మినహాయింపు ఇవ్వడాన్ని తొలగించాలి.
- 2) అత్యాచారం జరిగినపుడు వారిద్దరి మధ్య ఉండే బంధుత్వ, సంబంధాలు ఉన్నాయని నేరం నుండి తప్పించుకోలేరు.
- 3) ఈ కేసుల్లో విచారణ జరిగేటపుడు 'ఆమె అనుమతి ఇచ్చింది' అని రేపిస్ట్ చూపించే ఆధారాలతో సంబంధం లేదు. 4) రేపిస్ట్, బాధితురాలు భార్యాభర్తలు కదా అని లేదా ఇతర సంబంధం ఉన్న ఆమెయే కదా అని రేపిస్ట్ కు వేసే శిక్షలు తగ్గించకూడదు.
- 5) ఈ కమిటీకి

యూనివర్సిటీ ఆఫ్ ఆక్స్ ఫర్డ్ ప్రొఫెసర్ సాండ్రా ఫ్రెడ్మన్ 'సాధారణ ప్రజలకు, నేర సంబంధ శాస్త్ర నిపుణులుకు మారిటల్ రేప్ గురించి అవగాహన కల్పించాలి, వివాహం అనగానే భార్య తన న్యాయ సంబంధ లేదా ఆమెకు తన శృంగారం గురించిన ఆత్మ గౌరవం వంటివి తొలగించబడలేదు అని తెలియజేయాలి' అని చేసిన సూచనలు కూడా పరిగణలోనికి తీసుకోవడం జరిగింది.

చెబుతూ

'దీన్ని హింసగా మాత్రమే పరిగణించి ఆ

తన

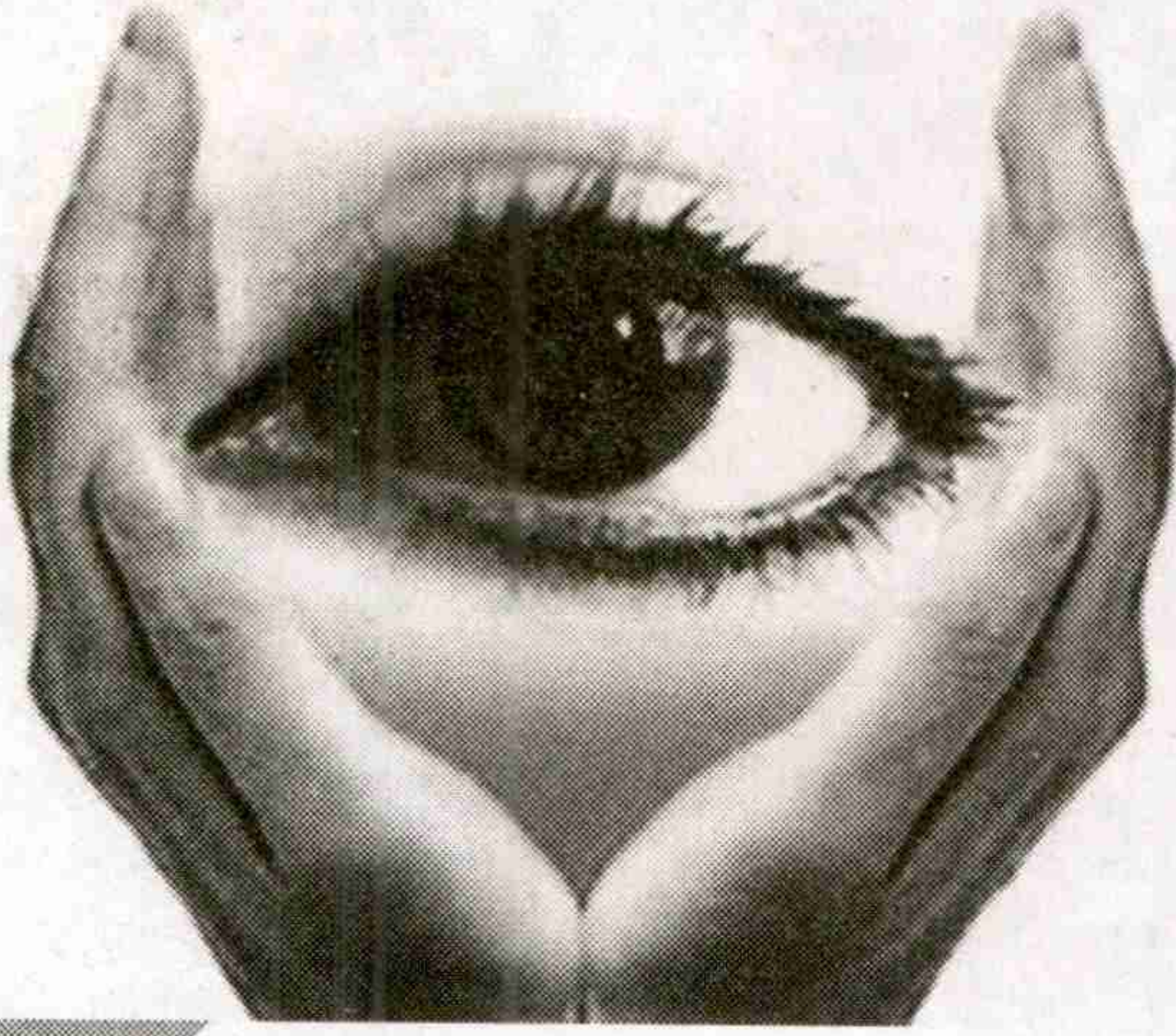
రిపోర్టులో మారిటల్ రేప్

సంబంధిత అంశాలు పేర్కొనగా ప్రభుత్వం 2013 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ అమెండ్మెంట్ లోకి కమిటీ చేసిన సూచనలు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ఇలా చట్టం చేయడం భారతీయ సంస్కృతికి వ్యతిరేకం, ఒకవేళ దీన్ని చట్టం చేస్తే దేశంలోని మూడింట రెండు వంతుల మంది వివాహ బంధాలు కూలిపోతాయని, ఒకసారి వివాహం జరిగితే ఆ స్త్రీపై భర్తకు శృంగారానికి అనుమతి లభించినట్లేనని, ఒకవేళ మారిటల్ రేప్ ని నేరంగా పరిగణించి చట్టం చేసినా మహిళలు దానిని దుర్వినియోగిస్తారు అని ప్రభుత్వం చెప్పిన అంశాలుగా స్వాదిల్ అనే ఆన్లైన్ పత్రిక 20-01-2020 న తెలిపింది. అనేక రాష్ట్రాల ఉన్నత న్యాయస్థానాలు కూడా 'మనదేశంలో భార్యపై బలవంతపు శృంగారం చేస్తే అది నేరం కాదు కాబట్టి అలా భర్తలను శిక్షించలేం' అన్నారు. ఒక కేసులో భర్త అత్యాచారం వలన భార్య కదలలేని అచేతన స్థితిలోకి వెళ్ళినా 'మేము ఏమీ చేయలేం దీనికి' అని

విధంగా ఉన్న చట్టాల ద్వారానే శిక్షిస్తాం' అని చెబుతున్నారు. ఐక్యరాజ్యసమితిలో 193 సభ్య దేశాలలో దాదాపు 150 దేశాలు మారిటల్ రేప్ ని నేరంగా పరిగణించాయి. కేవలం 36 దేశాలు మాత్రమే ఇంకా మారిటల్ రేప్ ని నేరంగా స్వీకరించలేదు. అందులో మన దేశం కూడా ఒకటిగా ఉన్నది. ఏది ఏమైనా పగలంతా ఇంటిపని, వంట పని, ఆఫీసు పని వగైరాలతో అలసిన భార్య పడక మీదకి రాగానే ఆమెని భర్త ప్రేమగా గుండెల్లోకి సేద తీర్చే మిత్రుడుగా ఉండాలి గానీ, కోర్కెలు తీర్చే సాధనంగా ఆమెపై పశు వులాగా ప్రవర్తించకూడదు. ప్రస్తుతం మన దేశంలో మారిటల్ రేప్ కి శిక్షలు లేవు కాబట్టి అది కేవలం హింస అని ఆపైన ఆ కారణంతో విడిపోవాలి అనుకుంటే విడాకులు సౌకర్యం మాత్రమే ఉన్నాయి కానీ, మూర్ఖంగా ప్రవర్తించే కామాంధుడైన భర్తను ఆ కారణంగా శిక్షించే చట్టం లేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం కూడా పార్లమెంటు సభ్యులు కొందరు చట్టాన్ని మార్చమని కోరుతున్నప్పటికీ ఇది మన సాంప్రదాయం కాదని తిరస్కరించింది. ♦

బంధుత్వంతో సంబంధం లేకుండా అతను రేపిస్టుగానే పిలువబడతాడు. అలాగే శిక్షించబడతాడు" అన్నారు. కెనడా సుప్రీం కోర్టు 2011లో ఆర్వి వర్సెస్ జెవి కేసులో 'భార్యపై అత్యాచారం చేసి, పెళ్లితో తనకు ఆ హక్కు ఇచ్చింది కాబట్టి అది ఆమె అనుమతిగా భావించాలి అనే వాదన చెల్లదు" అని చెప్పింది. సాధారణంగా న్యాయకోవిదులు, సామాన్య జనం మారిటల్ రేప్ ఇతర రూపాలలో జరిగే రేప్ లు కన్నా తక్కువ నేర స్వభావం కలిగినది' అని అంటుంటారు.

ఈ మధ్య వెర్టీడో వర్సెస్ ఫిలిపైన్స్ కేసులో జడ్జీలకు, న్యాయవాదులకు, న్యాయ సంబంధిత ఇతర అధికారులకు, వైద్య సిబ్బందికి మారిటల్ రేప్ కేసులు అర్థం చేసుకునేట్లు వారికి తర్ఫీదు ఇవ్వాలి' అని నొక్కి వక్కాణించింది. వీటన్నిటినీ పరిగణలోనికి తీసుకుని మారిటల్ రేప్ గురించి వర్మ కమిటీ ఈ కింది రికమండేషన్లు చేశారు. జస్టిస్ వర్మ



అవయవదానం చేయండి.. చిరంజీవులుగా జీవించండి!

కప్పుడు అన్ని దానాలకన్నా అన్నదానం మిన్న అనేవారు. కానీ కాలం మారింది. తరాలు మారాయి. ఇప్పుడు అన్నదానం కన్నా అవయవ దానం మిన్న అయింది. అందుకని అవయవదానం గురించి అవగాహన పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రస్తుతం భారత ఆరోగ్య కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ సెప్టెంబరు 8వ తేదీని 'నేషనల్ ఐ డొనేషన్ డే' అని ప్రకటించింది. ఈ సందర్భంలో నేత్రదానం గురించిన అవగాహన ప్రజల్లో కలిగించాల్సిన అవసరం ఉంది. కొద్దిసేపు చీకట్లో ఉంటేనే మనం అల్లాడిపోతాం. మరి జీవితాంతం చీకటే లోకం అయిన అంధుల పరిస్థితి ఏమిటి?

ప్రపంచాన్ని ఎప్పటికీ చూడలేమనే వారికి చూపునిచ్చే అవకాశం మనకు దొరికితే అంతకుమించిన అనందం ఏముంటుంది. మన దేశంలో 4.5కోట్ల మంది అంధులున్నట్టు అంచనా. ప్రతిఏటా 80 లక్షల మంది మరణిస్తున్నారు. అంటే 1.60కోట్ల కళ్లు మట్టిలో కలుస్తున్నాయి. ఆ కళ్లతో అంధులకు చూపు తెప్పించగలిగితే ఎంతో మంది అంధులకు వెలుగును పంచినవారిమి అవుతాం. మనం మరణించినా చిరంజీవులుగా వేరొకరికి కంటి వెలుగుగా మారతాం.

కొన్నేళ్ల క్రితం నల్గొండ జిల్లా కలెక్టర్ ఒక చిన్న మాట చెప్పారు. అదేమంటే మనం అందరం కలిసి

నెలకొక రూపాయి చొప్పున 12 నెలలు తరువాత ఒక్కొక్కళ్లు రూ.12 చొప్పున వీలైనంత మందిమి ఈ విధంగా చేసి అంధుల పాఠశాలకు సహాయం చేద్దామన్నారు. అప్పుడు మేమందరం వెంటనే వీలైనంత మందిమి ఒక్క గ్రూపుగా తయారై ఆ సంవత్సరం ఆ స్కూలుకు కలెక్టర్ చెప్పినట్టు కొన్నేళ్లు ధన సహాయం చేశాం. అప్పుడే నాలో కొన్ని

సంప్రదించాల్సిన ఫోన్ నంబర్లు :
040-23545454 (వెంకటేష్, ఉమాచంద్).
0866-2472370, 970402370
(స్వేచ్ఛ గోదరా ఐ బ్యాంకు)

ఆలోచనలు మొదలయ్యాయి. నేనెప్పుడూ ఇతరులకు ఏ విధంగా సహాయం చేయాలి? నేనేం ఏం చేయగలను? అని ఆలోచించాను. ఆ ఆలోచనలకు రూపమే నా ఈ ప్రయత్నం. నేను నేత్రదానం గురించి అప్పుడే కొన్ని పేపర్లలో చదివాను. ఒకసారి హైదరాబాద్లోని ఖైరతాబాద్ గణపతి నవరాత్రి ఉత్సవాల్లో అనేక మంది తాము నేత్రదానం చేస్తామని స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చారనే వార్త పేపర్ ద్వారా తెలిసింది. ఈ నేత్రదానం గురించి అవగాహన కోసం

నేనూ, నా స్నేహితురాలు కలిసి వెంటనే సరోజినీ కంటి ఆసుపత్రికి ఎల్వీ ప్రసాద్ ఆసుపత్రికి వెళ్లి అక్కడ డాక్టర్లను కలుసుకుని వివరాలు సేకరించి ముందు మేం అవగాహన చేసుకున్నాం. వారు మాకు కొన్ని అప్లికేషన్లు ఇచ్చారు. స్వచ్ఛందంగా నేత్రదానం చేసేవారికి ఆ దరఖాస్తులు ఇచ్చి పూర్తి చేయించమని చెప్పమన్నారు. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తులు వారి కుటుంబ సభ్యులకు అందజేసి మా వివరాలను వారికి తెలిపాం. వారికి కొన్ని ఫోన్ నంబర్లు కూడా అందుబాటులో ఉండేటట్లు

చేశాం. మా ఈ యజ్ఞం ముందుగా మా మామగారితోనే మొదలైంది. మా ప్రయత్నాన్ని విని మా మామగారు మమ్మల్ని ప్రోత్సహించి మొట్టమొదటిగా

తను నేత్రదానం చేశారు. అప్పటికే ఆయన అనారోగ్యంతో ఉన్నారు. ఈ ఘటనలు జరిగే సమయానికి నేత్రదానం గురించి ఇంకా అందరికీ అంత అవగాహన లేదు. ఎవరైనా కుటుంబ సభ్యులు తాము నేత్రదానం చేస్తామని ఆలోచించి దరఖాస్తులు పూర్తిచేసి ఎల్వీ ప్రసాద్, సరోజినీదేవి కంటి ఆస్పత్రిలో అందించి వారిచ్చిన కార్డు కుటుంబ సభ్యుల వద్ద భద్రపరిస్తే వారు చనిపోయిన ఆరు గంటల్లోపు వారికి దగ్గర్లో ఉన్నవారి బ్రాంచీల నుంచి హాస్పిటల్ వారి

సిబ్బంది వచ్చి మృతుల నేత్రాల నుంచి కార్నియా తీసి భద్రపరిచి సకాలంలో వాటిని సద్వినియోగం చేసి ఆపరేషన్ ద్వారా ఇద్దరికి వెలుగునిస్తారు. ఒకవేళ ముందుగా అప్లికేషన్ ఇవ్వకపోయినా మరణించిన వారి కుటుంబ సభ్యులు సకాలంలో స్పందించి డాక్టర్లకు ఫోన్ చేస్తే వారు వెంటనే వచ్చి మరణించిన వారి నేత్రాల నుంచి కార్నియా తీసి వేరొకరికి చూపును ప్రసాదిస్తారు. ఈ ప్రయత్నాల్లో నేనెప్పుడూ హాస్పిటల్ వారికి అందుబాటులో ఉండేదాన్ని. హెచ్ఐవీ, హెపటైటిస్ బి, బ్లడ్ క్యాన్సర్ వంటి వ్యాధులు ఉన్నవారు తప్ప మిగిలిన వారంతా ఎటువంటి సందేహాలు లేకుండా నేత్రదానానికి అర్హులే. పండు ముదుసలి వారైనా నేత్రదానం చేస్తే వారి కళ్ల ద్వారా వేరొకరికి చూపు అందించలేకపోయినా డాక్టర్లకు రీసెర్చ్ కు ఉపయోగపడతాయి. మా మామగారి సంతాప సభ కార్యక్రమంలో వచ్చిన వేరొక డాక్టర్ గారు మేం చేసిన ఈ ప్రయత్నానికి చాలా ఆనందించి అక్కడికక్కడే తాను కూడా నేత్రదానం

చేశారు. ఒక్కరుగా ఇటువంటి పనులు ఎవరైనా చేయడం అసాధ్యం. కొంతమందిని కలుపుకుని ఒక గ్రూపుగా ఏర్పడి ఇటువంటి సహాయాలు చేయవచ్చని మేం నిరూపించాం. ఐ బ్యాంకు అసోసియేషన్ వారైన వెంకటేష్, ఉమా చంద్, డాక్టర్ సమరం - గోరా కంటి ఆస్పత్రి వారు నేత్రదానం చేసేవారికి అందుబాటులో ఉంటారు. ఎల్ వి ప్రసాద్ హాస్పిటల్ లోని డాక్టర్ అరవింద్ గారి నెంబరు 24 గంటలూ అందుబాటులో ఉంటుందని మాకు చెప్పారు. ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాల వారందరికీ ఈ నెంబర్లు అందుబాటులో ఉంటాయని చెప్పారు. ఇలా 2006వ సంవత్సరంలో పది మందికంటే ఎక్కువ మందితో నేత్రదానం చేయించాం. వీరిలో మా మామగారు కొరటాల సత్యనారాయణ, దాసరి నాగభూషణం, పుణ్యవతి తండ్రి వెంకటేశ్వరరావు, ఐడిల్ పబ్లిక్ స్కూల్ నిర్వాహకులు సీతామహాలక్ష్మమ్మ మా గ్రూపు ద్వారా నేత్రదానం చేశారు. మా ప్రయత్నానికి చిన్నజియర్ స్వామి,

చిరంజీవి వంటి ప్రముఖులు తమ స్పందన, సహకారం అందించారు. అవయవ దానం గురించి ఎంతో అవగాహన ఉన్న కుటుంబంలో పుట్టిన మీ అమ్మగారు లక్ష్మీసరస్వతి వారి కుటుంబ సభ్యులాంటి వాళ్లు ఎందరో పేరుకోసం ఆశించనివారు మాకు సహాయం అందించారు. అందరూ భావించినట్లుగా నేత్రదానం అంటే మరణించిన వారి కన్ను మొత్తం పెకలించరు. కేవలం కార్నియా మాత్రమే తీసుకుంటారు. అవయవదానం చేస్తే వచ్చే జన్మలో ఆ అవయవాలు లేకుండా జన్మిస్తామేమోనని కొందరు అపోహ పడుతుంటారు. మనకు లభించిన ఈ జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకుని మన చేతిలో ఉన్న అతిపెద్దదైన నేత్రదానం చేసి మరో ఇద్దరికి చూపు ప్రసాదిస్తే ఆ అంధ కుటుంబ సభ్యులకు అంతకు మించిన ఆనందం ఏముంటుంది. అందుకే రండి ఈ యజ్ఞంలో మనమందరం కలిసి పాలుపంచుకుందాం.

-సేకరణ : కె.శారద

6 నెలల్లో 63 సార్లు పెట్రోల్.. 61 సార్లు డీజిల్ ధర పెరుగుదల

కేంద్రం పన్నే అత్యధికం

ఇంధన ధరలు పెరుగుదల దేశంలో కొనసాగుతోంది. ఇందులో కేంద్రమే అత్యధికంగా పన్ను విధిస్తోంది. గడిచిన ఆరు నెలల్లో 63 సార్లు పెట్రోల్ ధరలు పెరిగాయని కేంద్ర పెట్రోలియం శాఖ మంత్రి హర్దీప్ సింగ్ పూరి ఇటీవల పార్లమెంటులో ఎంపీలు అడిగిన ప్రశ్నలకు లిఖితపూర్వకంగా సమాధానం ఇచ్చారు.

2021 జనవరి 1 నుంచి జులై 9 మధ్య పెట్రోల్ ధరలు 63 సార్లు, డీజిల్ 61 సార్లు, వంట గ్యాస్ 5 సార్లు పెరిగాయి. పెట్రోల్ లీటర్ బేస్ ధర రూ.44.94 ఉండగా, దానిపై కేంద్రం రూ.32.90 ఎక్సైజ్ సుంకం విధిస్తోంది.

రాష్ట్రాలు రూ.23.35 వ్యాట్ ను విధిస్తున్నాయి. డీజిల్ లీటరు రూ.44.80 కాగా, దానిపై రూ.31.80 కేంద్రం ఎక్సైజ్ సుంకం విధిస్తోంది. దీనికి రాష్ట్రాలు రూ.13.12 వ్యాట్ ను విధిస్తున్నాయి.

డీజిల్ పై రూ.2,33,296 కోట్లు ఎక్సైజ్ సుంకం వసూలు

డీజిల్ పై కేంద్ర ప్రభుత్వం విధించిన ఎక్సైజ్ డ్యూటీ వల్ల 2020-21లో రూ.2,33,296 కోట్లు వసూలు చేశారు. పెట్రోల్ పై రూ.1,01,598 కోట్లు ఎక్సైజ్ సుంకం వసూలు చేశారు. వంటగ్యాస్ పై రూ.1,195 కోట్లు, విమాన ఇంధనం (ఎయిర్ టర్ఫ్ ఫ్యూయల్ (ఎటిఎఫ్))పై రూ.779 కోట్లు, ముడి చమురుపై సెస్ రూ.7,877 కోట్ల ఎక్సైజ్ సుంకం వసూలు చేశారు. ♦

ఆదరణ కరువైన విజేతలు



కుటుంబానికి ఏవిధంగా ఉపయోగపడలేదు. అందుకే కుటుంబం మొత్తం పానీపూరి అమ్ముకుంటున్నారు. రోజుకు రూ.180 నుంచి రూ.200లతో జీవిస్తున్నారు.

జాతీయ హాకీ బృందంలో 19 సార్లు పాల్గొన్న నౌరి ప్రైవేటు స్కూల్ టీచర్ గా విధులు నిర్వహిస్తోంది. 14 మంది ఉన్న ఆమె కుటుంబం రెండు పూటలా తినాలంటే తన పనిచేయక తప్పదు. నెలకు రూ.5000 జీతం ఆ కుటుంబానికి ఏమాత్రం సరిపోదు. అయినా ఆమె దానిని కొనసాగిస్తోంది.

ఆసియా గ్రాండ్ ప్రీక్స్ లో ఆర్చరీ పోటీల్లో పాల్గొన్న నిషా దక్షిణాసియా ఛాంపియన్ షిప్ లో రజత పతకం సాధించింది. ఉత్తమ ఆర్చర్ గా, ఉత్తమ ప్రతిభావంతురాలిగా తైవాన్, సిక్కిం వంటి అంతర్జాతీయ వేదికల మీద విశేష ప్రతిభ చూపింది. ప్రస్తుతం కుటుంబానికి అండగా నిలబడేందుకు ఎంతో ఇష్టపడిన ఆటను పూర్తిగా వదులుకొంది. మట్టితో ఇంటిని నిర్మించుకునేందుకు కూడా డబ్బులు లేక రూ.4 లక్షల ఖరీదైన తన కొరియన్ విల్లును కేవలం రూ.50 వేలకు అమ్ముకోవాల్సి వచ్చింది.

దేశం కోసం అనేక ప్రశంసలు పొందిన జాతీయ స్థాయి బాక్సర్, పనిమనిషిగా పనిచేస్తున్న రిషు మిటల్ 2014 హర్యానా స్టేట్ ఛాంపియన్ షిప్ లో బంగారు పతక విజేత. ఉన్నత విద్య అభ్యసించడం కోసం ఆర్థికంగా కష్టమైన పరిస్థితుల్లో ఈ పని చేయక తప్పలేదు. మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ స్థాయి పారా షూటర్ గా పేరుగాంచిన దిల్ రాజ్ కౌర్ ప్రస్తుతం ఉత్తరాఖండ్ రోడ్లమీద బిస్కెట్లు, స్నాక్స్ అమ్ముకుంటూ జీవిస్తోంది.

వీరే కాదు, నాలుగుసార్లు బంగారు పతకాన్ని సాధించిన, కరాటే క్రీడాకారిణి కోయిజం ఉషారాణి దేవి ఇంటిపని చేస్తూ జీవిస్తోంది. ఎన్నో అంతర్జాతీయ పోటీలకు ఎంపికైన ఆమె ఆర్థిక ఇబ్బందులు చుట్టుముట్టడంతో మరే గత్యంతరం లేక ఈ పని చేస్తోంది.

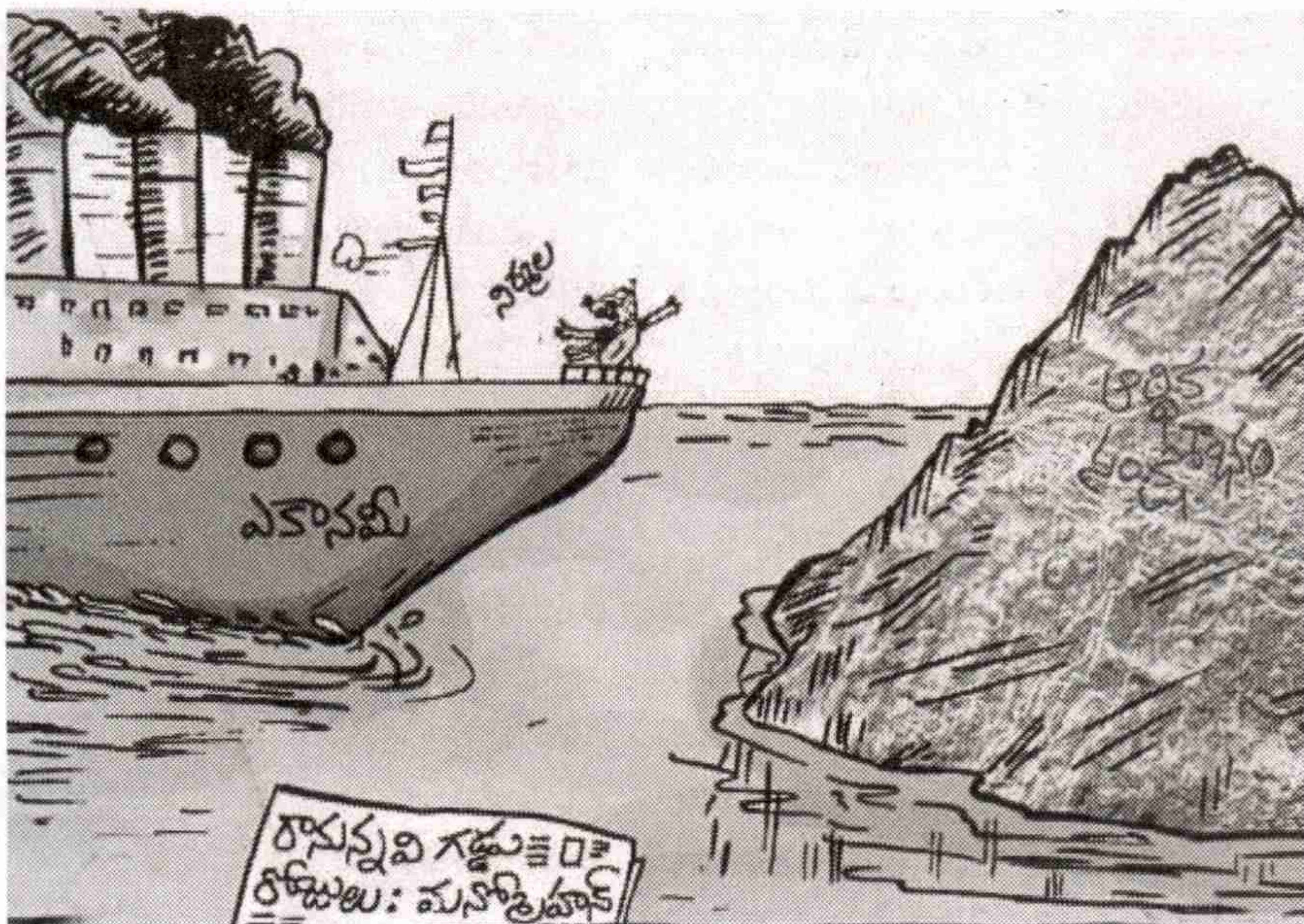
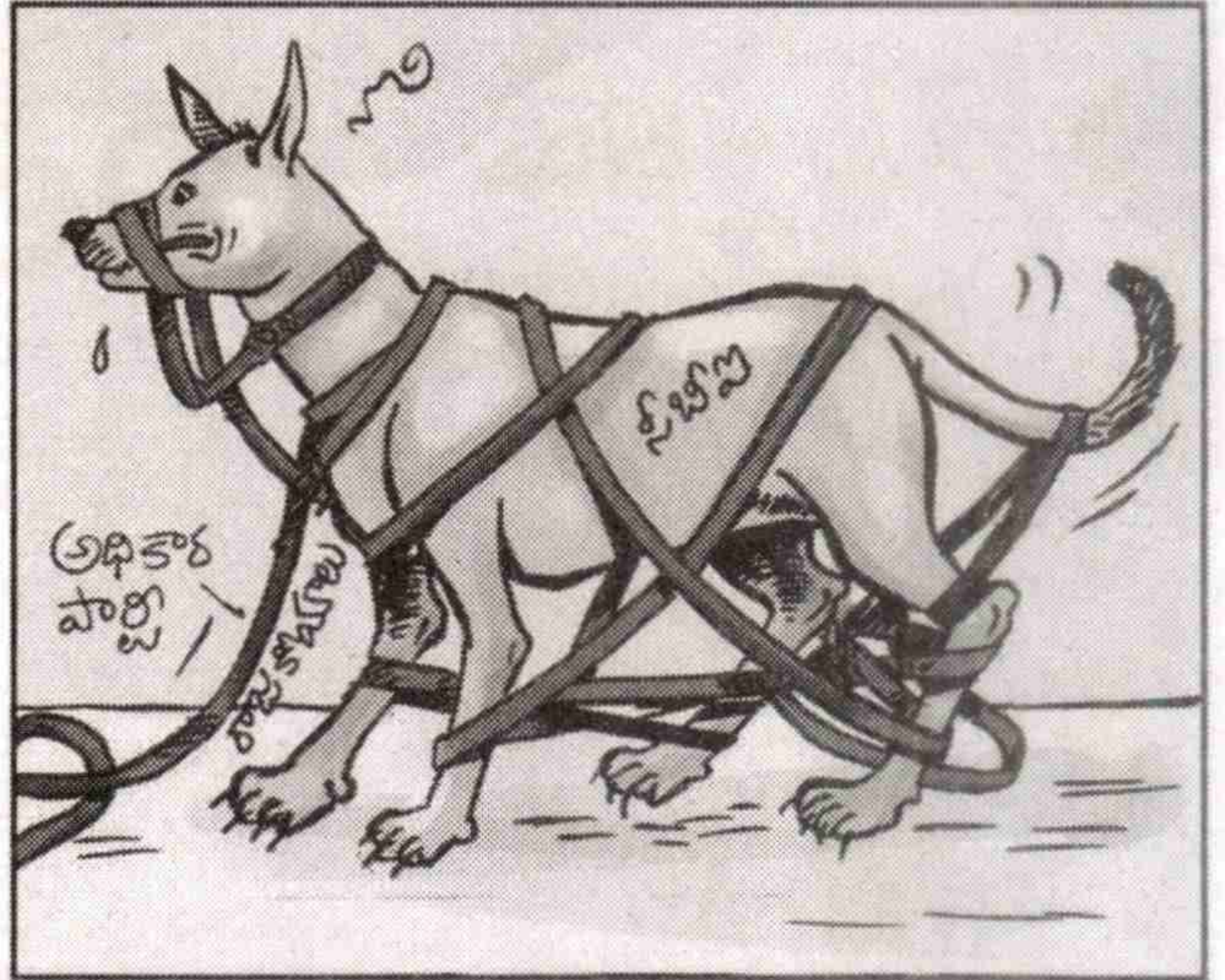
మనదేశంలో ఆటల పట్ల ప్రభుత్వ చొరవకు ఈ సంఘటనలు ప్రతిబింబాలు. కార్పొరేట్ కనుసన్నల్లో అదే ఆటలకే అధిక ప్రాముఖ్యతనిస్తూ, ఆ క్రీడాకారులనే సెలబ్రిటీలుగా కీర్తిస్తూ గడిపేస్తున్నాం. ఆ సంస్కృతిని ఇకనైనా మారుద్దాం. ఆటలపై మక్కువకొద్దీ ఎంతో వ్యయప్రయాసలకోర్చి గ్రామీణ, మధ్యతరగతి కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన క్రీడాకారులకు ప్రోత్సాహమిద్దాం. ఎర్రకోట సాక్సీగా, క్రీడాలోకం కీర్తి పతాకలెగరేయాలంటే దీనావస్థలో ఉన్న క్రీడాకారులను, వారి కుటుంబాలను ఆదుకోవాలి. ♦

స్వా తంత్వ దినోత్సవాల సాక్షిగా ఒలింపిక్ పతక క్రీడాకారులను ఎంతవరకూ గౌరవించుకున్నాం. ఈ సందర్భంగా విజయకేతనాలు ఎగరేసిన వారినే కాదు, అద్భుత ప్రతిభ చూపిన క్రీడాకారులందరికీ సాదర సత్కారాలందించారు. ఆయా క్రీడా బృందాలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు భారీ పారితోషికాలు కూడా ప్రకటించాయి. అయితే ఈ గౌరవ మర్యాదలు ఎంతకాలం కొనసాగుతాయో ఎవరైనా కచ్చితంగా చెప్పగలరా? వారి జీవన పరిస్థితులు మెరుగయ్యే వరకు కూడా వాటిని పాటించరు. కొంతకాలానికి వారు, వారి గౌరవ మర్యాదలు కనుమరుగవుతాయి. గతంలో పలు జాతీయ, అంతర్జాతీయ పోటీల్లో పతకాలు సాధించిన క్రీడాకారుల దయనీయ జీవితాలే ఇందుకు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలు.

తమిళనాడుకు చెందిన గోల్ కీపర్ ఫ్రాన్సిస్ రంగనాథన్ భారత హాకీ బృందంలో విశేష ప్రతిభ చూపాడు. ఒలింపిక్స్ లో మూడు బంగారు పతకాలు సాధించిన ఘనత అతనిది. ఒక ప్రముఖ పత్రిక కథనం ప్రకారం తమిళనాడు ప్రభుత్వం ఆయన పేరు మీద హాకీ టోర్నమెంట్లు నిర్వహించేలా ఒక పాఠశాలను కూడా స్థాపించింది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగమిచ్చి గౌరవించింది. ఇదంతా గతం. ఇప్పుడు ఆయన చనిపోయాడు. అతని కుటుంబం తీవ్ర దయనీయ పరిస్థితుల్లో ఉంది. రెండు పూటలా తిండి దొరకని గడ్డుపరిస్థితుల్లో ఒలింపిక్ పతక వీరుడు ఫ్రాన్సిస్ కుటుంబం ఉందని చెప్పడమే ఎంతో బాధకరమైన అంశం.

తుమ్మా నరేష్ 2018 అంతర్జాతీయ అంధుల క్రికెట్ విజేత. గుజరాత్ నివాసి అయిన నరేష్ ప్రస్తుతం దినసరి కూలీగా జీవిస్తున్నాడు. కుటుంబానికి అతనే ఆధారం. ప్రభుత్వ ఉద్యోగం కోసం ఎన్నిసార్లు దరఖాస్తు చేసినా ప్రభుత్వం స్పందించలేదు. దీంతో రోజుకు రూ.250 కూలికి పనిచేస్తున్నాడు.

మేధోపరమైన వైకల్యబాధితుల కోసం ఏర్పడిన ఏథేన్స్ ప్రత్యేక ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొని ఇండియన్ స్టార్ గా వెలుగొందిన సీతా సాహు పానీ పూరీలు అమ్ముకుంటూ కుటుంబానికి ఆధారంగా నిలబడింది. ఆమె అద్భుత ప్రతిభ తన



అతడు - ఆమె

• నవల •



డాక్టర్ వుప్పల లక్ష్మణరావు

జ్ఞా తీయోద్యమ నవలగా స్త్రీ పురుష సంబంధాలను గురించి చర్చించిన నవల 1950లలో లక్ష్మణరావు గారు రచించిన నవల 'అతడు-ఆమె'. దీనికి విశిష్ట స్థానం ఉంది. ఇది జాతీయోద్యమం గురించి ఉత్సాహంతో ఆవేశంతో రాసిన నవల కాదు. జాతీయోద్యమం గురించి ఎంతో అధ్యయనం చేసి రచించిన రచన ఇది. ఈ రచన జాతీయోద్యమం గురించే కాదు, స్త్రీ పురుష సంబంధాల గురించి కూడా మనలో ఆలోచనలు రేకెత్తిస్తుంది. లక్ష్మణరావు గారి రచన ఈ విషయాలపై మనిషిలో సంస్కారాన్ని పెంచటానికి చాలా ఉపయోగపడుతుంది. కేవలం జాతీయోద్యమ వివరాలు మాత్రమే కాకుండా స్త్రీ పురుష సంబంధాలు... నాటి సమాజంలో ఎలా ఉన్నాయో వివరించి చర్చించారు. ఈ రచనలో స్త్రీ, పురుష సంబంధాల గురించిన చర్చ చాలా ఉంది. శాస్త్రి, శాంత పాత్రల ద్వారా ఈ చర్చలు జరిపారు రచయిత. సమస్యను సమస్యగా చూసి అది ఎలా పరిష్కారం కావాలో.. తమ జీవితాలకు

అతడు-ఆమె!

ఎలా ఉపయోగపడుతుందో అని ఆలోచించి పనిచేసే శాస్త్రి పాత్ర, సమస్యను తమ జీవిత పరిధి నుంచి కాకుండా విడదీసిచూసి వాటి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషించే శాంత, శుభ, జనార్ధన, లక్ష్మి పాత్రల ద్వారా లక్ష్మణరావు స్త్రీ, పురుష సంబంధాల గురించి వివరించారు. శాస్త్రి ఒక లాయర్. ఒక భార్యభర్తల కేసు విషయమై శాస్త్రి, ఆ భార్యను అనేక ప్రశ్నలు అడిగి అవమానించి చివరకు ఆ కేసులో భర్తని గెలిపిస్తాడు.

అప్పుడు శాంత భర్త అవినీతిపరుడు అయితే భార్యను మాత్రమే ఎందుకు అవమానించావని భర్తను నిలదీస్తుంది. దానికి శాస్త్రి, 'నేను భర్త తరపు లాయర్ని, అందుకే నేను అలా చేశాను' అంటాడు.

అసలు అన్యాయం అంతా ధర్మశాస్త్రంలోనే ఉంది. మగవాడికి ఒక న్యాయం, అడదానికి ఒక న్యాయమా? ప్రభువుకు ఒక న్యాయం? బృతుడికి ఒక న్యాయమా? ఇదంతా బూటకపు ధర్మశాస్త్రం. దీని ఆధారంగానే నీలాంటి వాళ్లు బతికి బట్టకడుతున్నారని శాంత భర్తను నిందిస్తుంది. శాంతది సంస్కార దృష్టి. శాస్త్రిది సాధారణ మనిషి దృష్టి. ఇలా ఈ పాత్ర ద్వారా, వారి సంభాషణ ద్వారా రచయిత సాధారణ మనిషి దృష్టిని సంస్కరించే ప్రయత్నం చేశారు. 1920లోనే ఎంపి చదివిన శాంతకు ఆర్థిక విషయాలపై ఉన్న విజ్ఞానం, శరీర ధర్మం, శారీరక శాస్త్రంపై లేదు. శాంతలో ఉన్న ఆ అమాయకత్వమే శాస్త్రికి చాలా నచ్చుతుంది. ఈ విషయానికి సంబంధించి భార్య ఎంత

అమాయకంగా, అజ్ఞానంగా ఉంటే భర్తకు అంత ఆనందం. ఒకవేళ విషయ పరిజ్ఞానం ఉంటే స్త్రీలు ఏ అఘాయిత్యాలు చేస్తారోనని వారికి భయం. కానీ శాంత చిన్న పిల్లలు పెళ్లిళ్లు చేసుకొని ఏ విషయ పరిజ్ఞానం లేకుండా పిల్లల్ని కంటూ, సంసారం నిర్వహించే స్థితికి ఎంతో విచారిస్తుంది. చిన్నతనంలోనే పెళ్లిళ్లయి పిల్లల్ని కనలేక చనిపోయేవారు కొందరు, వయస్సు పెరిగినా లైంగికజ్ఞానం లేక మగవారి మోసాల్లో చిక్కుకుని తెలివి తక్కువగా గర్భవతులైన ఆడపిల్లలు మరికొందరు. ఇలాంటి వారిని తలుచుకుని వీరిగతి ఏమిటి అని, ఈ సమస్యను గురించి లోతుగా ఆలోచించింది. మానవత్వంతో అనుభూతి చెందింది శుభ, లక్ష్మి, శాంత పాత్రలే. అతడు - ఆమె మూడో భాగంలో లక్ష్మణరావు ఒక విషాద సంఘటన చిత్రీకరించారు. శాంత ఇంట్లో పనిచేసే మహిళ కుమార్తె 12 ఏళ్ల సీతకు పెళ్లి చేస్తే ఆమె వెంటనే గర్భవతి అవుతుంది. ఆ గర్భం నిలిస్తే ఆ పిల్ల ప్రాణాలకు ప్రమాదమని డాక్టర్ చెబుతుంది. డబ్బు, తెలివి, అండలేని ఆ 12 ఏళ్ల పిల్ల శాంత వద్దకొచ్చి తన బాధ చెప్పి సాయం చేయమని అడుగుతుంది. శాంత ఇంట్లోలేని సమయంలో ఈ సంఘటన జరిగితే లక్ష్మి, శుభ, సీతను ఒక కమ్యూనిస్టు డాక్టర్ వద్దకు తీసుకెళ్తారు. ఆ డాక్టర్ ఒక లాయర్ ద్వారా తల్లి ప్రాణం రక్షించడానికి గర్భవిచ్ఛిత్తి చేయడం నేరం కాదని తెలుసుకుని ఆమెకు ఆపరేషన్ చేసి ఆ బాలిక ప్రాణాన్ని రక్షిస్తాడు. ♦

- సశేషం -



'వదినా.. నీకు మేమంతా ఉన్నాం.
అన్యాయం జరగనివ్వం. ముందు నీ ఆరోగ్యం
ముఖ్యం. మేం ఏం చేయాలన్నా ముందు తల్లిగా
నువ్వు, నీ పిల్లలకు మిగలాలి. మాతో రా, నీ
వైద్యం గురించి ముందు ఆలోచిద్దాం' అంటూ
భారతిని ఆమె మరిచి సమాధాన పరుస్తున్నాడు.
ఇది విద్యా లీగల్ సెల్ లో జరుగుతున్న సంభాషణ.
ఆమె ముఖంలో నిరాశ, నిస్పృహ, జబ్బు తాలూకు
అలసట కనిపిస్తున్నాయి. గతంలో ఆమె కుటుంబ
సభ్యులతో జరిగిన తాలూకు సమావేశాలు విద్యా
పెద్దల కళ్ల ముందు మెదిలాయి.

తడబడి.. నిలబడి!

భా రతి మధ్యతరగతి కుటుంబంలోని యువతి. తల్లి, తండ్రి, ఆమె, చెల్లెలు.. అంతే ఆమె కుటుంబం. ఆమె చక్కగా చదువుకుని ప్రైవేటు కాలేజీలో లెక్చరర్ గా పనిచేసేది. ఇరువైపుల పెద్దలు చేసిన వివాహం వారిది. భర్త భానుమూర్తి కూడా చదువుకున్నవాడే కానీ స్థిరత్వం లేదు. ఎన్నో ఉద్యోగాలు మారాడు. ఎక్కడా నిలకడగా పని చేయలేకపోయాడు. నలుగురు సంతానంలో మూడోవాడు భానుమూర్తి. మిగిలినవారంతా పెళ్లిళ్లు చేసుకుని వేరు కాపురాలు పెట్టి సుఖంగా జీవిస్తున్నారు. భానుమూర్తి, భారతి మాత్రం అత్తమామల మధ్యే ఉంటూ కాలం గడిపారు. భారతి వారిని బాగానే చూసుకునేది. పిల్లల సంరక్షణ, ఉద్యోగ బాధ్యతలు కూడా చక్కగా నిర్వహించేది. కానీ రానురాను

ఆమెకు అన్ని పనులూ చేయడం కష్టమయ్యాయి. భర్త వెంటనే ఆమెను ఉద్యోగం మాన్పించేశాడు.

అత్తవారింట భారతి ఒక విచిత్రమైన సమస్యను ఎదుర్కొనేది. వారిది రెండంతస్తుల డ్యూప్లెక్స్ ఇల్లు. భారతి పనులన్నీ చేసుకుని స్నానానికి వెళ్లేది. ప్రతిరోజూ అదే సమయంలో ఆమె మామగారు తలుపుకొట్టేవాడు. కొన్నాళ్లు ఆమె దాని గురించి పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. కానీ రానురాను ఆయన అది కావాలనే చేస్తున్నట్టుగా ఆమెకు అనిపించింది. ఈ విషయం భర్తకు చెప్పింది. కానీ అతడూ దాన్ని పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. అప్పుడు భారతి పైఅంతస్తులోని గదిలో స్నానం చేయడం మొదలుపెట్టింది. మామగారు అక్కడికి కూడా వెళ్లేవాడు. ఆమెకు ఏం చేయాలో అర్థంకాదు.

ఇదేం కాపురం? నిలకడలేని భర్త,

ఇంటి పనులు పట్టించుకోని అత్తగారు, స్నానం చేస్తున్న కోడలిని ఎలాగోలా చూడాలనుకునే మామగారు.. ఇదీ ఆమె అత్తగారింటి జీవితం. కానీ కొన్నాళ్లకు మామగారు పెరాలసిస్ తో మంచానికే పరిమితమయ్యాడు. హమ్మయ్యా! ఒక సమస్య తీరింది. అంతా బాగుందనుకునే సమయంలో ఆమె ఆరోగ్యం క్షీణించింది. అనేక పరీక్షలు చేసిన డాక్టర్లు ఆమెకు ఈఎన్టీకి సంబంధించిన క్యాన్సర్ ఉన్నట్టు గుర్తించారు. అది విని భారతి పూర్తిగా కుంగిపోయింది. ఆమెకు ట్రీట్ మెంట్ మొదలైంది. ఆ సమయంలో ఎంతో ప్రేమగా చూసుకోవాల్సిన భర్త, కుటుంబ సభ్యులు ఆమె క్షేమాన్ని గాలికి వదిలేశారు. కీమో థెరఫీ చేయించుకుని ఇంటి పనులు కూడా చేయడానికి ఆమె శక్తి చాలలేదు. ఇదే



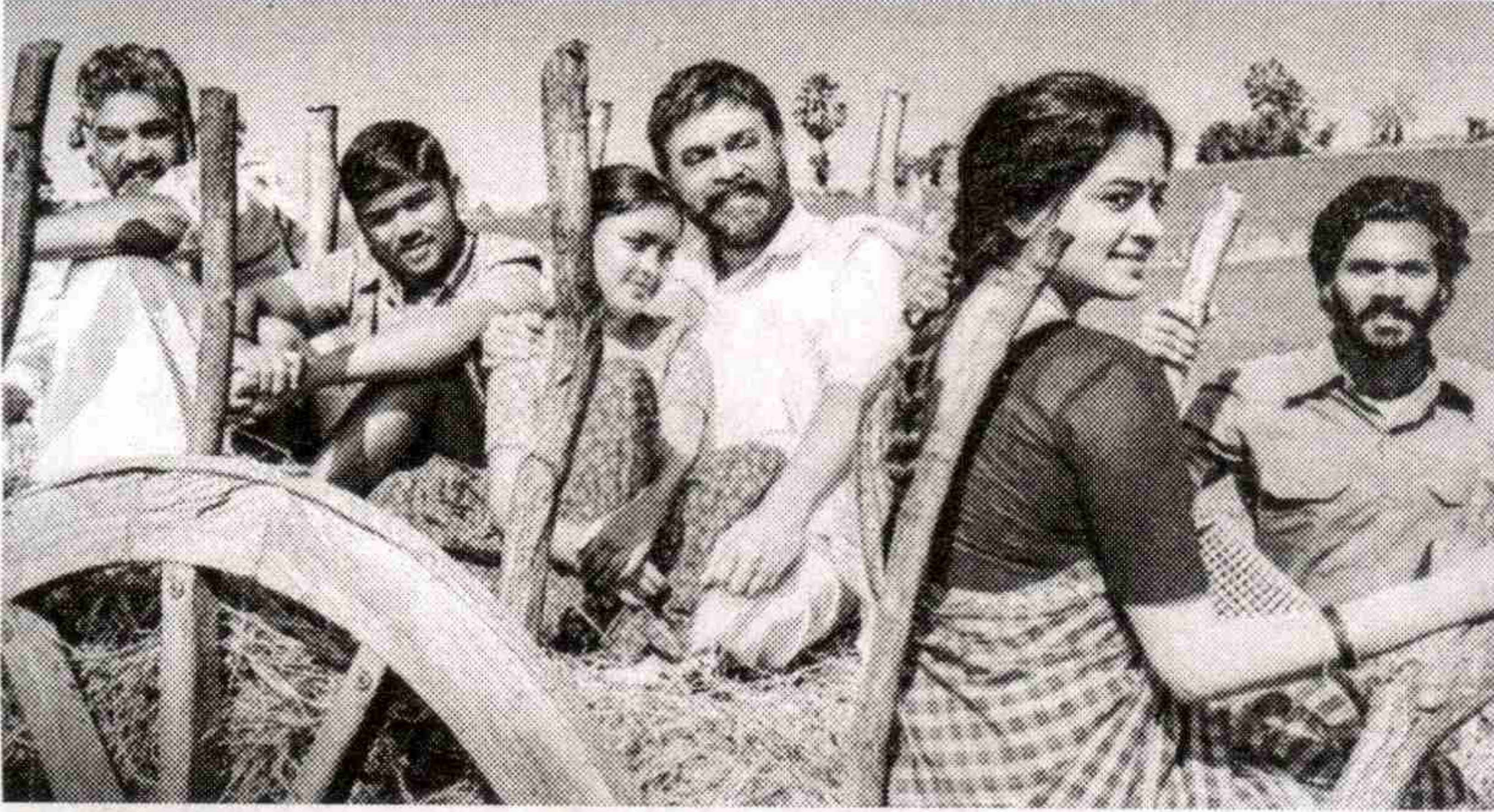
సమయంలో భర్త తనలో ఎప్పటి నుంచో ఉన్న తాగుడు వ్యసనాన్ని తిరిగి పెంచేసుకున్నాడు. ఎప్పుడో అర్ధరాత్రి ఇంటికొచ్చేవాడు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆమె విసిగిపోయి పిల్లల్ని తీసుకుని పుట్టింటికి వచ్చేసింది. కొంచెం కోలుకున్నాక మళ్ళీ తిరిగి వెళ్లింది. అలా రెండుమూడు సార్లు చేసింది.

ఒకసారి ఆమె తీసుకోవాల్సిన కీమోథెరపీ సరైన సమయంలో తీసుకోవడానికి అవకాశం కుదరలేదు. భర్త పట్టించుకోలేదు. నిర్లక్ష్యం చేసిందని డాక్టర్లు ఆమెనే నిందించారు. అన్నీ విని భానుమూర్తి మాత్రం తనకు అన్యాయం చేసి..

ముందే క్యాన్సర్ ఉన్న అమ్మాయితో వివాహం చేశారని ఆమె పుట్టింటివారిపై నింద మోపాడు. ఆ సమయంలో ఇద్దరి మధ్య వివాదం పెరిగి ఆమె శాశ్వతంగా పుట్టింటికి వచ్చేసింది. అప్పుడే ఆమె ఐదవ అదాలత్కు వచ్చి తన గోడునంతా వెళ్లబోసుకుంది. ఐదవ పెద్దలు ఆమెకు వైద్యం చెప్పి ముందు ఆమె కీమో థెరపీ సక్రమంగా జరిగేలా చూశారు. ఆమె భర్తను రమ్మని లేఖ పంపారు. అతను రాలేదు కానీ, ఫోన్లో మాట్లాడేవాడు. ఐదవ పెద్దలతో అతను ఈ విధంగా చెప్పాడు. 'నేను పిల్లల చదువులు పోతున్నాయని, రమ్మని మా వాళ్లను పంపించాను. కానీ ఆమె రాలేదు. నేను వైద్యం చేయించననలేదు. ఏదో అనుకోని కారణాల వల్ల ఆమె వైద్య సమయంలో నేను అక్కడ లేనంతమాత్రాన ఆమె అలిగి పుట్టింటికి వెళ్లిపోతే నేనేం చేయాలి. ఇప్పుడైనా రమ్మనండి నేనేం పొమ్మనలేదు' అని చెప్పాడు.

ఒక ప్రాణాంతకమైన వ్యాధితో పోరాడుతున్న భార్యపై భర్తకు ఉన్న స్పందన అది. నిర్లక్ష్యం చేస్తే ఆమె చనిపోతుందని తెలిసినా భర్త పట్టించుకోలేదు. ఆమె ఆరోగ్యం మరింతగా క్షీణించింది. ఆమె పుట్టింటి వద్ద మళ్ళీ అన్ని టెస్టులూ చేయించి ఐదవ పెద్దలు ఇచ్చిన సలహాతో వైద్యం జాగ్రత్తగా కొనసాగించింది. ఇదిలా జరుగుతుండగా కొన్ని రోజులకు భారతి తోడికోడలు ఐదవ అదాలత్కు ఫోన్ చేసింది. వారు ఆమెతో మాట్లాడి భారతి పరిస్థితిని వివరంగా చెప్పారు. అంతా విన్న ఆమె.. 'నేనూ, నాభర్త మీ

దగ్గరకు వస్తాం. మిమ్మల్ని కలుస్తాం' అని చెప్పి తరువాతవారం వాళ్లిద్దరూ భానుమూర్తిని కూడా తీసుకొని వచ్చారు. ఆ సమయంలోనే పై సంభాషణంతా జరిగింది. ఆమెకు భరోసానిచ్చి ఆమెను జాగ్రత్తగా చూసుకుంటామని ఐదవ పెద్దలకు చెప్పి తనతో తీసుకు వెళతామన్నారు. అంత వరకూ ఏడాదిగా భార్య పుట్టింటో అనారోగ్యంతో ఉన్నా కనీసం పిల్లల్ని కూడా చూడటానికి రాని భర్త ధోరణి ఐదవ పెద్దలకు విస్మయం కలిగించింది. అయినా మరిది, తోడికోడలు, మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులు తగినంత భరోసా ఇవ్వడంతో ఐదవ పెద్దలు భారతిని అత్త గారింటి వెళ్లమనే సలహా ఇచ్చారు. తన భర్త మారతాడని ఏ మాత్రం నమ్మకం లేకుండానే భారతి అత్తగారింటికి వెళ్లింది. మాటిచ్చినట్లే అత్తగారింట్లో కుటుంబ సభ్యులు ఆమెను జాగ్రత్తగానే చూసుకుంటున్నారు. ఇంతలో భారతి మామగారు మరణించారు. ఆ సమయంలో ఆ దంపతులు ఇద్దరూ పుట్టింటికి నిద్రలకు వచ్చినప్పుడు భారతి భర్తను తీసుకొని ఐదవ పెద్దలను కలిసింది. ఆమె ఆరోగ్యంలో కొంచెం మార్పు కనిపించింది. వైద్యం జరుగుతూనే ఉంది. ఆమె కోలుకుంటోంది. ఐదవ పెద్దలు భారతిని తమకు అప్పుడప్పుడూ ఫోన్ చేస్తుండమని, కొన్నాళ్లకయినా భర్త మారతాడనే ఆశతోనే ఉండమని చెప్పారు. ఏదైనా అవసరమైతే మా సహాయం నీకుంటుందని ఐదవ పెద్దలు చెప్పారు. ఏదేమైనా ఆమె ప్రాణాలు నిలబడ్డాయి. ఆ బిడ్డలకు తల్లిదక్కింది. కొంతవరకు ఆమె జీవితాన్ని ఒకదారికి తెచ్చామనే సంతోషంతో ఐదవ పెద్దలు ఊపిరిపీల్చుకున్నారు. ♦



సామాజిక చైతన్యం
మేలుకొలుపే

నారప్ప

ద ఖితులు, పెత్తందార్ల మధ్య ఉన్న తేడాను ఆరంభంలోనే కరెంటు కంచె వేయడం ద్వారా సామాజిక వ్యత్యాసాన్ని చూపాడు దర్శకుడు. ఆ కంచె వల్ల ఆ కటుంబంలోని కుక్క మరణిస్తేనే ముణిఖన్నా ప్రశ్నిస్తాడు. ఆ నేరానికి పోలీసులను పంపి మునిఖన్నాను అరెస్టు చేయిస్తారు. నారప్ప న్యాయం కోసం పోరాడితే ఇంటింటికీ

మొక్కమంటారు. దళితుల, పేదల భూములు లాక్కోవడం ధిక్కరిస్తే దాడులు చేయడం చాలా సాధారణమైన సమాజంలో మనం జీవిస్తున్నాం. తమిళంలో తీసిన అసురన్ చిత్రాన్ని వెంకటేష్ హీరోగా తెలుగులో రీమేక్ చేసిన చిత్రం నారప్ప. భరించలేని బాధలో ఉన్న ఆ దళిత కుటుంబానికి ఆ ఇంటి పెద్ద కొడుకు హత్య జీర్ణించుకోలేని ఘటన పెత్తందార్ల ఆధిపత్య ధోరణితో జరుగుతుంది.

అనంతపురం జిల్లా రామసాగరం గ్రామానికి చెందిన నారప్ప కుటుంబానికి, పక్కగ్రామం సిరిపికి చెందిన భూస్వామి పండుస్వామికి భూ తగాదా చోటుచేసుకుంది. నారప్పకు చెందిన మూడు ఎకరాల

భూమిని బలవంతంగా కొనేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు పండుస్వామి. అతని ప్రయత్నాలను తిప్పికొడతాడు. నారప్ప పెద్దకొడుకు మునిఖన్నా పండుస్వామి మనుషులను ప్రశ్నిస్తాడు. దీన్ని సహించలేని పండుస్వామి మునిఖన్నాను అరెస్టు చేయిస్తాడు. తిరిగి వచ్చిన మునిఖన్నా చెప్పుతో కొట్టి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాడు. దానితో మునిఖన్నాను దారుణంగా హత్య చేస్తారు. ఇలా సామాజికంగా సాగుతున్న అణచివేతను సహజంగా తెరకెక్కించారు. తిరుగుబాటు సహజ స్పందన. నారప్ప యువకుడిగా తిరగబడ్డాడు. ఫలితంగా బంధువులను, ప్రేమించిన అమ్మాయిని కూడా కోల్పోయాడు. రాజీపడి భార్యను, బిడ్డలను రక్షించుకోవడానికి తాపత్రాయపడ్డాడు. కాని వెంటాడడం, లోబర్చుకోవడం.. దళితుల భూములను కబ్జా చేయడం... హక్కుగా భావించే భూస్వాములు నారప్పను ప్రశాంతంగా బతకనివ్వలేదు. చివరకు మిగిలిన చిన్న కొడుకును రక్షించుకుందామని రాజీపడినా చంపేందుకు పూనుకోవడం,

పోలీసులు కూడా భూస్వామికే మద్దతుగా నిలబడటం, నారప్పకు తిరగబడక తప్పని పరిస్థితిని కల్పించాయి.

ఎంత లొంగి ఉన్నా ఎలా అణచివేతకు గురి చేస్తారో, తిరగబడక తప్పని పరిస్థితులు ఎలా సృష్టిస్తారో నారప్ప సినిమా మన ముందు ఆవిష్కరించింది. అసమానతలను, కుల ద్వేషాలను, అణచివేతలను అర్థం చేసుకోవడానికి, పరిష్కారాలను అన్వేషించేందుకు ఈ సినిమా ఖచ్చితంగా తోడ్పడుతుంది.

వెట్రీమారన్ దర్శకత్వంలో వచ్చిన 'అసురన్' మూవీ తెలుగు రీమేక్ 'నారప్ప'. ఒకప్పుడు నిమ్మ-అగ్ర వర్ణాల మధ్య ఉన్న భేదాలను కళ్లకు కట్టినట్టు చూపించాడు. మన దగ్గర భూమి ఉంటే తీసేసుకుంటారు. డబ్బు ఉంటే లాగేసుకుంటారు. కానీ చదువును మాత్రం మన దగ్గర నుంచి ఎవ్వరూ తీసుకోలేరు చిన్నప్ప' లాంటి డైలాగ్ తో సమాజానికి మంచి సందేశాన్ని కూడా ఇచ్చాడు. ఇక మణిశర్మ అందించిన నేపథ్య సంగీతం, శ్యామ్ కె నాయుడు సినిమాటోగ్రఫీ బాగుంది. ♦

సేవ్ ఇండియా ఆందోళనలు

- రైతు, వ్యవసాయ కార్మిక, కౌలు రైతుల జాతీయ కమిటీ పిలుపు మేరకు క్విట్ ఇండియా స్ఫూర్తితో సేవ్ ఇండియా నినాదంతో హిందూపురంలో తహసీల్దార్ కార్యాలయం వద్ద జరిగిన ధర్నాలో ఐదా జిల్లా అధ్యక్షులు గౌతమి, చేనేత కార్మిక సంఘం అధ్యక్షులు చాన్ బాషా, రైతు సంఘ అధ్యక్షులు హనుమంతరెడ్డి, కాంగ్రెస్ పార్టీ కన్వీనర్, కార్మిక సంఘ కార్యదర్శి, కెవిపిఎస్ మండల కార్యదర్శి వెంకటేష్ పాల్గొన్నారు. సీపీఎం మండల కార్యదర్శి రాజగోపాల్ ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించారు.

- అనంతపురంలో సేవ్ ఇండియా కార్యక్రమం ఎస్ఎఫ్ఐ, ఐదా, డివైఎఫ్ఐ జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో జరిగింది. 36 మంది పాల్గొన్నారు.

- విశాఖలో సేవ్ ఇండియా ఉద్యమం, వందనా కఠారియాపై కుల దూషణలకు పాల్పడిన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని ధర్నా జరిపారు.

- విశాఖ రూరల్ జిల్లా అనంతగిరి మండలంలో, చోడవరంలో ఐక్య సంఘాల ఆధ్వర్యంలో ర్యాలీ, మానవహారం జరిగాయి. సేవ్ ఇండియా అంటూ నినాదాలు చేశారు.

- నెల్లూరులో సేవ్ ఇండియా కార్యక్రమంలో 57 మందితో తహసీల్దార్ కార్యాలయం వద్ద ఐదా ఆధ్వర్యంలో ధర్నా జరిపారు.

- వెస్ట్ కృష్ణా ఎ.కొండూరు, ఇబ్రహీంపట్నంలోలలో సిఐటీయు, ఐదా, అంగన్వాడీ, ఐసీడీఎస్ సంఘాలు తహసీల్దార్ కార్యాలయం ఎదుట సేవ్ ఇండియా కార్యక్రమం నిర్వహించి ధర్నా జరిపారు.

- తిరుపతిలో సేవ్ ఇండియా సేవ్ ఫార్మర్స్ అంటూ ఐదా, సిఐటీయు, ఎఐటియుసీ సంయుక్తంగా నినాదాలు చేశారు.

- యలమంచిలిలో సేవ్ ఇండియా నినాదాలు చేస్తూ మానవహారం జరిపారు.

- కాకినాడలో సేవ్ ఇండియా కార్యక్రమం చేపట్టి బైక్ ర్యాలీ జరిపారు. సిఐటీయు, ఎఐటియుసీ, ఐదా ఆధ్వర్యంలో ప్రభుత్వ వైఖరిపై నిరసన ప్రదర్శన జరిపారు.

- దోపిడీదారుల నుంచి దేశాన్ని కాపాడుకుందాం, రాజ్యాంగాన్ని కాపాడుకుందాం అంటూ ఐదా, ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ సభ్యులు కరపత్రాన్ని ఆవిష్కరించారు.

- చిత్తూరు జిల్లా మదనపల్లిలో ప్రజా సంఘాలతో కలిసి సేవ్ ఇండియా పిలుపునిస్తూ అన్ని సంఘాల ఆధ్వర్యంలో బైక్ ర్యాలీ నిర్వహించారు. కరపత్రాలు పంచారు.

- నెల్లూరు సుందరయ్య నగర్లో సేవ్ ఇండియా స్ఫూర్తితో దేశాన్ని కాపాడుకుందాం అంటూ కరపత్రాల పంపిణీ

చేపట్టారు.

-గుంటూరు జిల్లా రాజుపాలెం మండలంలో ఐదా నాయకులు గద్దె ఉమశ్రీ, దుర్గాభాయి ఆధ్వర్యంలో కరపత్రాల పంపిణీ చేశారు. నూజివీడులో ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుని గ్రహీత అయిన గలేటి ఉమాతో కొవిడ్ జాగ్రత్తలు, ఆన్లైన్లో క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో జరిగిన ఘటనలు, ఉద్యమ ఫలితాలు తదితర అంశాలపై సదస్సు జరిపారు. కార్యక్రమంలో నందూరి పద్మాంజలి, కమల, మద్దాల లక్ష్మి, స్రవంతి, అన్నపూర్ణ, రాజేశ్వరి పాల్గొన్నారు.



మహిళలపై హింసకు నిరసనలు

- గుంటూరులో ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థిని రమ్య హత్యను నిరసిస్తూ నెల్లూరులో ఐదా నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మహిళలపై జరుగుతున్న హింసను అరికట్టాలని జ్యోతిరావు పూలే విగ్రహం వద్ద ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, ఐదా సంయుక్తంగా నిరసన ప్రదర్శన జరిపి కొవ్వొత్తులతో ప్రదర్శన జరిపారు.

- పడారుపల్లి బస్టాండ్ వద్ద, భవానీ నగర్ సర్కిల్ వద్ద రమ్య హంతకుణ్ణి శిక్షించాలని ఐదా, డివైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ, ఆటో కార్మికులు సంయుక్తంగా నిరసన జరిపారు.

- కృష్ణా జిల్లా షేర్మహమ్మద్పేటలో రమ్య హంతకుణ్ణి శిక్షించాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఐదా కొవ్వొత్తులతో నిరసన ప్రదర్శన చేశారు.

- లెనిన్ సెంటర్ వద్ద ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, ఐదా సెంట్రల్ సిటీ కమిటీల ఆధ్వర్యంలో నిరసన ప్రదర్శన జరిపారు.

- తిరుపతిలో భవానీ నగర్ సర్కిల్లో ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, ఐదా సెంట్రల్ సిటీ కమిటీల ఆధ్వర్యంలో నిరసన ప్రదర్శన, మానవహారం నిర్వహించారు.

- పశ్చిమ ప్రకాశం జిల్లా మార్కాపురంలో నిరసన, కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన జరిపారు.

- గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లిలో నిరసనగా ప్రదర్శన జరిపారు. రమ్య హత్య తెలిసిన వెంటనే ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి ఐదా రాష్ట్ర కార్యదర్శి, సంఘ నాయకులు వెళ్లి కుటుంబ



విజయవాడలో..

హాకీ ఫ్లేయర్ పై కుల దూషణకు నిరసనలు

- హాకీ ఫ్లేయర్ వందనా కఠారియాను కులం పేరుతో దూషించిన వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ, కెవిపిఎస్ సంఘాలు అనంతపురంలో

సభ్యులను పరామర్శించారు.

- విశాఖ రూరల్ పెద్దబయలులో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన చేశారు. విశాఖ జిల్లా అనంతగిరి మండలంలో మద్దెలపాలెంలో అంబేద్కర్ విగ్రహం వద్ద కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన చేశారు. కర్నూలు జిల్లా నంద్యాలలో గాంధీ చౌక్లో గాంధీ విగ్రహం వద్ద ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా నిర్వహించారు. గుంటూరులో హత్య చేసిన పరమాయకుంటలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన చేశారు. ఒంగోలులో రమ్య హతంకుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించాలని కొవ్వొత్తులతో ప్రదర్శన చేశారు. ఏలూరులో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలపై అత్యాచారాలను, దాడులను అరికట్టాలని నిరసన ప్రదర్శన జరిపారు.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకలు

- 75వ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా ఐదవ ఒంగోలు నగర కమిటీ స్థానిక చైతన్య కాలనీ వద్ద మహిళా సదస్సు జరిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఏ.రమాదేవి, జి.ఆదిలక్ష్మి, సిహెచ్.రమాదేవి, జి.కల్యాణి, మధురవాణి, పి.రమణ పాల్గొన్నారు.

- ప్రకాశం జిల్లా పామూరులో మహిళా సంఘం ఆధ్వర్యంలో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా రాజ్యాంగ పీఠికపై ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

- విశాఖ సిటీ షీలానగర్లో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా జెండా ఆవిష్కరించారు.

- గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి సుందరయ్య నగర్లో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకలు ఘనంగా నిర్వహించారు. కార్యక్రమంలో ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి జెండా ఆవిష్కరణ జరిపారు.

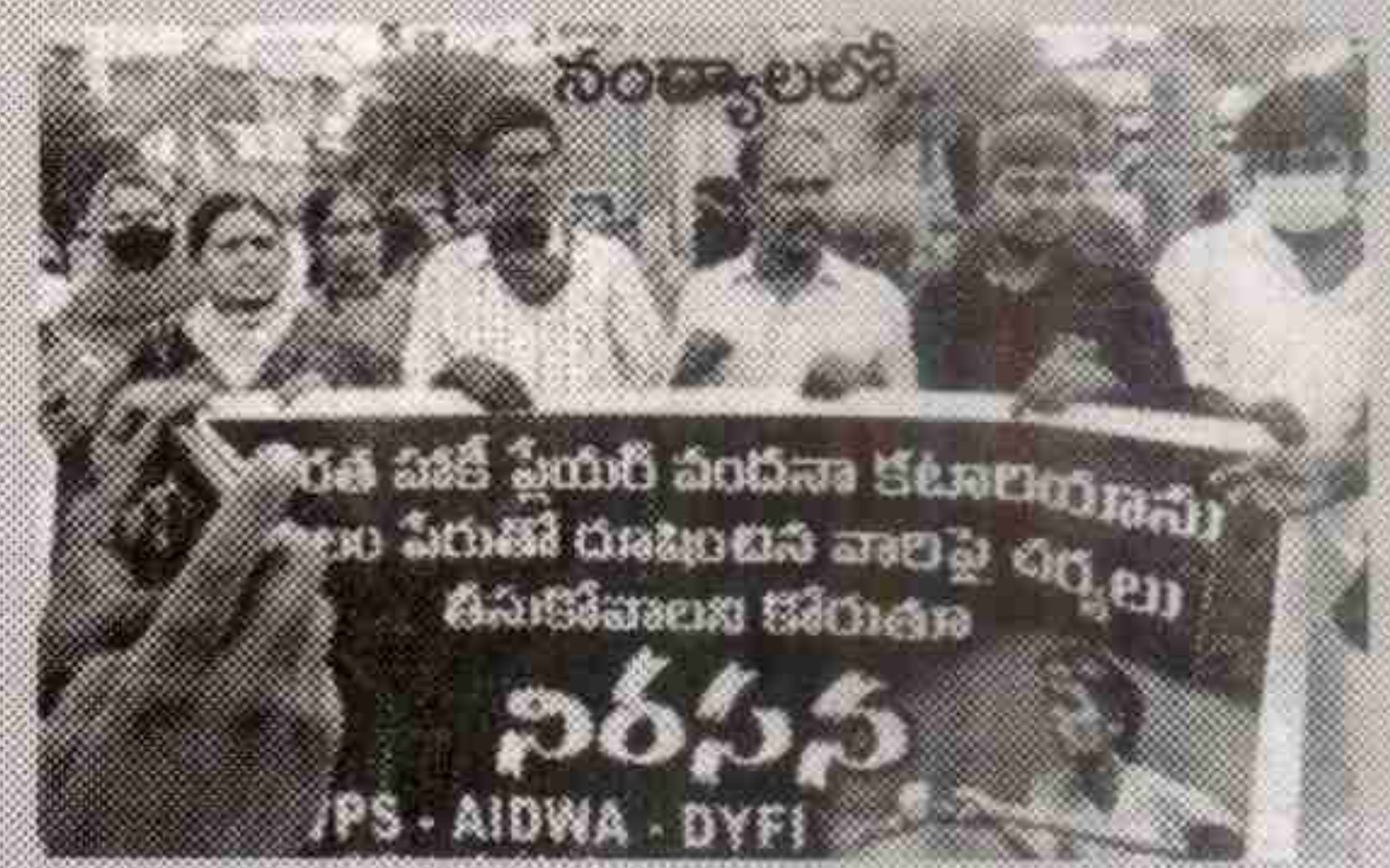
- విశాఖ రూరల్ పెద్దబయలులో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా ఐదవ మహిళలు జాతీయ జెండా ఆవిష్కరించి

గడియారం స్తంభం వద్ద నిరసనలు, విజయవాడ, విశాఖ, నంద్యాలలో నిరసనలు తెలిపారు.

-విజయవాడలో

ఒలింపిక్ క్రీడాకారిణి,

హ్యట్రిక్ ఉమెన్ అయిన వందనా కఠారియాపై కుల దూషణ చేసి, ఆమె కుటుంబ సభ్యులపై దాడికి ప్రయత్నించిన వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని క్రీడా స్ఫూర్తిని దెబ్బతీసేలా, క్రీడలకు కులాన్ని ఆపాదించడాన్ని వ్యతిరేకించాలని విజయవాడ సెంట్రల్ సిటీ కమిటీ సింగ్ నగర్ పైపుల రోడ్డు సెంటర్ వద్ద నిరసన చేపట్టారు.



సభ నిర్వహించారు.

- విశాఖ జిల్లా

అరకు లోయలో

స్వాతంత్ర్య

దినోత్సవం

సందర్భంగా ఐదవ

మహిళలు జాతీయ

జెండా ఆవిష్కరించి సభ నిర్వహించారు.

- ఒంగోలులో సత్యనారాయణపురం రైతు బజార్లో, అయ్యన్న వీధిలో ఐదవ మహిళలు గ్రూపు మీటింగ్ నిర్వహించి, కరపత్ర ప్రచారం చేశారు. మోటూరు ఉదయం కాలనీ, భగత్ సింగ్ కాలనీ, చైతన్య కాలనీ, జయప్రకాష్ కాలనీలో జాతీయ జెండా ఆవిష్కరించారు.



ఏలూరులో..



గ్యాస్ ధరలపై వినూత్న నిరసనలు

- పెరిగిన గ్యాస్ సిలిండర్ ధరలు తగ్గించాలని డిమాండ్ చేస్తూ కృష్ణా జిల్లా గుడివాడలో ప్రదర్శన జరిపారు. రమ్య హంతకుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో పి.వీరమ్మ, అరుణ పాల్గొన్నారు.

- గ్యాస్ సిలిండర్ ధరలు తగ్గించాలని డిమాండ్ చేస్తూ సోమందేపల్లె, పార్వతీపురంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో నిరసన



జరిపారు. విశాఖ జిల్లా అరకులోయలో గ్యాస్ ధరలు తగ్గించాలని గ్యాస్ బండలతో నిరసన ర్యాలీ జరిపారు.

స్థానిక అంశాలు...

- అనకాపల్లి ఆర్డీవో కార్యాలయం వద్ద మధ్యాహ్న భోజన పథక కార్మికులు ధర్నా చేసి తమ సమస్యలు పరిష్కరించాలని ఆర్డీవోకు వినతి పత్రం ఇచ్చారు. ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షులు వరలక్ష్మి, ఎస్ఎఫ్ఐ నాయకులు సురేష్, కౌలు రైతు నాయకులు బాలకృష్ణ పాల్గొన్నారు.

- వైజాగ్ స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రయివేటీకరణ ఆపాలని, ఆస్తిపై పన్ను పెంపు తగ్గించాలని, చెత్త పన్ను రద్దు చేయాలని, అధిక ధరలు తగ్గించాలని జరిగిన మానవహారంలో మహిళలు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు.

- వైజాగ్ లో స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రయివేటీకరణ వ్యతిరేక దీక్షలో ఐదవ మల్కీపురం జోన్ నాయకులు దీక్షలో పాల్గొన్నారు. ఐదవ నగర అధ్యక్షులు సత్యవతి ప్రసంగించారు.

- ఉక్కు ప్రయివేటీకరణ ఆపాలని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా తణుకులో నరేంద్ర సెంటర్ లో అంబేద్కర్ విగ్రహం వద్ద రెండ్రోజులు రాస్తారోకో జరిపారు.

- ఢిల్లీలో జంతర్ మంతర్ వద్ద స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రయివేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా స్టీల్ ప్లాంట్ మహిళలు జరిపిన ధర్నాకు ఐదవ మహిళలు మద్దతు తెలిపారు.

- తిరుపతిలో టీటీడీ అటవీ కార్మికులు చేస్తున్న పోరాటం 251వ రోజుకు చేరుకున్న సందర్భంగా ఐదవ జిల్లా, నగర కార్యదర్శులు మద్దతు తెలిపారు.



- కడపలో షడ్రక్ గారి ప్రథమ వర్ధంతి సందర్భంగా తలసేమియా వ్యాధితో బాధపడుతున్న పిల్లలకు ఐదవ సభ్యులు రక్తదానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో అలివేలు, డివైఎఫ్ఐ కార్యదర్శి నగేష్, ప్రజానాట్యమండలి జిల్లా కార్యదర్శి రాజు, వ్యాపారులు ప్రసాద్, నగేష్, రాజు పాల్గొన్నారు.

- సున్నం రాజయ్యగారి ప్రథమ వర్ధంతి సందర్భంగా ఎటపాకలో ఐదవ నాయకులు పద్మావతి, కమల, లక్ష్మి, రుక్మిణి నివాళులు అర్పించారు.

- విజయవాడలో ఐదవ రాష్ట్ర కమిటీ సమావేశం సందర్భంగా ప్రభుత్వ మాట్లాడుతూ ద్వైతా మహిళలకు ప్రభుత్వం సింగిల్ విండో విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి సచివాలయం వాలంటీర్ చేతిలో పెడితే వారి సాధికారత దెబ్బతింటుందని, ఈ విధానాన్ని ప్రభుత్వం వెనక్కు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. బాలోత్సవం భవన్ లో జరిగిన ఈ సమావేశంలో ఐదవ భవిష్యత్ కార్యచరణ తెలుపుతూ డి.రమాదేవి ప్రెస్ మీట్ లో మాట్లాడారు. మహిళలపై పెరిగిన హింసను అరికట్టాలని, సచివాలయంలోని మహిళా సంరక్షణ కార్యదర్శుల సమస్యలు పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేశారు.

- తిరుపతిలో రాజ్యసభలో ఎంపీలపై జరిగిన దాడిని ఖండిస్తూ ఐదవ ఆధ్వర్యంలో నిరసన తెలిపారు.

- ఆస్తి పన్ను పెంపును తగ్గించాలని నిరసన దీక్ష చేపట్టిన విశాఖ 78వ వార్డు సిపిఎం కార్పొరేటర్ గంగారావుకు ఐదవ నాయకులు మద్దతు తెలిపారు.

బాధిత మహిళల కుటుంబాలకు
సప్తపరిహారం తక్షణం చెల్లించాలని,
విచారణ త్వరితగతిన చేపట్టాలని
కోరుతూ విజయవాడ, విశాఖ, కాకినాడ,
ఏలూరు, గుంటూరు, సత్తెనపల్లి,
ఒంగోలు, తిరుపతిలో రౌండ్ టేబుల్
సమావేశాలు జరిగాయి.



శ్రద్ధాంజలి



కీర్తిశేషులు ఎల్.సి. వెంకటసుబ్బయ్య, ఆర్.రామకృష్ణ వేణమ్మ గార్లు

మీరు చూపిన బాట సదా
అనుసరణీయం..!
మీరు నడిచిన బాట
ఆదర్శనీయం!
తుదిశ్వాస వరకూ
సోపలిస్టు సిద్ధాంతాన్ని
మనఃపూర్వకంగా
ఆచరించారు.
మేము మీ ఆశయ సాధనకు
కంకణబద్ధులమవుతాం.
సదా మీ స్వతులతో
జీవిస్తాం. మీ బాటలో
పయనిస్తాం..

మీ కుమార్తె, అల్లుడు

శ్రీమతి రేచర్ల పద్మజ, శ్రీ రేచర్ల రామకృష్ణమూర్తి



విజయవాడలో...



జంగారెడ్డిగూడెంలో..



సామూరులో..

మహిళ రక్షణ కోసమని.. దీక్షబూని..

మహిళలపై దాడులను,
అత్యాచారాలను నిరోధించాలని రాష్ట్ర
వ్యాప్తంగా అత్యాచార నిరోధక
పోరాట కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మహిళలు
నిరాహార దీక్షలు బూనారు.



పామూరులో..

CMV01A 204

ఘాతుకంపై

నిరసన గళం

గుంటూరులో దళిత విద్యార్థిని రమ్మపై దాడి చేసి హత్య చేసిన కిరాతకుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించాలని మహిళా లోకం నిరసన గళంతో నినదించింది. మహిళలపై నిత్యం జరుగుతున్న దాడులను అరికట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఐదవ ప్రజా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో వివిధ రూపాల్లో నిరసన ప్రదర్శనలు జరిగాయి.

నంద్యాలలో..

భీమవరంలో..

విజయవాడలో..

షేర్ మహ్మద్ పేటలో..

మార్కాపురంలో..

నెల్లూరులో..

పార్వతీపురం..

ఒంగోలులో..

చైతన్య మానవి

ఐదవ రాష్ట్ర కార్యాలయం

31-5-6, ప్రకాశరావు వీధి,

మారుతీ నగర్, చుట్టుగుంట వద్ద,

విజయవాడ-4, ఆంధ్రప్రదేశ్,

ఫోన్ : 94900 98620





మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CmV01A 204
పుస్తకం పేరు	చైతన్య మార్గము
తారీఖు	21-8-2023
ముందు అట్ట	Yes
వెనుక అట్ట	Yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	MOUNIKA
పేజీలు విభజించినది	MOUNIKA
స్కాన్ చేసినది	sandhya
పరిశ్చ చేసినది	RAMYA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడినది	
తప్పులు	
పరిస్థితి	good NO